

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för landskapsarkitektur,
planering och förvaltning

Gestaltning av Silverforsen Folkets Park i Kävlinge: Förslag för framtidens mötesplats

Design of Silverforsen Folkets Park in Kävlinge:
Proposal for the meeting place of the Future

Evelina Hellertz & Karoline Klingborg

Gestaltning av Silverforsen Folkets Park i Kävlinge: Förslag för framtidens mötesplats

Design of Silverforsen Folkets Park in Kävlinge:

Proposal for the meeting place of the Future

Evelina Hellertz & Karoline Klingborg

Handledare: Petra Thorpet, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Bitr. handledare: Stefan Sundblad, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Examinator: Anders Folkesson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Bitr. examinerator: Kristin Wegren, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: A2E

Kurstitel: Independent Project in Landscape Architecture

Kurskod: EX0852

Program: Landscape Architecture Masters Programme

Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2025

Omslagsbild: Evelina Hellertz (illustration)

Nyckelord: *Folkets park, folkpark, mötesplats, utemiljö, grönområde, rekreation, interaktion, natur, social samvaro, design, välmående, affordances, biofilisk design, gestaltungsförslag, kultur, mångfunktionalitet, hållbarhet.*

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Tack till...

Vi vill rikta ett stort tack till Maria och Christer för de fina samtalen, det varma mottagandet och de goda fikastunderna i boden under gråa vinterdagar. Berättelserna om Silverforsens historia och kunskapen om Folkets Park i Kävlinge har varit värdefullt för att hitta och förstå kärnan i utformningen. Ni har inte bara delat med er av fakta och bilder, utan också av känslan och själen i platsen – något som verkligen har berikat vårt arbete.

Tack för att vi fick ta del av er plats och er tid, vi ses i parken!

Sammanfattning

I takt med urbaniseringens framväxt ökar behovet av tillgång till grönområden för att stödja människors fysiska och psykiska välmående. Forskning visar att vistelse i naturen erbjuder betydande hälsofördelar, men för att uppnå detta krävs det att parker tillgodoser människors olika behov beroende på ålder och livsstil.

Silverforsen Folkets Park i Kävlinge är en historiskt viktig plats med en naturnära karaktär, men den erbjuder i dagsläget ett begränsat utbud av aktiviteter som engagerar besökare året runt. Målet med det här arbete är att utveckla ett gestaltungsförslag som stärker parkens funktion som en attraktiv och innjudandemötesplats för invånare och besökare året runt. Arbetet utgår från teorier inom affordances och biofilisk design för att skapa en miljö som både främjar social samvaro och är estetiskt tilltalande.

Med hjälp av olika metoder undersöks hur designelement kan stärka social samvaro, rekreation samt kultur- och nöjesliv,

samtidigt som parkens historiska och naturnära värden värnas. Studien baseras på en litteraturgenomgång av relevant forskning, intervjuer med parkens ansvariga för att förstå deras visioner, samt en hvisuell analys och kartografisk granskning av platsen för att identifiera dess nuvarande förutsättningar. Ytterligare har ett referensbesök i Malmö Folkets Park gjorts, och en mejlintervju med dess områdesansvariga genomförts som inspirationsunderlag.

Gestaltungsförslaget illustreras genom planritningar, sektionsritningar och detaljillustrationer som presenterar olika områden i parken. Några av de slutsatser som kunde urskiljas från de utförda metoderna var att behoven hos olika målgrupper skiljer sig avsevärt. För att en utformning ska tillgoda behoven föreslås att multifunktionella ytor kan användas där flera aktiviteter och möjligheter möts. Gemensamt för respektive målgrupp var behovet av egna och sociala ytor, en känsla av liv, trygghet och naturinteraktion, vilket påverkat gestaltningen av parkens offentliga rum.

Abstract

As urbanization increases, so does the need for access to green spaces that support both physical and mental well-being. Research shows that time spent in nature offers significant health benefits, but to achieve this, parks must cater to diverse needs based on age, lifestyle, and social context.

Silverforsen Folkets Park in Kävlinge is a historically significant site with a strong natural character, but currently lacks a wide range of activities that attract visitors year-round. The aim of this project is to develop a design proposal that strengthens the park's role as an attractive and inclusive meeting place for residents and visitors throughout all seasons. The work is grounded in theories of affordances and biophilic design to create an environment that fosters both social interaction and aesthetic quality.

Using a combination of methods, the study investigates how design elements can support social gatherings, recreation, and cultural or leisure activities, while preserving the park's historical and natural identity. The study includes a literature review of relevant research, interviews with park representatives to understand their vision, as well as a visual and cartographic analysis to identify the site's current conditions. In addition, a site visit to Malmö Folkets Park and an email interview with its management provided further inspiration and comparative insights.

The final design proposal is presented through site plans, sections, and detailed illustrations of various park zones. Key findings show that the needs of different user groups vary significantly. To accommodate these, the design suggests multifunctional spaces that enable diverse activities to coexist. A common thread across user groups was the need for social spaces and a sense of vibrancy, safety, and connection to nature—elements that have shaped the proposed design of the park's public spaces.

Innehållsförteckning

Del 01.

Inledning.....	9
Syfte & frågeställningar.....	10
Avgränsningar & Illustrationer.....	10
Teoretiskt ramverk.....	11
Plats, metod & material.....	13

Del 02.

Litteraturstudie.....	17
Människan & den offentliga utemiljön.....	18
Aktivitet & användning av parker hela året.....	22
Landskapsdesign-principer för en levande mötesplats..	25
Folkparkens historia.....	31

Del 03.

Förstudier & analyser	34
Silverforsen.....	34
Målpunktssanalys.....	35
Nulägesinventering.....	36
Klimatanalyser av Silverforsen.....	37
Platsbesök & analys av Silverforsen	39
Referensbesök & analys av Malmö Folkets Park.....	47
Intervju Silverforsen.....	56
Intervju Malmö Folkets Park.....	58

Del 04.

Gestaltning.....	60
Designprinciper.....	61
Koncept.....	62
Gestaltningförslag	62
Framtidens mötesplats.....	64
Gestaltningens områden.....	68

Del 05.

Diskussion.....	80
Reflektion & metodvalen.....	81
Design & skissprocessen.....	82
Gestaltningen.....	83
Utmaningar & gestaltungsrisiker.....	84
Reflektion om framtiden.....	85

Del 06.

Referenser.....	86
Tryckt material.....	87
Elektroniskt material.....	87
Hemsidor & annat material.....	89
Bilagor.....	90
Bilaga 1.....	90
Bilaga 2.....	91
Bilaga 3.....	92
Bilaga 4.....	93
Bilaga 5.....	94
Bilaga 6.....	95

Del 01.

02.

03.

04.

05.

06.

Inledande delar

I den inledande delen presenteras bakgrunden till studien för att skapa en tydlig förståelse av dess kontext och relevans. Här klargörs arbetets syfte, avgränsningar och frågeställningar, tillsammans med en redogörelse för de metoder som använts för att genomföra studien. En kort introduktion ges även till den geografiska plats som utgör studiens fokusområde, nämligen Silverforsen Folkets Park i Kävlinge.

Inledning

Enligt en rapport från Världshälsoorganisationen (2016) spelar offentliga parker en central roll i att främja både fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda möjligheter till aktivitet, återhämtning och social samvaro. Vidare visar forskning att grönområden kan minska stress, förbättra välbefinnande och stärka sociala nätverk, vilket gör dem särskilt viktiga i urbana miljöer (Hartig et al., 2014; Maas et al., 2006; Kemperman & Timmermans, 2014). Samtidigt tenderar många parker att vara utformade för specifika åldersgrupper, säsonger eller aktiviteter, vilket begränsar deras funktion och tillgänglighet för en bredare publik året runt (Bowler et al., 2010; Barton & Grant, 2006).

Silverforsen Folkets Park i Kävlinge är ett exempel på en plats med en lång historia av kulturell betydelse och ett visst utbud av aktiviteter, men som i nuläget inte utnyttjas till sin fulla potential. Parken är främst anpassad för sommaraktiviteter och saknar den mångsidighet som krävs för att fungera som en levande mötesplats året om. För att öka parkers attraktionskraft och funktionalitet krävs en genomtänkt utformning som integrerar både natur- och kulturvärden samtidigt som den främjar fysisk aktivitet, social interaktion och återhämtning (Gebel et al., 2009).

Tidigare forskning om offentliga utemiljöer betonar vikten av att kombinera funktionalitet och estetisk utformning med ekologiska och sociala aspekter (Gobster et al., 2007; Bowler et al., 2010). Två centrala designteorier i detta sammanhang är affordances och biofilisk design. Teorin om affordances beskriver hur miljön kan skapa möjligheter för interaktion och aktivitet genom sitt fysiska utformande (Gibson, 1979), medan biofilisk design fokuserar på att stärka människors koppling till naturen genom att integrera naturliga element i stadsplaneringen (Wilson, 1984). Genom att tillämpa dessa teorier kan gestaltningen av Silverforsen utvecklas till en mer inbjudande och funktionell mötesplats för alla åldersgrupper och årstider.

Målet med arbetet är att utveckla ett gestaltungsförslag som främjar social samvaro, aktivitet, rekreation och kultur, och därigenom skapa en mötesplats som svarar på olika ålders- och målgruppers behov. Sammanfattningsvis strävar denna studie efter att identifiera designlösningar som kan öka Silverforsens funktionalitet och attraktivitet över tid. Genom att tillämpa teoretiska och praktiska insikter om landskapsarkitektur och offentliga utemiljöer kan Silverforsen utvecklas till en park där olika åldersgrupper och besökare kan samlas och trivas – oavsett säsong.

Syfte

Denna studie syftar till att undersöka hur designaspekter kan stärka Silverforsen Folkets Park som en inbjudande och funktionell mötesplats året runt för en bred målgrupp.

Frågeställningar

- Vilka faktorer bidrar enligt tidigare forskning till att en park blir en levande året runt-mötesplats?
- Hur kan studier om parkers utformning tillämpas för att utveckla Silverforsen Folkets Parks identitet?

Avgränsningar

Gestaltningförslagen tas fram för att inspirera och presentera designförbättringar som är i linje med Silverforsens visioner och önskemål. Detaljerade plan- och sektionsritningar med mått- och höjdsättningar kommer inte att tas fram, och ett fullständigt budgetförslag för dessa förslag kommer inte att kunna erbjudas. Fokus ligger på utemiljön, vilket innebär att varken en fördjupad granskning av historiska dokument eller en omfattande genomgång av forskning om folkparker i allmänhet kommer att genomföras, eftersom kulturhistoria inte utgör arbetets primära ämnesområde. Frågor kring Folkets Park i Kävlinge som förening, dess framtida drift, ekonomi samt genomförandet av gestaltningen faller även utanför ramen för studien.

Illustrationer

Samtliga fotografier och illustrationer i detta arbete är tagna och framställda av författarna, Karoline Klingborg och Evelina Hellertz, om inte annat anges i figurtexten.

Illustrationsplan (A3) är skalenlig i arbetet medan nulägesplan (A3) och sektioner (A4) finns skalenliga i bilaga 4, 5 och 6. Övriga illustrationer är inte skalenliga och är enbart avsedda som inspirationsmaterial.

Teoretiskt ramverk

För att förstå hur utemiljöer kan utformas för att främja människors välbefinnande är det relevant att utgå från affordances-teorin av Gibson (1979) och principerna för biofilisk design, grundade av Wilson (1984). Affordances-teorin belyser hur miljön skapar möjligheter för interaktion (Gibson, 1979), medan biofilisk design betonar betydelsen av att stärka kopplingen mellan människor och natur (Wilson, 1984). Genom att tillämpa dessa teoretiska ramverk i gestaltningen av Silverforsen Folkets Park kan platsen utformas för att tillgodose en bred målgrupps psykiska och fysiska behov. På så sätt kan parken utvecklas till en dynamisk och attraktiv mötesplats för alla åldrar.

Affordances

Begreppet affordances, som ursprungligen utvecklades av den amerikanska psykologen James J. Gibson (1979), är ett centralt verktyg för att förstå hur miljöer påverkar människors handlingar och upplevelser. Affordances definieras av Gibson (1979) som de möjligheter till handling som en miljö erbjuder individer, där dessa möjligheter är inbäddade i miljöns fysiska egenskaper.

Vidare hävdas det att våra handlingar inte enbart styrs av individuella intentioner, utan också påverkas av de fysiska förutsättningar och strukturer som omger oss (ibid.). Enligt teorin uppfattas affordances intuitivt, vilket innebär att individens beteenden och handlingar formas av miljöns utformning och de interaktioner som den möjliggör (Heft, 1988; Grahm et al., 2010).

Gibson (1979) menar i sin teori att affordances inte är något subjektivt eller beroende av individens känslor, utan snarare är objektivt närvarande i miljön. Med det menas att varje miljö erbjuder vissa möjligheter till handling som finns där oavsett om någon upptäcker dem eller inte. Exempelvis erbjuder en bänk i en park en möjlighet att sitta och en stig erbjuder någonstans att gå, och dessa möjligheter existerar då oavsett i själva miljön och är inte skapade av individen. Det avgörande är att individen upptäcker dessa möjligheter genom sina egna sinnen och sin perception (ibid.).

I vidareutvecklingen av begreppet, som gjordes av forskare som Heft (1988) och Grahm et al. (2010), poängteras att designen av en plats inte bara bör fokusera på estetik eller funktionalitet, utan också på hur miljön kan inbjuda människor att interagera med den på olika vis. Heft (1988) framhåller att affordances är djupt kopplade till både individens behov och omgivningens egenskaper, vilket gör att en väl designad miljö inte bara svarar på funktionella behov utan också uppmuntrar till social interaktion och en känsla av tillhörighet. I liknande studier visar Grahm et al. (2010) att miljöer designade med tanke på affordances inte bara tillfredsställer fysiska behov utan också inbjuder till gemenskap och mentalt engagemang, vilket i sin tur kan främja hälsa och välbefinnande. Genom att designa utemiljöer med olika affordances, där olika aktiviteter uppmuntras genom miljöns egenskaper, kan parken möta behovet hos olika målgrupper och skapa en plats för både aktivitet och återhämtning över året.

Biofilisk design

Biofilisk design är en teori av Kellert (2008) som utgår från människans inneboende koppling till naturen och betonar vikten av att införliva naturliga element i den byggda miljön för att stärka hälsa och välbefinnande. Biofilisk design handlar inte enbart om att addera gröna inslag, utan om att skapa miljöer som efterliknar naturens dynamik och komplexitet (Kellert, 2008). Tanken har sina rötter i Edward O. Wilsons (1984) begrepp biophilia, där han beskriver människans inneboende dragning till levande system och biologisk mångfald som en central del av vår mentala och emotionella utveckling. Wilson argumenterar för att denna koppling till naturen är avgörande för vår existens och att vår förmåga att förstå och uppskatta andra levande organismer även stärker vår egen självförståelse (ibid.).

Kellert (2008) identifierar två huvudsakliga dimensioner av biophilic design: den direkta upplevelsen av naturen, som innefattar inslag såsom växter, vatten och naturliga ljusförhållanden, samt den indirekta upplevelsen, där organiska former, naturliga material och färgpaletter inspirerade av landskap skapar en känsla av närhet till naturen. Wilson (1984) menar att vår preferens för öppna, varierade miljöer med vatten och vegetation har biologiska rötter och kan främja trygghet och kreativitet.

Utformningen av offentliga utemiljöer kan därför gynnas av en biofilisk designstrategi där naturliga och ekologiskt funktionella element integreras på ett sätt som stödjer både estetiska och psykologiska behov. En sådan design tar hänsyn till hur människor interagerar med sin omgivning och skapar platser som inte bara är visuellt tilltalande, utan också bidrar till långsiktig hälsa och social samhörighet (Kellert, 2008). Wilson (1984) diskuterar även vikten av att bevara och återskapa biologisk mångfald i urbana miljöer, och han varnar för att en brist på naturkontakt kan leda till en gradvis förlust av vår förståelse och empati för det levande. Biologisk mångfald har inte bara ekologiska fördelar, utan även kulturella och emotionella värden som formar vår uppfattning av världen och oss själva (Wilson, 1984).

Offentliga utemiljöer kan dra nytta av biofilisk design genom att efterlikna ekosystem där människor och natur samexisterar harmoniskt. En sådan strategi stärker både estetiska och psykologiska behov, minskar stress och främjar samhörighet (Kellert, 2008; Wilson, 1984).

Plats, material & metod

För att analysera och utveckla ett gestaltungs-förslag för Silverforsen Folkets Park har en fallstudie använts. Denna metod möjliggör en djupgående förståelse för platsens specifika förutsättningar genom en kombination av platsanalyser, intervjuer, litteraturstudier och platsbesök (Swaffield, 2017). Genom att undersöka både parkens nuvarande situation och dess framtida potential har centrala aspekter för utformningen av en attraktiv och funktionell mötesplats identifierats, en plats som är tillgänglig för alla åldersgrupper och anpassad för användning under hela året.

Eftersom projektets mål är att skapa en inkluderande och hållbar utemiljö har en mångfaceterad metodanvändning varit nödvändig. Silverforsen utgör här det studerade materialet, där analys av platsens fysiska, ekologiska och sociala egenskaper ligger till grund för det framtagna designförslaget. Kombinationen av teoretiska perspektiv och praktiska studier ger en bred och välgrundad förståelse för hur parken kan utvecklas för att bättre möta både samtida och framtida behov.

Silverforsen Folkets Park

Silverforsen Folkets Park ligger i tätorten Kävlinge tillhörande Kävlinge kommun (Se: *figur 1*). Folkparken är en förening med kulturhistoriska rötter sedan grundandet 1905, med en yta på 3,3 hektar (Kävlinge Folkets Park, 2025).

Parken anordnar under sommartid aktiviteter och evenemang. Mellan åren 2009 och 2019 anordnades i genomsnitt mellan 45 och 50 evenemang per säsong (Kävlinge Folkets Park, 2025). Varje år lockade dessa evenemang sammanlagt omkring 15 000 till 25 000 besökare (ibid.). Sedan dess har besöksfrekvensen avtagit till cirka 10 000 besökare per säsong, enligt ordförande¹ för Silverforsen. Med en önskan om att åter öka besöksantalet så efterfrågas inspiration och designförslag för att höja parkens attraktivitet över året.

Figur 1: En karta över Sverige som visar Kävlinges placering.

Litteraturstudie

Arbetet innefattade även en kvalitativ litteraturstudie med syfte att djupare undersöka relationen mellan människa och natur, samt teorier inom landskapsarkitektur, designslag och principer, aktivitet, multifunktionalitet och naturinteraktion bland annat. Studien fokuserade på att identifiera strategier och metoder för att öka parkens attraktivitet och användning året runt genom en kombination av estetiska, funktionella och ekologiska lösningar. Litteratursökningen genomfördes systematiskt genom en granskning av vetenskapliga artiklar, rapporter och tryckta källor i form av böcker inom relevanta ämnesområden. Den använda litteraturen samlades in mellan 3 februari och 28 mars 2025, genom sökmotorerna Primo, Epsilon, Google Scholar, ResearchGate och Scopus. Ord som söktes på var: Folkets Park, folkpark, mötesplats, utemiljö, grönområde, rekreation, interaktion, natur, social samvaro, design, affordances, välmående, biofilisk design, gestaltungs-förslag, kultur, mångfunktionalitet, hållbarhet.

¹ Intervju med ordförande för Silverforsen Folkets Park i Kävlinge 14 februari 2025.

Platsbesök

Ett flertal platsbesök på Silverforsen Folkets Park i Kävlinge genomfördes mellan 27 januari och 13 mars 2025 för att ge en grundlig förståelse av platsens förutsättningar. Under de inledande besöken låg fokus på att observera övergripande drag och parkens större struktur, vilket gav en översiktlig bild av dess karaktär och potential. Vid senare tillfällen riktades uppmärksamheten mot detaljerade aspekter såsom placering av attribut och designelement, i syfte att formulera ett gestaltungsförslag som svarar mot parkens funktionella och sociala behov. Observationer och analyser från platsbesöken utgjorde ett centralt stöd i beslutsprocessen och bidrog till utvecklingen av ett välgrundat gestaltungsförslag.

Vid platsbesöket 14 februari 2025 användes en visuell analyslista som verktyg för att systematiskt undersöka platsens karaktär. Listan utformades med utgångspunkt i värden och attribut kopplade till utemiljö, natur, estetik, hälsa och människa, och baserades på designprinciper från Nijhuis et al. (2011), men anpassades till det aktuella området och arbetets syfte. Genom visuell analys skapas en djupare förståelse för hur landskapets strukturer och element upplevs av människor, en kunskap som är avgörande för att utforma funktionella och inbjudande mötesplatser (ibid.).

Miljön dokumenterades med hjälp av både fotografier och direkta visuella bedömningar. Platsbesöken genomfördes metodiskt; fotografering av visuella aspekter kombinerades med systematisk ifyllnad av analyslistan. Rörelsen genom parken följde både planerade gångvägar och spontant upptrampade stigar skapade av besökare. Under arbetets gång gjordes återkommande stopp för att analysera specifika element som siktlinjer, ljusförhållanden, materialval och besökarnas rörelsemönster.

Observationerna från platsbesöken spelade en nyckelroll i den fortsatta gestaltungsprocessen. De visuella analyserna bidrog med insikter om vilka designlösningar som främjar en inbjudande, trygg och dynamisk miljö, och bildade ett centralt underlag för val av gestaltungsprinciper.

Referensbesök

För att lyckas med gestaltungsförslagen och nå Silverforsens framtidsvisioner som mötesplats genomfördes ett referensbesök på Malmö Folkets Park 18 februari 2025. Malmö Folkets Park har etablerat en populär mötesplats med olika designlösningar, evenemang och aktiviteter (Malmö stad, 2025), vilket gav värdefull inspiration.

Att besöka en attraktiv folkpark som har aktiviteter året om, gav insikter i vilka koncept som fungerat för att skapa en inbjudande mötesplats för alla åldrar under de olika säsongerna.

Intervjuer

En semistrukturerad intervju (May, 2001) utfördes med ordförande för föreningen Folkets Park i Kävlinge, där också deras enda anställda vaktmästare samt projektledare deltog. Intervjun utfördes under ett fysiskt möte för att ta reda på vad de hade för mål, planer och förväntningar. Enligt May (2001) innebär en semistrukturerad intervju att frågorna är förutbestämda med flexibilitet, vilket gör det möjligt för intervjuaren att fördjupa svaren och för den intervjuade att uttrycka sig fritt inom en viss struktur. En semistrukturerad intervju gav möjlighet att anpassa intervjun och lägga till relevant information som uppstod utifrån den intervjuades perspektiv och behov. Intervjun var en viktig del i att koppla samman gestaltningen med föreningens egna visioner för att kunna skapa ett arbete som blir både relevant och genomförbart.

Intervjufrågor skickades även via mail till områdesansvariga på Folkets Park i Malmö för att få ytterligare insikter och komplettera förståelsen av en annan folkparks mål och visioner. E-mailsintervjun, som även den var en form av en

semistrukturerad intervju (May, 2001), fast skriftlig, gav möjlighet att samla in information på ett flexibelt sätt och se om några nya frågor eller följdfrågor uppstod under arbetsprocessen som lätt kunde följas upp skriftligen. Denna metod bidrog till en bredare och mer detaljerad insamling av data och kompletterade fysiska intervjun genom att ge ett ytterligare perspektiv på frågorna vilka undersöktes. Korrespondens via mail skedde mellan 27 februari och 10 mars 2025.

Anonymisering

Under arbetets gång har intervjuer genomförts med ett flertal deltagare i syfte att samla in kvalitativa data. Vid hanteringen av insamlad information har behovet av anonymisering övervägts för att skydda deltagarnas integritet. Eftersom intervjuerna i viss utsträckning kan innehålla känslig information, har en delvis anonymisering tillämpats genom att namn inte används och genom att all information som direkt kan kopplas till enskilda individer har uteslutits.

Eftersom projektet tilldelats av Kävlinge Folkets Park är deltagarna från denna förening införstådda med att de ingår i studien som en central del av gestaltningen av Silverforsen. Även deltagaren från Malmö Folkets Park informerades före intervjun om att deras medverkan skulle ingå i arbetet och att insamlad data kan komma att offentliggöras.

Samtliga deltagare har lämnat sitt samtycke till att deras yrkesroller anges i samband med intervjuerna. Detta baseras på att rollerna och uppdragen är specifika och därmed lätt kan kopplas till de involverade aktörerna. Mot den bakgrunden har fullständig anonymisering bedömts som praktiskt genomförbar i det aktuella sammanhanget.

Designanalys

Ett flertal typer av analyser genomfördes under designprocessen. Vid platsanalysen av Silverforsen genomfördes en nulägesinventering av befintliga attribut, byggnader, ljuskällor, vegetation, gångar och annan utformning på plats. Under informationssökningen av Silverforsen analyserades klimatet i parken såsom jordmån, översvämningsrisker, sol och skugga. En målpunktsanalys togs fram för att ge en övergripande förståelse för parkens läge i relation till sin omgivning, med fokus på placeringen i staden, närheten till andra grönområden i Kävlinge, ån och tågstationens läge, gatunätet i staden samt det intilliggande landskapet. För att säkerställa att gestaltungsförslagen även behöll det kulturella värdet av en folkpark, granskades även de historiska bilder som tillhandahölls av Silverforsen.

Gestaltning

Under arbetets gång hanterades både analoga och digitala designtechniker. Gestaltningen innefattade en design- och skissprocess där snabba skisser togs fram av området för att utforska olika möjliga utformningar. Skisserna analyserades både internt och externt med handledning, vilket gav ett underlag för att utveckla mer detaljerade ritningsförslag. Slutligen skapades illustrationer i digitala designprogram av de valda skiss- och ritningsförslagen för att visuellt förmedla idéerna. Illustrationerna inkluderade en planritning, sektioner, detalj- och perspektivbilder, vilket gjorde det möjligt att tydligt visa det slutgiltiga resultatet.

Design- & skissprocess

Designprocessen för Silverforsen Folkets Park har genomgått flera stadier, från den initiala platsanalysen, till skisser, till skapandet av den slutgiltiga gestaltningen. Processen har varit både iterativ och flexibel, med ständiga justeringar baserat på feedback och analys, för att säkerställa att designförslaget är funktionellt, estetiskt tilltalande och anpassat för våra olika målgrupper. Stegen nedan i processen är inspirerade av Murphy (2016), som strukturerar designprocessen i dessa olika faser:

Inledande undersökningar: Processen inleddes med genomförda analyser på Silverforsen samt Folkets Park i Malmö för att förstå de specifika förutsättningarna och behov som en folkpark som plats hade. Genom att analysera parkernas funktioner, användning och designattribut identifierades viktiga inslag för Silverforsens utveckling, såsom behov av fler sociala och kulturella aktivitetsytor. En visuell analys genomfördes med hjälp av en lista som skapades, baserat på litteraturstudier om utemiljöer och mänsklig interaktion med landskap (Nijhuis et al., 2011). Herrington (2016) styrker vikten av en grundlig platsanalys för att säkerställa att designen är förankrad i den fysiska och kulturella kontexten.

Snabba skisser & konceptutveckling: I nästa steg utforskades olika designkoncept genom att skapa snabba handskisser. Denna del av processen tillät oss att visualisera olika idéer snabbt och utan att fastna i detaljer. Skisserna fungerade som ett sätt att testa och utveckla idéer om parkens layout, funktionella zoner och gemenskapsytor. Som en del i framtagandet av konceptet skapades en aktivitetsgradient, som visualiserade områden med olika aktivitetsnivåer i parken, samt en första rumslig disposition, där placeringen av aktivitetsområden och funktionella ytor definierades i relation till varandra. Skisserna användes för att organisera parken på ett sätt som minimerade konflikter mellan olika användarbehov och aktivitetsnivåer, och

säkerställde ett bra flöde mellan de olika zonerna. Enligt Hoffmann (2019) är skisser en viktig del av "design-thinking", eftersom de möjliggör kreativa uttryck och snabba tester av designidéer. Herrington (2016) framhåller även att denna iterativa process, där skisser och prototyper utvecklas och omarbetas, är en viktig aspekt av designprocessen för att hitta de bästa lösningarna.

Feedback & justeringar: Ett antal analysskisser och snabbskisser genomfördes vilka sedan presenterade för en handledare inom designfasen, tidigt i skiss-skedet för att få feedback. Denna feedbackprocess ledde till att vissa idéer förfinades och andra modifierades för att bättre passa in i den övergripande visionen. Denna typ av feedbackloop är en nyckelkomponent i designprocessen, där interaktion med externa parter och användare ofta leder till viktiga insikter (Lawson, 2005).

Detaljerad designutveckling: Efter att ha bearbetat och justerat de initiala skisserna och ett första utkast av ritning, skapades mer detaljerade och digitala illustrationer av våra valda förslag. Illustrationerna inkluderade en planritning, analysskisser, sektioner och perspektivbilder för att tydligt förmedla våra designidéer. Biofilisk design (Wilson, 1984) och affordances teorin (Gibson, 1979) togs även hänsyn till i detaljutformningen för att säkerställa att parken skulle uppmuntra till gemenskap, aktiviteter med naturinslag och en positiv upplevelse året runt.

Slutgiltig gestaltning: Den slutgiltiga designen för Silverforsen Folkets Park kombinerar samlat de idéer och insikter som framkommit under processen. Ett gestaltungsförslag har skapats som balanserar natur, rekreation och kultur, med fokus på aktivitet, rekreation och interaktion, för att skapa en levande mötesplats för alla åldersgrupper året runt. Enligt Murphy (2016) kan en välbalanserad parkdesign tillhandahålla funktionella och meningsfulla utrymmen för människor genom hela året. Herrington (2016) påpekar att det är denna slags sammanvägning av kreativitet och funktionalitet som gör designen både hållbar och relevant för användarna.

Del 02.

01.

03.

04.

05.

06.

Litteraturstudie

I del 2 presenteras tidigare forskning inom landskapsdesign uppdelat i tre huvudämnen: Människan och den offentliga utemiljön, Aktivitet och användning under hela året samt Landskapsdesign-principer för en levande mötesplats. Denna kunskapsbas ger en fördjupad förståelse för hur utomhusmiljöer kan designas för att öka attraktiviteten och funktionen i en park som Silverforsen. Vidare kommer folkparkens historia, utveckling och nutid att beskrivas för att ge en bättre förståelse för platsens betydelse och identitet.

Genom att bygga på forskning inom landskapsdesign och kunskap om folkparkens historia kan därmed en mer välgrundad och optimal designlösning skapas för utemiljön till Kävlinge Folkets Park.

Människan & den offentliga utemiljön

I det första avsnittet belyses relationen mellan människan och utemiljön, med fokus på dess betydelse för fysisk och psykisk hälsa över olika åldrar. Forskning visar att naturmiljöer främjar återhämtning, social interaktion och aktivitet, men att sättet vi nyttjar dem varierar med ålder och behov.

Folkets Park i Kävlinge erbjuder en unik tillgång till en naturmiljö. Syftet med avsnittet är att skapa en djupare förståelse för olika åldersgruppers behov och relation till utemiljön för att på bästa sätt kunna bevara och utveckla parkens naturliga kvaliteter.

Kopplingen mellan naturen, grönområden & välmående

Enligt Världshälsoorganisationen (2016) är tillgången till grönområden i städer en central faktor för både fysisk och mental hälsa. Väl utformade och tillgängliga parker bidrar till minskad stress, ökad återhämtning och möjligheter till aktivitet och gemenskap (Hartig et al., 2014; Maas et al., 2006). I takt med att urbaniseringen ökar och allt fler människor saknar närhet till större naturområden, blir planeringen av stadsnära grönområden en avgörande del av folkhälsoarbetet (Världshälsoorganisationen, 2016). Att skapa och utveckla

inbjudande utemiljöer i städer är därför inte bara en fråga om estetik, utan en strategisk insats för att stärka både individens välbefinnande och samhällets långsiktiga hälsa.

Olika grönområdets effekter

Grönområden har generellt visat sig ha positiva hälsoeffekter, men vissa miljöer kan ha särskilt gynnsamma effekter. Tsunetsugu et al. (2013) undersökte hur vistelse i skogslandskap påverkar hälsan och fann att även kortvarig exponering hade mer avslappnande fysiologiska effekter jämfört med urbana miljöer. Deltagarna rapporterade förbättrat humör, minskad stress, trötthet och förvirring, samt en ökning av positiva känslor. Dessutom visade studien att kortvarig passiv exponering för skogslandskap, där deltagarna enbart betraktade skogslandskap, hade fysiologiska och psykologiska fördelar (Tsunetsugu et al., 2013).

Akpınar et al. (2016) fann liknande hälsofördelar med skogsmiljöer, men betonade att storleken på skogsområdet var en avgörande faktor, ju större skogsområde i urban miljö, desto bättre återhämtning. I urbana områden med grönytor som trädplanteringar, parker och andra grönområden, sågs en direkt koppling till förbättrad mental hälsa. Grönområden i urbana miljöer visade sig dessutom ha större inverkan på mental hälsa, än de på landsbygden (Akpınar et al., 2016; Ayala-Azcárraga et al., 2019). Att grönområdets geografiska placering

är betydelsefull kan bero på att stadsmiljöer ofta är mer stressande och därför ger områdena ha en större effekt på återhämtning (ibid.). En annan anledning som förklarar skillnaden, menar Akpınar et al. (2016) är att människor på landsbygden ofta har närmare tillgång till naturen på en vardaglig basis. Naturens psykologiska effekter, som inkluderar minskad ångest, högre energi och en förbättrad känsla av kontroll, understryker dessutom grönområdets betydelse för psykisk hälsa (Barton & Pretty, 2010; Nohl, 2001). Vidare menar Ayala-Azcárraga et al. (2019) att faktorer som närhet till parken, mängden träd, säkerhet, kvaliteten på lekplatser och renlighet också har en stark koppling till hur besökare upplever sitt välbefinnande i utemiljön.

Kellert (2008) lyfter i sin forskning om biophilic design fram vikten av att skapa miljöer som stimulerar våra sinnen genom en kombination av direkta och indirekta naturupplevelser. Författaren betonar att estetiskt tilltalande och funktionella områden bör innehålla sensoriska variationer såsom naturliga material, vattenelement och biologisk komplexitet för att stärka den psykologiska kopplingen till naturen och därmed bidra med stressreducering och välmående (ibid.). En utemiljö med en genomtänkt kombination av ekologiska och estetiska faktorer upplevs inte bara visuellt behagliga utan har också en djupare återhämtande effekt genom att skapa en känsla av trygghet och tillhörighet (Kellert, 2008; Nohl, 2001).

Interaktion med offentliga grönområden & vad som gör dem attraktiva

Hur människor interagerar med offentliga grönområden påverkas av deras ålder, intressen och sociala behov (Hartig et al., 2014). Platserna erbjuder möjligheter för återhämtning, träning och gemenskap, men hur de nyttjas varierar mellan olika grupper (ibid.). Enligt Heft (1988) är en avgörande aspekt av grönområdets mångsidighet, där en varierad landskapsdesign kan både stödja sociala och individuella aktiviteter. För att säkerställa att dessa miljöer är tillgängliga och inkluderande behöver de anpassas efter olika användargrupperns behov (ibid.). I det följande diskuteras hur barn, ungdomar och äldre interagerar med grönområden samt vilka faktorer som påverkar deras attraktivitet.

Barn som tidigt exponeras för grönområden tenderar att utveckla en positiv relation till sin lokala miljö (Niska et al., 2017). Sådana miljöer främjar rörelsefrihet, vilket i sin tur bidrar till både identitetsskapande och ökat välbefinnande. Cykling har traditionellt utgjort en central del av barns lek och utforskning av närmiljön, men i dag begränsas detta ofta av föräldrars oro kring trafiksäkerhet. Denna oro kan minska barns självständighet och tillgång till grönområden. Därför är det avgörande att barns behov beaktas i stadsplaneringen, för att säkerställa tillgång till trygga och ändamålsenligt utformade grönområden (ibid.).

Grönområden möjliggör även sociala möten och interaktioner mellan barn med olika bakgrunder, allra helst lekplatser och parker kan vara viktiga mötesplatser (Niska et al., 2017). En annan viktig interaktion för barn i grönområden är den med djur och natur sammankopplat (Sundevall & Jansson, 2020; Antink-Meyer et al., 2024). Barn engagerar sig genom att samla naturliga material som kastanjer och stenar, samt genom att observera djurliv, särskilt fåglar vid en damm (Sundevall & Jansson, 2020). En studie av Antink-Meyer et al. (2024) visar att barns interaktion med biodiversitet sker både i designade grönområden som parker och lekplatser, likväl som i miljöer som inte uttryckligen är utformade för det. Barn uppskattar även platser där de kan manipulera och förändra miljön, exempelvis genom att röja bort grenar eller bygga små gömställen (Sundevall & Jansson, 2020). Interaktionen mellan barn och natur, både med levande och icke-levande element, är viktiga för deras sensoriska upplevelse och kognitiva utveckling (Sundevall & Jansson, 2020; Antink-Meyer et al., 2024).

Förutom barns behov av rörelsefrihet och lek, fyller grönområden en viktig funktion även för ungdomar, där interaktionen med offentliga grönområden både handlar om deras behov av att umgås och att koppla av (Heft, 1988). Ett grönområde som erbjuder både utrymme för möten och plats för

att utforska på egen hand, kan uppmuntra till ett brett spektrum av aktiviteter (Kyttä, 2004). Hartig et al. (2014) pekar på att grönområden spelar en viktig roll för ungdomars psykiska hälsa, genom att de erbjuder en chans att återhämta sig från stress och samtidigt förbättrar koncentrationsförmågan. Tsunetsugu et al. (2013) menar att skogsmiljöer, som en del av grönområden, kan ha lugnande effekter, vilket hjälper till att minska stressen samtidigt som de har en betydande inverkan på ungdomars välbefinnande och utveckling.

Medan ungdomar ofta söker sociala ytor i parker, genomsyras äldres interaktion med grönområden av ett behov av återhämtning och tillgänglighet. Forskning visar att parkens design är avgörande för att främja både social interaktion och fysisk aktivitet hos äldre (Moore & Cosco, 2007; Van Puyvelde et al., 2023). Moore och Cosco (2007) betonar att välplanerade och mångsidiga parker, med både aktiva och avkopplande ytor, skapar en miljö där människor kan samverka och trivas. Offentliga utrymmen bör därför anpassas för att tillgodose både fysiska och sociala behov, vilket leder till att besöken blir både regelbundna och långvariga (ibid.). Enligt Van Puyvelde et al. (2023) är vissa designelement avgörande för att göra parker mer attraktiva för äldre som bjuder in till besök.

Hur utemiljöns utformning kan bidra till ökad fysisk aktivitet & social interaktion

Viloplatser i skugga eller nära naturliga inslag, lättillgängliga gångvägar och en varierad växtlighet bidrar till ökad trivsel och långvarig användning av dessa miljöer (ibid). Forskningen från Sun et al. (2024) visar även att parker med en balans mellan skuggiga och öppna ytor ökar besöksfrekvensen under varma månader, då äldre söker solskydd men även öppna ytor för aktiviteter.

Utöver designen spelar parkens underhåll en central roll för att skapa en trygg och inbjudande miljö för äldre enligt Van Puyvelde et al. (2023). Ett parklandskap där gångvägar, sittplatser och belysning är i gott skick och fria från hinder, bidrar till en säker och inbjudande atmosfär, och det är viktigt att infrastrukturen är både underhållen, tillgänglig och bekväm (ibid.). Sun et al. (2024) påpekar att väl underhållna parker inte bara är attraktiva för äldre, utan bidrar även till att öka besöksfrekvensen från olika åldersgrupper, vilket leder till högre besökstal både under vardagar och helger.

Nohl (2001) tar i sin studie upp att en välplanerad parkstruktur ger människor möjlighet att samlas, aktivera sig och interagera, vilket stärker det sociala nätverket och skapar en känsla av samhörighet. Grönområden stärker inte bara individens välbefinnande och hälsa, utan bidrar också enligt Kemperman och Timmermans (2014) till en mer sammanhållen samhällsstruktur. Deras studie påvisar att gröna utrymmen skapar en plattform där människor kan träffas och bygga relationer, vilket minskar känslor av ensamhet och uppmuntrar till gemenskap. För att grönområdena ska vara funktionella för alla åldersgrupper krävs det dock en väl genomtänkt utformning. En varierad utemiljö kan säkerställa att alla besökare kan dra nytta av de sociala och hälsomässiga fördelarna, förutsatt att den anpassas efter deras skiftande behov, vilka redovisas i det följande.

För barn är lekutrustning och öppna ytor centrala inslag som möjliggör både fysisk aktivitet och social interaktion. Kaczynski och Henderson (2007) betonar vikten av att parker erbjuder en mångsidig aktivitetsstruktur, inklusive lekplatser och sport- och aktivitetsytor, för att stödja barns utveckling. Det ger barn möjlighet att leka fritt och samtidigt interagera med andra. En väl utformad park för barn kan också främja deras kollektiva utveckling genom att erbjuda en plats för möten och samspel med andra barn från olika bakgrunder (ibid.).

Men i takt med att barn växer förändras deras behov och användning av utemiljöer. För ungdomar blir sociala mötesplatser och aktivitetsbaserade områden särskilt viktiga för att skapa en meningsfull relation till den offentliga miljön (Krenichyn, 2004). Parker som erbjuder områden för sport, ungdomsaktiviteter eller gruppaktiviteter kan skapa möjligheter för ungdomar att engagera sig i gemensamma aktiviteter och bygga relationer (Krenichyn, 2004). Detta är särskilt relevant i urbana miljöer där tillgången till trygga och inkluderande mötesplatser kan vara begränsad. Genom att integrera aktivitetsområden som basketplaner, utomhusgym eller samlingspunkter för organiserade evenemang kan kommuner aktivt bidra till att stärka ungdomars identitet, sociala nätverk och uppmuntra till ett positivt engagemang i det offentliga rummet (ibid.).

Även för vuxna utgör grönområden en viktig arena för fysisk aktivitet och social interaktion. Humpel et al. (2002) uppmärksammar i sin forskning att tillgången till grönområden och deras utformning har en stor inverkan på vuxnas deltagande i aktiviteter, och vilket i sin tur främjar möten. Genom att skapa utrymmen där både enskilda och grupper kan delta i aktiviteter, såsom promenader, löpning eller gemensamma aktiviteter och träningspass, kan man uppmuntra fler människor att vistas i parken och interagera med andra.

Trygghet, tillgänglighet & inkludering i utomhusmiljöer

De konstaterar också att specifika miljöfaktorer, som tillgång till gångvägar och öppna ytor, kan underlätta fysisk aktivitet och därmed skapa fler möjligheter för sociala möten (Humpel et al., 2002). För vuxna är det viktigt att skapa utrymmen där de kan delta i gemensamma aktiviteter, samt erbjuda faciliteter som bänkar och samlingsplatser där de kan ta en paus och socialisera (ibid.). Sådana aspekter blir än mer betydelsefulla i äldre åldersgrupper, där behovet av tillgängliga och komfortabla interaktiva mötesplatser är centralt.

För äldre människor är det väsentligt att skapa parker som erbjuder både fysisk aktivitet och sociala mötesplatser som är tillgängliga och komfortabla, menar Ward Thompson (2013). Författaren betonar vikten av mötesplatser i offentliga utrymmen, där exempelvis bänkar, bord och skyddade ytor erbjuder möjligheter för besökarna att kombinera detta. Genom att utforma dessa utrymmen med hänsyn till användarnas behov av möten kan miljöer skapas som stödjer hälsa och samhörighet, särskilt för den äldre åldersgruppen. Moore och Cosco (2007) påpekar att universell design och tillgänglighet är avgörande för att skapa inkluderande utrymmen där äldre människor känner sig välkomna att delta i både aktiviteter och socialt umgänge.

Trygghet i utemiljö är en central faktor som påverkar människors vilja att vistas och vara aktiva utomhus. Upplevelsen av trygghet formas av en kombination av fysiska, sociala och psykologiska faktorer, där exempelvis god belysning, väl underhållna ytor, tydliga siktlinjer och närvaro av andra människor kan skapa en mer inbjudande miljö (Boverket 2010; Sundevall & Jansson, 2020). Däremot kan element som vandalism, skräp, höga trafiknivåer och brist på översiktighet minska känslan av säkerhet och leda till att vissa grupper undviker vissa platser (Ward Thompson, 2013).

Olikheter mellan åldersgrupper

Forskning visar att trygghetsupplevelsen skiljer sig mellan olika grupper och individer (Ward Thompson, 2013). Äldre personer kan känna sig begränsade av ojämna gångytor, brist på sittplatser eller rädsla för fallolyckor, medan kvinnor ofta påverkas av risken för trakasserier och väljer platser där de känner sig skyddade från oönskad uppmärksamhet (ibid.). För föräldrar och lärare som tar med sig barn till grönområden, ger öppen sikt och avgränsning såsom staket en upplevd säker miljö (Korkou, 2024) Enligt Boverket (2010) är en trygg utemiljö en som är inkluderande och där människor känner sig sedda och delaktiga. För att undvika att dessa miljöer blir ogästvänliga är det avgörande att de utformas och underhålls med hänsyn till trygghet (ibid.).

Vegetationens betydelse

En genomtänkt design och balanserad förvaltning, kan säkerställa att förutsättningar för en trygg utemiljö finns där (Boverket, 2010). Vegetation i utemiljö kan ha en betydande inverkan på upplevd trygghet, beroende på placering, densitet och utformning. Tät och ogenomtränglig vegetation kan skapa dolda utrymmen som begränsar siktlinjer och gör det svårt att förutse vad som finns bakom. Detta kan leda till ökad otrygghet, särskilt under kvällstid eller i områden med bristande belysning (ibid.). Samtidigt menar Ward Thompson (2013) att välplanerade buskage kan leda till trygg och trivsamt miljö genom att avgränsa ytor, ge skydd mot väder och vind samt skapa en känsla av rumslighet och trygghet genom naturliga barriärer.

Inkluderande utformning & utmaningar

Förutom de fysiska aspekterna av trygghet spelar stadsdesign en avgörande roll för upplevelsen av inkludering i det offentliga rummet. Rishbeth (2010) framhåller att det urbana landskapet kan återspegla kulturella aspekter och därigenom påverka hur olika grupper känner sig representerade och välkomnade i offentliga miljöer. Genom att anpassa designen av parker och grönområden till skilda kulturella och sociala behov kan dessa platser göras mer tillgängliga och inbjudande för en bredare användargrupp (ibid.). En sådan strategi kan också stödja interaktion och stärka engagemanget bland invånarna (Rishbeth, 2010).

För att ytterligare säkerställa att grönområden är öppna och inkluderande för alla bör de erbjuda en variation av funktioner, från lekplatser till sportanläggningar, vilket möjliggör både individuella och kollektiva aktiviteter (Heynen et al., 2006). En ojämlik fördelning av dessa resurser kan däremot skapa sociala och fysiska barriärer som begränsar vissa gruppers möjlighet att delta fullt ut i stadens offentliga liv (ibid.).

Loebach et al. (2021) belyser även hur socio-miljömässiga hinder, såsom brist på tillräckliga faciliteter eller avstånd till lämpliga lektytor, kan påverka barns och ungdomars tillgång till utomhuslek och fysisk aktivitet. Enligt Boverket (2010) kan ungdomar särskilt uppleva grönområden som otrygga om de är socialt exkluderande eller om det finns störande faktorer, som dålig belysning, vandalism eller skräp, vilket gör att de undviker att vistas där. Genom att erbjuda en mångfald av aktiviteter och lekutrustning, samt skapa utrymmen för både rörelse och socialisering, kan dessa hinder minskas och offentliga platser bli mer tillgängliga och attraktiva för alla åldersgrupper. En sådan design gynnar inte bara fysisk aktivitet utan stödjer även social inkludering genom att skapa mötesplatser där människor från olika bakgrunder kan samlas och interagera (ibid.).

Förutom de ovan nämnda faktorerna handlar tillgång till utomhusmiljöer om att säkerställa att människor från alla ålders- och målgrupper har möjlighet att använda och ta del av dessa utrymmen. Forskning från Cui et al. (2024) visar att när grönområden är väl utformade med lättillgängliga entréer, har bra gångvägar och öppna ytor, främjar det ökad användning och tillgänglighet för alla. Parkentréer spelar en central roll i att förbättra tillgången till grönområden, vilket i sin tur stödjer urban hållbarhet och gör det enklare för människor att nå grönområden från sina bostadsområden (ibid.). Denna förståelse är viktig för att kunna skapa inkluderande offentliga platser som möter behoven hos en bred publik, särskilt i en stad med många olika målgrupper.

Aktivitet och användning av utemiljöer under hela året

Det andra avsnittet undersöker hur utemiljöns utformning kan främja utomhusaktivitet genom att analysera olika åldersgruppers behov för ökad vistelse utomhus. Särskild vikt läggs vid faktorer som gör en utemiljö attraktiv och användbar under årets kallare månader.

För gestaltningen av Silverforsen är det avgörande att förstå och tillgodose dessa behov och designval för att skapa en levande och aktiv mötesplats året om.

Utformningens betydelse för aktiviteter

Offentliga utemiljöer spelar en central roll för folkhälsan genom att erbjuda platser för fysisk aktivitet, social samvaro och återhämtning (Världshälsoorganisationen, 2016). Utformningen av dessa miljöer påverkar hur olika åldersgrupper använder dem och i vilken utsträckning de bidrar till hälsa och välbefinnande. Forskning av Barton och Pretty (2010) visar att fysisk aktivitet i naturliga miljöer, så kallad grön träning, har positiva effekter på både fysisk och psykisk hälsa. De fann att endast fem minuters fysisk aktivitet i en park eller annan grönmiljö, kan förbättra humör och självkänsla, medan längre vistelser tenderar att ge ännu starkare effekter på den psykiska hälsan (Pretty et al., 2005).

Utöver de fysiska fördelarna betonar Barton och Pretty (2010) att grönområden också fungerar som viktiga platser för återhämtning, oavsett hur lång tid en individ vistas där. Dessa miljöer kan erbjuda en hög grad av flexibilitet och kan lätt integreras i människors vardag, anpassade efter individuella behov och den tid som finns tillgänglig (ibid.). Detta innebär att grönområden kan användas för korta pauser, vilket ger snabb återhämtning, eller för längre vistelser som möjliggör en djupare återhämtningsprocess beroende på individens behov (Barton & Pretty, 2010). Pretty et al. (2005) framhåller vidare att de mentala och sociala fördelarna med att vistas i naturen därmed är lika betydelsefulla som de fysiska. Parker skapar utrymme för sociala aktiviteter, såsom att träffa vänner, läsa eller umgås, vilket gör dem viktiga för både mental och social återhämtning. Genom att möjliggöra en mångfald av aktiviteter bidrar grönområden till en helhetsfrämjande miljö som stödjer människors övergripande välbefinnande (ibid.). Utformningen av dessa miljöer har en betydande inverkan på olika åldersgrupper. I det följande diskuteras deras olika behov för att skapa en förståelse för hur en genomtänkt gestaltning kan uppnås.

Enligt Ward Thompson (2013) och Hartig et al. (2014) bör grönområden utformas för att skapa stimulerande lektytor som stödjer både fysisk aktivitet och utveckling hos barn. Naturlekplatser, som innehåller inslag som kullar, stockar, vatten och sand, erbjuder en större variation än traditionella lekplatser och gör det möjligt för barn att använda sin fantasi och vara aktiva på flera olika sätt. Flexibla ytor, som gräsytor eller hårdgjorda områden där barn kan spela fotboll, basket eller cykla, gör det möjligt för barn att vara fysiskt aktiva och delta i spontana aktiviteter (Ward Thompson, 2013). Genom att skapa mångsidiga och naturliga miljöer kan barns rörelsefrihet uppmuntras på ett lekfullt och utvecklande sätt (ibid.).

För ungdomar spelar grönområden en viktig roll som interaktiva mötesplatser. Kjellenberg (2024) diskuterar hur ungdomar, som ofta är mer benägna att delta i stillasittande aktiviteter som användning av mobiltelefoner eller spel, kan dra nytta av grönområden som erbjuder både fysiska aktiviteter och social interaktion. Ett välutformat grönområde kan stödja ungdomars behov av både rörelse och gemenskap genom att erbjuda platser för street sport, kulturella aktiviteter eller musikframträdanden, vilket ger ungdomar möjlighet att uttrycka sin identitet och bygga sociala nätverk (ibid.). Genom att tillhandahålla sådana mångsidiga funktioner kan grönområden bidra till att

skapa en inkluderande och stimulerande miljö för ungdomar, där både aktivitet och samvaro får utrymme att frodas (Kjellenberg, 2024).

Enligt Ward Thompson (2013) bör grönområden även erbjuda aktiviteter för vuxna som främjar välbefinnande, såsom picknick, samtal eller kulturella evenemang. För äldre personer är promenadvänliga miljöer en avgörande faktor för att uppmuntra både fysisk och social aktivitet. Funktioner som bänkar och viloplatser längs gångvägar underlättar längre promenader och gör det möjligt för besökarna att delta i fler aktiviteter i parken (ibid.). Träningsredskap anpassade för alla åldrar, samt promenadslingor och rutter för powerwalking, är ytterligare exempel på hur grönområden kan uppmuntra till fysisk aktivitet och gemenskap för vuxna och äldre (Ward Thompson, 2013). Chen och Janke (2012) understryker att promenader och cykling är lämpliga aktiviteter för denna åldersgrupp och bidrar till både rörelse och socialt deltagande.

Faktorer som påverkar besöksfrekvens och användning under olika årstider

Forskningen från Sun et al. (2024) visar att både klimatförhållanden och utemiljöns faciliteter påverkar besöksfrekvensen under olika årstider. Under varmare månader ökar frekvensen avsevärt, medan kallare väder tenderar att minska besöken (ibid.). Grönområdets underhåll och de faciliteter som finns tillgängliga, såsom sittplatser och toaletter, spelar även en avgörande roll, noterar Sun et al. (2024). Det är dessutom viktigt att utemiljön är väl underhållen och erbjuder en mångfald av aktiviteter, eftersom det gör området mer lockande för besökarna (Sun et al., 2024). I studien från Owen et al. (2004) framgår det även att grönområden bör erbjuda en mångfald av funktioner, såsom promenadstråk, lekytor och träningsområden, som kan anpassas till olika behov beroende på årstid och väderförhållanden. Flexibiliteten hos dessa områden gör det möjligt att gynna besöksfrekvensen under hela året.

Gångbarhet

Gångbarhet har visat sig vara en avgörande faktor för hur offentliga grönområden nyttjas, särskilt i relation till fysisk aktivitet och social interaktion. Gebel et al. (2009) visar att upplevd tillgänglighet påverkar hur individer, särskilt äldre, använder offentliga miljöer, där säkra och halkfria gångvägar

är centrala. Leslie et al. (2005) kompletterar detta genom att betona betydelsen av väderanpassning och kontinuerligt underhåll, vilket möjliggör användning året om. Tillsammans illustrerar dessa fynd hur både fysisk infrastruktur och subjektiva upplevelser formar tillgängligheten i urbana grönområden.

Samtidigt erbjuder ny forskning ett perspektiv som sträcker sig bortom ren tillgänglighet. I studien betonas den återställande effekten av miljödesign, där breda och visuellt framträdande gångvägar främjar mental återhämtning, särskilt i kalla och urbana kontexter (Gao & Zhu, 2025). Särskilt tre aspekter av komfort är avgörande: visuell, termisk och akustisk. Visuell komfort innebär att gångvägar och deras omgivning utformas på ett estetiskt tilltalande sätt som inte överstimulerar det visuella sinnet. Termisk komfort syftar på att skapa temperaturmässigt behagliga miljöer, till exempel genom att använda material som inte blir för kalla eller varma. Akustisk komfort handlar om att minska oönskade ljudnivåer i omgivningen för att främja en lugn och avslappnande promenadupplevelse. Designfaktorer av liknande slag påverkar i hög grad hur väl en gångväg stödjer en positiv upplevelse av platsen (Gao & Zhu, 2025).

Vintervegetation

Under olika årstider förändras grönområdets karaktär och hur attraktiva de är för besökare. Forskning har visat att vintervegetation, särskilt vintergröna växter, spelar en stor roll för hur attraktiva grönområden är under vintermånaderna (Beute & de Kort, 2013). Enligt Hidalgo (2021) har vintervegetation anpassad även för kalla klimat en särskilt positiv inverkan på den mentala hälsan. Växtlighet som dessutom är anpassad för vinterklimat ger en visuell stimulans och kan bidra till att minska stress även under de kallaste månaderna (ibid.). Vintergröna växter tillsammans med välbelysta vägar gör dessutom utemiljöer mer inbjudande och lockande för besökare även när vädret är kallt (Beute & de Kort, 2013). Detta kan förklara varför soliga och ljusa vintermiljöer samt områden med riklig vegetation tenderar att vara mer attraktiva för människor, vilket har en positiv inverkan på deras upplevelse och välmående (ibid.). För vår och höst innebär det att grönområden med riklig blomning och mångsidig växtlighet blir särskilt viktiga för att skapa en välkomnande och stimulerande miljö (Gebel et al., 2009; Sun et al., 2024). Träd och buskar som blommar under dessa säsonger tillför en visuell variation som lockar besökare att nyttja parker och grönområden även när vädret är mildare (ibid.).

Aktiviteter och alternativa faciliteter

Enligt Bielinis et al. (2018) har vinteraktiviteter som vinterbad i skogsmiljöer en positiv inverkan på psykisk återhämtning. Vinterbad, som innebär att vistas i den kalla och stillsamma skogen under vintermånaderna, bidrar till avslappning och minskad stress. Genom att utnyttja naturens lugnande effekter och den friska, kalla luften underlättar aktiviteten återhämtning av det mentala välbefinnandet. Forskningen betonar vikten av att erbjuda aktiviteter som stödjer återhämtning och avkoppling under vinterhalvåret, vilket gör grönområden mer attraktiva även vid ogynnsamt väder (ibid.).

Whyte (1980) påpekar emellertid att utomhusmiljöer ofta behöver kompletteras med inomhusfaciliteter för att säkerställa sociala möten och gemenskap året runt, särskilt i kalla klimat. I sin forskning om offentliga utrymmen hävdar Whyte (1980) att människor är mer benägna att vistas i skyddade, inbjudande miljöer, där både fysiskt skydd och möjligheter till social interaktion erbjuds. Behovet av skyddade utrymmen blir särskilt påtagligt under vintermånaderna, då det kalla vädret minskar attraktiviteten för utomhusvistelse. Inomhusfaciliteter, som erbjuder komfort och skydd från väderpåverkan, kan spela en avgörande roll för att förlänga användningen av offentliga grönområden året runt (ibid.).

Landskapsdesign-principer för en levande mötesplats

I sista avsnittet av studien undersöks hur landskapsdesignprinciper, affordances och biofiliska inslag kan användas för att skapa en park som är både funktionell och attraktiv för ett brett spektrum av besökare. Utemiljöer som är medvetet utformade för att möta olika åldersgruppers behov och preferenser bidrar till både fysisk och psykisk hälsa, samtidigt som de ökar användbarheten och tillgängligheten under alla säsonger. För att skapa en levande mötesplats krävs en noggrant genomtänkt användning av naturliga element, varierande strukturer och tillgängliga, inbjudande ytor som engagerar besökare i alla åldrar.

Genom att integrera designprinciperna kan Silverforsen bli en hållbar och mångsidig resurs för framtidens Kävlinge, där parkens unika identitet bevaras samtidigt som den svarar på dagens behov och känns livfull.

Betydelsen av designelement & principer

För att skapa en utemiljö som tillgodoser behoven hos alla åldersgrupper krävs en medveten tillämpning av varierade designprinciper och element, affordances och biofiliska designinslag.

Designprinciper för offentliga utemiljöer fokuserar på att skapa funktionella, tillgängliga och inkluderande miljöer (Barton & Grant, 2006). De miljömässiga och estetiska kvaliteterna i offentliga platser är centrala för hur människor upplever och interagerar med dessa utrymmen, vilket gör det viktigt att skapa både funktionella och attraktiva miljöer (ibid.).

Biofilisk design som strategi, innebär enligt Kellett (2008) att medvetet införliva naturrelaterade egenskaper, såsom grönska, naturliga material och varierande strukturer, i utformningen av utemiljöer. Genom att använda material som trä och sten, skapa områden med växtlighet samt utforma strukturer som efterliknar naturliga former, ges människor möjlighet att interagera och i gemenskap stärka sin koppling till naturen. Gibson (1979) betonar att miljöer som erbjuder olika affordances skapar förutsättningar för människor att agera utifrån sina behov och intressen. Genom variation i ytor, texturer och strukturer uppmuntras rörelse, utforskning eller vila i utemiljöer som är mer dynamiska och engagerande. Därigenom stärks deras funktionalitet och attraktionskraft för alla åldersgrupper (ibid.).

Estetiska kvalitéer

Estetiska kvaliteter i offentliga utemiljöer har en avgörande betydelse för hur människor upplever och använder sådana platser genom livets olika skeden (Gobster et al., 2007). Barton och Grant (2006) understryker vikten av att utforma miljöer som inte bara är funktionella utan även visuellt tilltalande, för att uppmuntra till långvarig användning och stärka känslan av gemenskap. Den estetiska upplevelsen påverkas i hög grad av inslag som grönska och vegetationsmönster, vilka enligt Gobster et al. (2007) har en särskilt attraktiv effekt på besökare. Nohl (2001) vidareutvecklar detta genom att lyfta fram betydelsen av estetisk variation, exempelvis en balanserad fördelning mellan öppna ytor och skogspartier samt en mångfald av färger och texturer, som skapar visuellt stimulerande miljöer och fördjupar människors känslomässiga koppling till platsen. Genom att integrera de estetiska aspekterna i utformningen kan offentliga grönområden inte bara stödja social interaktion, utan även erbjuda möjligheter till individuell återhämtning. När landskapets visuella dimensioner tas i beaktande blir grönområden mer än platser för fysisk aktivitet, de blir områden för reflektion, vila och möten, tillgängliga och meningsfulla året om (ibid.).

Designelement i de olika åldrarna

Specifika åldersgrupper har särskilda behov när det gäller offentliga platser, och för barn är tillgången till lekfulla och naturliga miljöer särskilt avgörande (Sandseter, 2009). Författaren tar

dessutom upp vikten av att skapa miljöer med variation i höjder, lutningar och material för att ge barn möjlighet att utforska sina fysiska gränser och utveckla sina motoriska färdigheter. På liknande sätt pekar Woolley och Lowe (2013) på att lekplatser som erbjuder en mångfald av strukturer och färger ökar lekvärdet och uppmuntrar till engagemang i olika aktiviteter. I studier av Veitch et al. (2021) och Hartig et al. (2014) identifierades specifika funktioner i utemiljöer som avgörande för att uppmuntra till både utevistelse, fysisk aktivitet och social interaktion. Barn tenderar att föredra grönområden som erbjuder en varierad kombination av lekutrymmen, såsom lekplatser med klätterställningar, gungor och gräsytor för spontana lekar eller sportaktiviteter (ibid.). Vidare ansågs sittplatser som möjliggör samvaro med vänner och andra barn vara viktiga för att skapa en trivsamt miljö (Hartig et al. 2014; Veitch et al., 2021).

För äldre barn och ungdomar visar forskning att variation på offentliga platser stödjer deras fysiska och sociala engagemang (Rivera et al., 2021). Utrymmen som kombinerar lugna och aktiva zoner är viktiga för deras fysiska och psykiska hälsa (Wales et al., 2022). Studien framhäver även vikten av grönska, som träd och gräsytor, vilket skapar en lugnande atmosfär, medan naturmaterial och god ljussättning främjar trygghet och funktionalitet. Liknande forskningsresultat från

Rivera et al. (2021) visar att vissa parkfunktioner, som tillgång till öppna gräsytor, idrotts- och lekplatser, samt områden för gemenskap, exempelvis bänkar med bord, är särskilt lockande för denna grupp.

Grönområden utgör en viktig resurs för både rörelse och mental återhämtning, särskilt för vuxna i arbetsför ålder som ofta upplever hög stress och belastning i vardagen (Maas et al., 2006). För vuxna är tillgången till en varierad och välplanerad utemiljö väsentlig, och enligt Whyte (1980) är strategiskt placerade sittplatser och öppna torg exempelvis avgörande för att skapa dynamiska offentliga platser som gynnar samvaro. Vuxna tenderar att föredra miljöer som präglas av aktivitet och god synlighet, då dessa faktorer skapar en livfull och engagerande atmosfär (ibid.). För att stödja vuxnas välbefinnande är det även viktigt att integrera variation i både landskap och strukturer som uppmuntrar till både aktivitet och avkoppling. Gobster et al. (2007) framhåller att grönska och naturliga material bidrar till en lugnande atmosfär och skapar en estetiskt tilltalande miljö som gör platsen mer inbjudande även för vuxna. Grönområden med specifikt träd och buskar kan också fungera som en plats för avkoppling och interaktion, vilket bidrar till att öka den sociala dynamiken och användningen av utemiljön (Wales et al., 2022).

Tillgänglighet och socialt stödjande utformning är avgörande faktorer för äldre, där Sugiyama och Ward Thompson (2007) lyfter fram vikten av att skapa miljöer som både möjliggör fysisk aktivitet och stärker den psykiska hälsan. Studier visar att äldre som har nära till grönområden rapporterar en förbättrad livskvalitet och en högre grad av socialt stöd (Kemperman & Timmermans, 2014). För att uppmuntra denna åldersgrupp att använda dessa miljöer regelbundet är det viktigt att inkludera sittplatser, tillgängliga gångvägar och gemenskaps-ytor (Hartig et al., 2014). Strukturer som kan användas för vila, såsom sittgrupper med arm- och ryggstöd och skuggiga områden, spelar en avgörande roll för att tillgodose äldre människors behov (Moore & Cosco, 2007). Det är också viktigt att skapa utemiljöer med tydliga och lättillgängliga gångvägar som är både säkra och bekväma att använda, vilket bidrar till ökad tillgänglighet och oberoende för denna åldersgrupp (Barton & Grant, 2006; Hartig et al., 2014). Forskningen visar även att åldersgruppen drar nytta av att ha utrymmen för social interaktion, såsom öppna torg eller bänkar grupperade på ett sätt som underlättar konversation och samvaro (Rivera et al., 2021). Vidare spelar även detaljer som visuell variation i ytor, samt jämna och halkfria gångvägar, en viktig roll för att främja både välmående, säkerhet och mobilitet, vilket är särskilt betydelsefullt för äldre individer som kan ha fysiska begränsningar (Gobster et al., 2007).

Hur flexibilitet & multifunktionalitet kan stödja användning året om

Multifunktionell grön infrastruktur gör det möjligt att samma ytor tjänar flera syften, såsom rekreation, utbildning och biodiversitet. Korkou (2024) betonar att genom att kombinera olika funktioner på samma plats kan resursanvändning optimeras och skapa utemiljöer som stödjer både social sammanhållning och ekologiska fördelar. Detta stödjer även syftet med att skapa en utemiljö som inte bara är en plats för rekreation utan också en resurs för samhället, där olika aktiviteter kan samexistera och komplettera varandra för att effektivisera användningen och tillgängligheten (Korkou, 2024).

Tidsbaserad multifunktionalitet

Tidsbaserad multifunktionalitet är ett begrepp Sundevall och Jansson (2020) använder som beskriver att samma yta kan ha olika funktioner vid olika tider på året. Utöver att skapa flexibla ytor för olika aktiviteter är det även viktigt att beakta hur parker kan anpassas efter säsong och tid på dygnet, och i utformandet av parker är det viktigt att förstå hur parken kan användas året om (Korkou 2024; Sundevall & Jansson, 2020).

Korkou (2024) betonar vikten av multifunktionalitet med fokus på natur, och menar på att träd och vegetation kan ge skugga under sommaren och skapa skydd mot vinden under vintern. Genom att planera in väderskyddade sittplatser och gångstråk blir parken mer tillgänglig året om (ibid.). Sundevall och Jansson (2020) skriver även ur sitt perspektiv med social inkludering att belysning vid promenadstråk är viktigt för att för att skapa trygghet och på så vis förlänga användningen under höst och vinter. De förespråkar även temporära anläggningar som eldstäder och isbanor, samt programmerade evenemang som julmarknader, för att skapa aktivitet året om (ibid.).

Multifunktionella ytor kan dessutom gynna djurlivet på plats, samtidigt som det bidrar med rekreation eller lek (Korkou, 2024). Ett exempel är skogslekplatser, som inte bara ger barn möjlighet till spontan lek utan även främjar den biologiska mångfalden (ibid.). Gräsytor fungerar även som fotbollsplaner och picknickområden under sommaren (Sundevall & Jansson, 2020), samtidigt som de spelar en viktig roll för att absorbera regnvatten och minska risken för översvämningar (Korkou, 2024).

Multifunktionalitet för att inkludera fler användare

Multifunktionalitet är en avgörande faktor när det gäller att skapa inkluderande och tillgängliga grönområden för olika användargrupper (Sundevall & Jansson, 2020). Författarna menar att kombinationen av programmerade platser, såsom lekplatser och idrottsytor, och icke-programmerade ytor, som gräsmattor och buskage, är även avgörande för att möta behoven hos både barn, unga och äldre (ibid.).

En viktig strategi för att maximera inkludering, är enligt Sundevall och Jansson (2020) att utforma multifunktionella utrymmen som kan delas upp i olika zoner med olika syften, något de kallar för tessellerad multifunktion. Det innebär att parker kan ha zoner för lugn och återhämtning, såsom områden med bänkar och växtlighet, samt livliga aktivitetsytor där generationer kan mötas. Genom att skapa tydligt definierade men ändå flexibla zoner kan fler användare känna sig välkomna, och på så sätt bidra till en mer socialt hållbar plats (ibid.).

Risker med multifunktionella ytor

Att planera in multifunktionella ytor innebär vissa utmaningar för att undvika risken att olika funktioner krockar med varandra. Sundevall och Jansson (2020) menar på att det finns en risk att inkluderandet av många funktioner inom ett

begränsat område kan orsaka konflikt mellan användargrupper. Ett exempel på en sådan konflikt är hur olika åldersgrupper uppfattar och använder sig av vegetationen i utemiljöer. Äldre och unga personer tenderar att föredra välskötta och estetiskt tilltalande planteringar, medan barn gärna vill ha vildvuxen vegetation som kan användas till lek, gömställen och utforskning. Likväl vill många äldre ha lugna stillsamma platser, medan barn föredrar fartfyllda och dynamiska områden. Sundevall och Jansson (2020) menar att zonindelning av parken kan undvika konflikter likt dessa.

Likväl lyfter Korkou (2024) fram att det krävs en balansgång mellan intressen gällande planering för multifunktionella gröna infrastrukturer. Hon menar att spatial planering kan hjälpa till att identifiera områden där funktioner kan samexistera, men det finns även en risk att vissa funktioner dominerar över andra. Exempelvis kan grönytor som optimeras för dagvattenhantering ha negativa effekter på rekreativa funktioner, såsom lek och social samvaro (Ibid.).

Utformning av rumslighet & flöden för att skapa naturliga mötesplatser

För att skapa naturliga mötespunkter i offentliga utemiljöer krävs noggrant designad rumslighet som samspelar med rörelsemönster och flöden på platsen. Utformningen spelar en avgörande roll

för att underlätta samvaro och skapa känslan av levande grönområden, genom att organisera ytor och rumslighet som inbjuder till aktivitet och kontakt (Herrington & Lesmeister, 2006; Beatley & Newman, 2013). En design som underlättar naturliga flöden och innehåller riklig grönska kan dessutom skapa rum där människor är mer benägna att interagera och engagera sig i sociala aktiviteter (Beatley & Newman, 2013; Akpinar et al., 2016).

Mångsidigheten i den gröna infrastrukturen är avgörande för att tillgodose olika behov och skapa naturliga mötespunkter. Grönområden som kombinerar lekplatser och rekreationsytor med olika rörelsenivåer, ger större möjligheter för både planerade och spontana möten mellan besökare (Korkou, 2024; Heft, 1988). Eftersom olika typer av grönområden har olika positiva effekter beroende på ålder och livssituation, bör därmed designen av dessa miljöer utformas för att möta behoven hos varje åldersgrupp (Heft, 1988; Antink-Meyer et al., 2024). Genom att använda fysiska element som sittplatser, öppna, och gröna ytor, samt planera för flöden av rörelse och rum för olika aktiviteter, kan en dynamisk parkmiljö skapas som främjar mötesplatser för alla åldersgrupper (Ward Thompson, 2013; Herrington & Lesmeister, 2006). En sådan utformning uppmannar till ett naturligt rörelseflöde mellan dessa områden, vilket i sin tur minskar barriärer för kontakt och stärker kopplingarna mellan aktiviteter (Heft, 1988).

För att förstå människors rörelsemönster i en utemiljö är det viktigt att beakta tillgänglighet och sammankoppling mellan olika platser. Entréer, gångvägar och rumsliga strukturer bör vara välplanerade och lättåtkomliga för alla (Ward Thompson, 2013). För att främja både planerade och spontana möten kan tydliga huvudstråk, bryggor och öppna ytor med flexibla användningsområden designas (ibid.). En sammanhängande struktur, där olika zoner kopplas samman genom strategiskt placerade gångsystem, gör det dessutom lättare för människor att navigera i utemiljöerna (Herrington & Lesmeister, 2006). Genomtänkt placering av aktivitetsområden som lekplatser, utegym och stråk kan stödja bättre rörelsemönster och vidare underlätta sociala interaktioner (Ward Thompson, 2013).

Landskapsdesign för de olika åldersgrupperna

Lekplatser och aktivitetsområden som utformas med barns behov i åtanke, genom att kombinera lek och rörelse med rum för vila och återhämtning, stödjer spontan samvaro och aktivitet (Oloumi et al., 2012). Att skapa flexibla, multifunktionella rumsligheter där barn kan leka tillsammans, samt landskapsdesign som inbjuder till både individuell lek och gruppaktiviteter, gör det möjligt att stimulera olika typer av möten (ibid.). Ytor för aktiviteter som basketplaner eller skateparker, kombinerat med naturliga flöden och grönsytor för spontana möten, ger möjlighet

för ungdomar att både delta i individuella och sociala aktiviteter (Ward Thompson, 2013; Beatley & Newman, 2013). Designen bör därmed stödja ungdomars behov av rörelseutrymme samtidigt som den främjar möten med andra (ibid.).

För att grönområden ska vara funktionella för vuxna och äldre behöver de vara lättillgängliga, trygga och erbjuda en variation av rörelse och rumslighet, från promenadstråk till avkopplande vistelseytor, menar Nohl (2001). Att placera platser för vila i strategiska flöden och rumslighet uppmuntrar längre vistelser och sociala möten (Ward Thompson, 2013). Herrington och Lesmeister (2016) framhäver att en utemiljö blir mer mångsidig och inbjudande om både strukturerade och informella mötespunkter beaktas i planeringen.

Risk med landskapsdesignen

En risk som gäller både för unga och äldre är att grönområden designas för att vara "för perfekta" eller för komplicerade, vilket gör att de känns onaturliga och inte ger samma lugnande effekter som en mer naturlig miljö, påpekar Hartig et al. (2014). De framhåller att utemiljöer bör vara både tilltalande och funktionella, men att överdesigade miljöer, som saknar naturliga inslag, kan minska de återhämtnings- och stresslindrande effekterna som en mer naturlig miljö kan ge (ibid.).

Ekologiskt hållbar & naturintegrerad design

Naturinteraktion samt ekologiska och hållbara aspekter är avgörande för att skapa funktionella och hållbara offentliga utemiljöer. Enligt Bowler et al. (2010) ger naturliga miljöer inte bara fysiska och psykiska hälsofördelar utan bidrar också till sociala interaktioner, vilket är viktigt för att skapa inbjudande grönområden. När grönområden utformas för att stödja biodiversitet, gynnar det både ekosystemtjänster och människors behov av återhämtning, rekreation och socialt umgänge (ibid.). För att uppnå hållbara mötesplatser krävs en design som balanserar ekologiska värden med sociala funktioner (Gobster et al., 2007).

En estetiskt tilltalande och ekologiskt hållbar utformning är central för att skapa livskraftiga offentliga miljöer (Ribe, 1989). Människor föredrar enligt Ribe (1989) ofta naturliga och oregelbundna landskap framför konstgjorda miljöer. Därför menar han att landskapsdesign bör integrera naturliga element som träd, vatten och ojämn terräng för att skapa både ekologiskt hållbara och visuellt tilltalande utemiljöer. Detta stödjer både biodiversiteten och möter människors behov av rekreation och naturkontakt (ibid.).

Naturinteraktion & kognitiv utmaning

Tillgången till natur och interaktion med biodiversitet är viktiga för barns fysiska, kognitiva och sociala utveckling (Antink-Meyer et al., 2024). Naturbaserad lek och kontakt med den naturliga miljön gynnar motoriska färdigheter och en förståelse för ekologiska processer, vilket kan stödja en hållbar attityd mot naturen. Herrington och Lesmeister (2006) föreslår att landskapsdesign för barns lek bör stimulera både fysiskt och mentalt engagemang. Element som klätterträd, kullar och stenar utmanar barn fysiskt och psykiskt, vilket gör leken mer dynamisk och lärorik (ibid.). Sandseter (2009) framhåller vikten av "riskfylld lek", där barn får möjlighet att testa sina gränser och utveckla kroppsmotoriken i en säkert planerad miljö. Dessa element bidrar inte bara till barns utveckling utan kan även främja fysisk aktivitet bland vuxna och äldre, vilket är särskilt fördelaktigt för att bibehålla eller förbättra rörlighet (ibid.).

Att vistas i naturmiljöer kan motverka de negativa effekterna av urbanisering och samtidigt främja en ökad känsla av samhörighet med naturen, vilket enligt Nohl (2001) kan stärka både välbefinnande och gemenskap. Bland annat träd och andra naturliga inslag spelar en central roll i att stödja barns relation till naturen (Laaksoharju & Rappe, 2017). Variation i trädens utseende och placering skapar dessutom utrymme för lek och utforskning, vilket stärker barnens känsla av samhörighet

med omgivningen (ibid.). Genom att integrera träd och andra naturliga element i offentliga miljöer kan dessa platser bli mer engagerande och samtidigt stödja både social interaktion och en ekologisk koppling (Woolley & Lowe, 2013). De betonar att lekplatser, genom användning av naturliga material och vegetation, inte bara kan vara ekologiskt hållbara utan även stödja både fysisk aktivitet och samvaro, vilket bidrar till en mer inkluderande och hållbar miljö.

Enligt Heft (1988) innebär utformningen av utemiljöer att skapa platser som erbjuder en mångfald av naturliga och stimulerande upplevelser. För barn kan detta exempelvis innebära att klättra i träd eller leka i buskage, vilket både uppmuntrar till utforskning av naturen och främjar utvecklingen av motoriska färdigheter (Heft, 1988; Barton et al., 2016). För vuxna och äldre erbjuder dessa miljöer möjlighet till stillhet och reflekterande aktiviteter, som att sitta och vila, vilket gynnar deras välmående och ger en chans till avkoppling och återhämtning (Heft, 1988).

Biologisk mångfald

Studien av Lepczyk et al. (2017) undersöker hur urbana grönområden kan stödja biologisk mångfald i städer. Författarna lyfter fram att grönområden kan fungera som viktiga livsmiljöer för många arter, men att de också står inför utmaningar som påverkan från urbanisering och klimat-

förändringar. En ökad förståelse för hur olika typer av grönområden påverkar ekosystemen är avgörande för att effektivt integrera naturen i stadsplaneringen. För att stärka den biologiska mångfalden bör designprinciper inkludera sammanhängande grönstrukturer som gynnar ett rikt växt- och djurliv i urbana miljöer (Lepczyk et al., 2017).

Gebel et al. (2009) påpekar att utformningen av gångbanor och stigar kan bidra till ekologisk hållbarhet om de integreras med hänsyn till befintliga naturvärden. Genom att använda permeabla material och bevara naturliga buskage skapas förutsättningar för både förbättrad biologisk mångfald och folkhälsa (ibid.).

För att stödja barns naturlek kan designinslag som främjar biologisk mångfald, spela en central roll. Att sätta upp element som insektshotell, små vattensystem eller områden med riklig vegetation ger både en lekfull upplevelse och uppmuntrar ekologisk medvetenhet hos barn (Antink-Meyer et al., 2024). Detta kan skapa en lärande upplevelse där barn interagerar med olika djur och växter, och samtidigt bidrar till att bevara lokala ekosystem (ibid.).

Framtidens design

Enligt Nohl (2001) bör framtida landskapsplanering skapa hållbara, estetiska och funktionella miljöer som möter både ekologiska och sociala behov genom att integrera natur och kultur, bevara traditionella element och anpassa designen till lokala förhållanden. Det är dessutom viktigt att landskapsplaneringen följer ekologiska principer för att stödja biologisk mångfald och hantera naturresurser effektivt. Nohl (2001) betonar att hållbar landskapsanvändning och estetisk perception bör gå hand i hand. Grönområden som inte bara bevarar och förstärker biodiversiteten, utan också är visuellt tilltalande, är viktiga för att skapa funktionella och livskraftiga offentliga utemiljöer (ibid.).

Folkparkens historia

Folkparkens historia i Sverige

Folkparkerna i Sverige växte fram ur arbetarrörelsen med ambitionen om att etablera egna kultur- och nöjesplatser för arbetarklassen (Pehrsson, 2022). Den första folkparken i Sverige öppnades i Malmö år 1893 på mark som tidigare tillhört handelsmannen Fran Suell. Det blev snabbt en förebild för liknande parker runt om i landet (Pehrsson, 2022).

I början var folkparkerna tätt knutna till arbetarrörelsen och socialdemokratien, och det blev en plats där politiska möten och kulturella evenemang kunde äga rum (Mitchell et al., 2021). De var inte enbart rekreationsområden utan även viktiga mötesplatser för samhällsdebatt och organisation (ibid.).

Folkparkens utveckling

Folkparkernas Centralorganisation (FPC) grundades 1905 och spelade en avgörande roll gällande att samordna och utveckla parkerna (Mitchell et al., 2021). Under organisationens 25års-jubileum år 1930, lyftes särskilt fram hur parkerna framgångsrikt gått från enkla mötesplatser till viktiga kulturcentrum där musik, teater, film och dans spelade en central roll (ibid.).

Under 1920- och 1930-talet växte folkpark-rörelsen kraftigt och parkerna införskaffade

moderniteter som dansbanor, teatrar och biografteater (Mitchell et al., 2021). Tack vare elektrifieringen 1910 kunde parkerna erbjuda kvällsaktiviteter och bedriva verksamhet året om (ibid.).

Folkparkens guldålder och nedgång

Efter andra världskriget fortsatte folkparkerna att spela en stor roll för det svenska kulturlivet, men konkurrensen av andra nöjesformer likt TV och kommersiella nöjesparker började påverka besöksantalet (Mitchell et al., 2021). På 1950-talet var Folkets de största biografägarna och en viktig aktör för spridning av filmkultur (ibid.).

Under välfärdsstatens uppbyggnad förändrades dock förutsättningarna för folkparkerna. I takt med att staten investerade mer i offentliga grönområden och fritidsanläggningar så minskade behovet av de traditionella folkparkerna. Under 1960-talet skedde en förändring där många Folkets hus och Folkets Park övergick från att vara arbetarrörelsens mötesplats till mer allmänna medborgarhus och kulturcentrum.

Folkparker idag

I dagsläget har många folkparker försvunnit eller omvandlats, medan vissa fortfarande fungerar som viktiga kultur- och nöjesplatser (Pehrsson, 2022). Malmö Folkets Park är ett exempel på en folkpark som fortfarande används aktivt och som har moderniserats för att tillgodose nya generationens behov (ibid.).

Slutsats till framtidens mötesplats

Litteraturstudien visar att utformningen av offentliga utemiljöer spelar en avgörande roll för att främja sociala interaktioner och skapa inbjudande mötesplatser. För att detta ska vara möjligt är det viktigt att designa ytor och rumsliga flöden som både möjliggör planerade och spontana möten. Element som sittplatser, öppna ytor och strategiskt placerade gångvägar är viktiga för att uppmuntra social samvaro och engagemang.

Vidare framkommer att integrationen av naturen är avgörande för både ekologisk hållbarhet och användarnas välbefinnande. Genom att inkludera naturliga inslag som träd, vatten och varierad terräng främjas både biologisk mångfald och en miljö som stödjer psykologisk återhämtning och fysisk aktivitet.

Litteraturen belyser även behovet av att hitta en balans mellan funktion och estetik i offentliga utemiljöer. Det är viktigt att designen inte bara är användarvänlig och tillgänglig utan också visuellt tilltalande, vilket skapar en inbjudande atmosfär. Vid utformning av dessa miljöer måste även de kulturella och sociala sammanhangen beaktas, så att de uppfattas som trygga och inkluderande för alla samhällsgrupper.

Sammanfattningsvis visar tidigare forskning att en noggrant genomtänkt design som beaktar både sociala och ekologiska aspekter är avgörande för att skapa hållbara, funktionella och hälsosamma offentliga rum. För att uppnå detta bör utformningen främja social samvaro, rekreation, biologisk mångfald och förbättrad hälsa för användare.

Utöver de rumsliga, ekologiska och sociala aspekterna som identifierats i litteraturen, bär folkparkens historia med sig viktiga värden som bör beaktas i utformningen av framtidens Silverforsen. Folkparkerna har genom sin historiska koppling en stark tradition som offentliga mötesplatser med demokratiska, kulturella och sociala funktioner. Dessa historiska värden som handlar om tillgänglighet, gemenskap och kulturellt deltagande, kan inspirera utformningen av dagens parker, där behovet av inkluderande och meningsfulla samlingsplatser fortfarande är stort. Genom att förstå och bygga vidare på denna historiska grund kan Silverforsen inte bara bli en attraktiv parkmiljö, utan även bli en nutida tolkning av en lång tradition av folkbildning, tillhörighet och möten över generationer.

De insikter som tas med in i utformningen av framtida Silverforsen är bland annat vikten av att skapa lättorienterade gångsystem och siktlinjer för att underlätta översikt, rörelse och interaktionsmöjligheter. Belysning och öppna, väl synliga ytor, utan stora buskage som skymmer sikten, är också centrala för en trygg miljö. Skyddade utrymmen som kan användas under kyliga månader, regn eller stark sol är viktiga för att göra utemiljön funktionell året om. En multifunktionell design, där ytor kan användas för olika aktiviteter och olika åldersgrupper tillgodoses genom zonindelning, är också en viktig del av utformningen. Slutligen bör ytorna koppla till naturinteraktioner, biologisk mångfald och användning av naturliga material prioriteras för att behålla parkens naturidentitet och främja rekreation.

Del 03.

01.

02.

04.

05.

06.

Förstudier & analyser

Del 3 redogör för det analytiska och praktiska arbete som ligger till grund för gestaltungsförslaget för framtidens Silverforsen. Genom en kombination av parkens historiska genomgång, platsbesök, analys-skisser, intervjuer, målpunktsanalys, nulägesinventering och klimatanalyser skapas en helhetsbild av parkens förutsättningar och utmaningar. Studier belyser såväl Silverforsens roll i Kävlinges gröna struktur som platsens unika karaktär och potential att utvecklas till en levande mötesplats året runt.

Som ett komplement till analysen av Silverforsen har även Malmö Folkets Park studerats genom ett referensbesök och en skriftlig intervju. De jämförande studierna ger inspiration och insikter i hur ett brett utbud av funktioner, aktiviteter och rumsliga kvaliteter kan utformas för att skapa en inbjudande och flexibel folkpark.

Förstudier & analys

Silverforsen

Silverforsen Folkets Park i Kävlinge är en plats med en unik och betydelsefull historia som speglar både arbetarrörelsens utveckling och den sociala dynamiken vid sekelskiftet 1900. Parken grundades 1905 av arbetarna på Kävlinge skofabrik som en reaktion på de svåra levnadsförhållandena många i arbetarklassen stod inför (Kävlinge Folkets Park, 2025). Under denna tid var fattigdom och svält vanligt i området, och för att lindra nöden gav fabriksdisponenten arbetarna tillåtelse att dela upp marken bakom fabriken för odling av matpotatis och andra grödor (ibid.).

Den 28 april 1905 köpte arbetarna mark norr och väster om skofabriken, och drygt hälften av denna mark delades upp för att skapa ett kolonilandskap, som än idag är i bruk (Kävlinge Folkets Park, 2025). Den andra halvan av marken, som omfattade 3,3 hektar, gjordes i ordning för mötesverksamhet och nöjen (Se: figur 2), och invigdes den 29 april 1906, bara två dagar före det första arrangemanget som hölls i parken (ibid.). Parken var en viktig plats för samling och gemenskap, där människor från alla samhällsskikt möttes och deltog i kulturella och sociala aktiviteter.

En av de mest dramatiska händelserna i parkens historia inträffade 1993, när en förödande brand orsakade att dansrotundan brann ner (Se: figur 3), vilket påverkade både den fysiska strukturen och parkens roll i framtida samhället (Kävlinge kommun, 2025). Sedan förlusten av den stora dansrotundan har Silverforsen åter byggts upp i etapper i form av en mindre byggnad med kontor, toaletter och kök samt en liten scen och trädäck, med en avtagbar tält-del för publiken kring scenen (Kävlinge Folkets Park, 2025).

Figur 2: Bild tagen 1926 på folkparkens idag borttagna entréskylt. (Bild lånad av Silverforsen Folkets Park privata bildarkiv)

Idag drivs Silverforsen Folkets Park av en ideell andelsförening och är en del av den nationella riksorganisationen Folkets Hus och Parker (2025). Parken arrenderar ut mark till koloniträdgårdarna, en kioskverksamhet och rymmer även en kommunal lekplats (Kävlinge Folkets Park, 2025).

Figur 3: Silverforsens dansrotunda före branden. (Bild lånad av Silverforsen Folkets Park privata bildarkiv)

Målpunktsanalys

Den genomförda målpunktsanalysen ger en fördjupad förståelse för Silverforsens geografiska och funktionella placering inom Kävlinges stadsstruktur (*Se: figur 4*). Genom att undersöka parkens relation till omgivande element framträder dess roll som en potentiellt viktig resurs i nätverket av grönområden och den urbana strukturen.

Parkens läge i anslutning till Kävlingeån, som fungerar både som ett betydelsefullt landskapselement och ekologisk korridor, förstärker dess rekreativa och ekologiska värde. Denna närhet möjliggör både naturnära upplevelser och biologisk mångfald. Även tågstationens närhet till Silverforsen ökar parkens tillgänglighet för såväl lokalbefolkning som besökare, vilket bidrar till dess funktion som mötesplats och grönområde.

Analysen omfattar även kopplingar till det lokala gatunätet och omkringliggande bostadsområden. Parken är integrerad i ett finmaskigt gång- och cykelvägnät, vilket främjar tillgänglighet från flera riktningar och stödjer ett aktivt vardagsliv. Genom sin placering i nära anslutning till Kävlinges centrala delar kan parken därmed lätt fungera som ett lokalt och vardagsnära grönområde.

Dessutom finns en direkt geografisk närhet till grönområdet längs Kävlingeån, vilket är det största och sannolikt mest betydelsefulla grönområdet för Kävlinge. Att Silverforsen ligger placerad precis intill detta område är en stor fördel, då det ger en förstärkt koppling till ett redan etablerat och uppskattat landskapselement. I övrigt är tillgången till gröna ytor i centrala Kävlinge begränsad, vilket ytterligare ökar parkens värde som plats för rekreation och utomhusvistelse.

Det omgivande landskapets karaktär, inklusive topografi, vegetation och visuella samband, påverkar parkens användbarhet och upplevelsevärde. Öppna vyer, vattnet och naturliga variationer i landskapet bidrar till att stärka dess kopplingar till omgivningen. Sammantaget visar målpunktsanalysen att parkens placering stödjer både ekologiska, sociala och urbana funktioner och därmed utgör en viktig resurs i Kävlinges grönstruktur.

Figur 4: Målpunktsanalys över Kävlinge som indikerar parkens placering i förhållande till målpunkter i omgivningen.

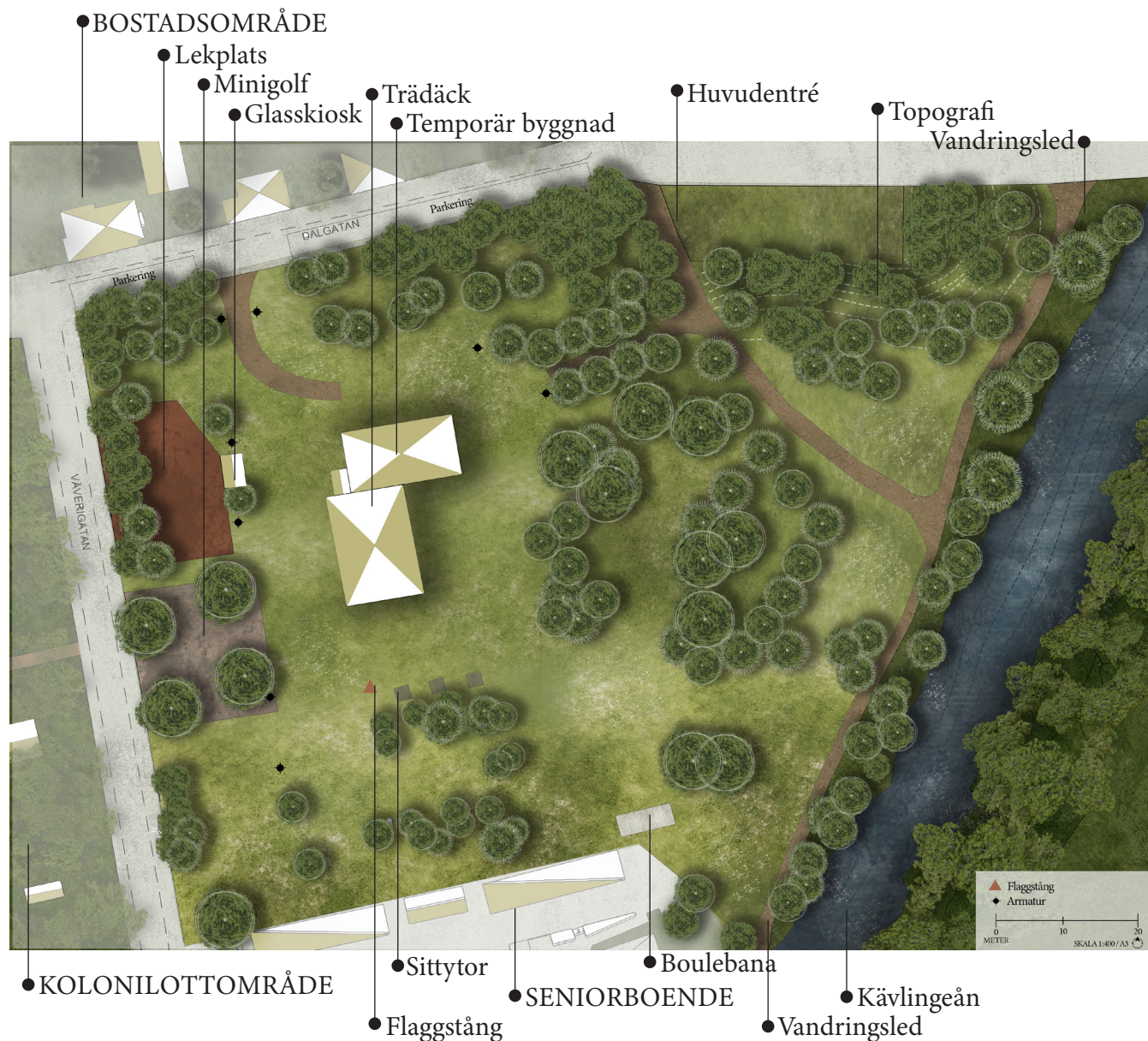
Nulägesinventering

I nulägesplanen för Silverforsen Folkets park illustreras de olika befintliga elementen och funktionerna som finns på platsen (Se: figur 5). Elementen innefattar kommunens lekplats, minigolfbanan med den tillhörande glasskiosken som drivs av "Stinas i parken" samt boulebanan. En byggnad med tillhörande trädäck används för Silverforsens arrangemang och aktiviteter.

Den nuvarande vegetationen, främst i form av trädgångar och gräsytor, illustreras i planen och ger en överblick av parkens gröna ytor. Planen visar det befintliga gångsystemet som förbinder de olika delarna av parken med varandra och vidare till vandringsleden som sträcker sig utanför parken.

Belysningen i parken är också utplacerad i nulägesplanen, vilket indikerar vilka områden som eventuellt är svagt belysta eller saknar belysning helt. Den enda topografin i parken ligger i nordöstra hörnet, förutom det är landskapet överlag plant.

För skalenlig plan, se bilaga 4.

Figur 5: Nulägesplan över Kävlinge Folkets Park.
För skalenlig plan se bilaga 4.

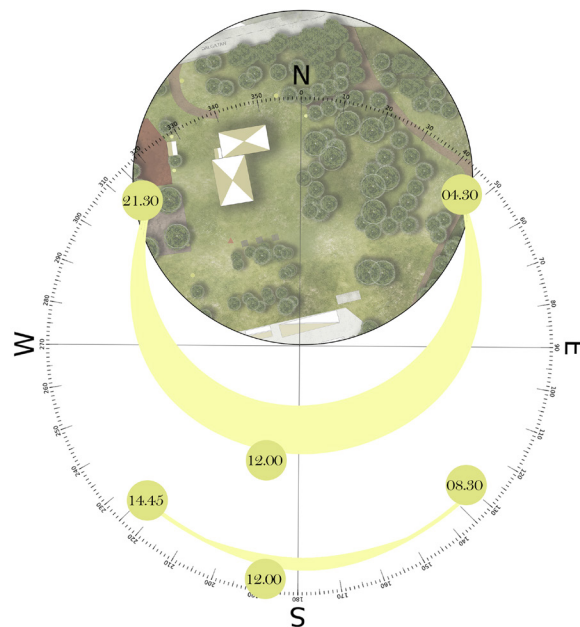
Klimatanalyser av Silverforsen

Jordanalys

Parkens jordmån består av så kallad ”fyllning”, vilket innebär att den ursprungliga markytan har täckts av främmande material såsom schaktmassor, byggnadsavfall och annat påfyllnadsmaterial (SGU, 2025). Detta medför att markens sammansättning kan vara ojämn och inte lika naturlig som i obearbetad jord. En sådan jordmån kan påverka både växtligheten och dräneringsförhållandena på olika sätt. Vissa delar av parken kan ha god dränering, där vatten snabbt rinner bort, vilket gynnar växter som trivs i torrare jordar. Andra områden kan däremot ha en tendens att samla vatten, vilket skapar fuktigare förhållanden, lämpliga för växter med behov av mer vattenhållande jord. Vid omgestaltning av parken bör detta beaktas vid valet av växtlighet, så att arter väljs med hänsyn till varierande jord- och fuktförhållanden. På så vis skapas bättre förutsättningar för växternas etablering, tillväxt och långsiktiga överlevnad.

Solanalys

I solanalysen har data från SMHI (2013) och Vackert Väder (2025) använts för att fastställa solens bana över året i Kävlinge. Genom att analysera solens upp- och nedgång identifieras områden i parken som får mest solljus under olika tider på året (Se: figur 6). Denna information kan användas vid planering av belysning, placering av sittplatser samt val av växter anpassade för soliga respektive skuggiga miljöer.

Figur 6: Solanalys, stora bågen visar solens upp-, och nedgång under sommartid och den lilla bågen visar solens upp- och nedgång under vintertid.

Vegetation i Silverforsen

Silverforsen karaktäriseras av en skogsliknande känsla, med tätt planterade äldre träd som står i större dungar, vilket ger området en naturlig och lugn atmosfär. Bland parkens träd finns många gamla exemplar av bok, ek, hästkastanj, lind och björk. Vid vattendraget, där Silverforsen gränsar till Kävlingeån, står hängpilar och al, som trivs i fuktigare miljöer. Det finns även ett fåtal träd av körsbär, hassel, hängbjörk, järnek, flerstamig lind och hängbok som tillför variation till parkens vegetationsstruktur.

Under vårmånaderna blommar parken med en sparsam vårblooming, där vintergäck, snödroppar och scilla är vanliga. Några få exemplar av lila krokus ger ytterligare färg på våren. Växtligheten i parken är ett viktigt inslag i parkens karaktär och bidrar till dess naturnära känsla, men också till de säsongsvariationer som påverkar upplevelsen av parken under hela året.

Översvämningsanalys

Översvämningsrisken har också analyserats med hjälp av data från MSB (2020), som visar potentiella översvämningsområden vid olika regnscenario, såsom 100-års och 200-års regn samt beräknat högsta flöde. Kartan (Se: *figur 7*) illustrerar områden i parken som kan vara utsatta för översvämnning, särskilt nära Kävlingeån, och ger viktiga insikter i att undvika att placera byggnader eller större infrastrukturella element i riskzoner.

Figur 7: Översvämningsrisk i parken, med potentiella scenarier för 100- och 200-årsregn samt högsta flöde.

Platsbesök & analys av Silverforsen

För fullständig visuell analyslista, se bilaga 1.

*Platsbesök på Silverforsen Folkets Park i Kävlinge
14 februari 2025.*

Silverforsen Folkets Park är en naturskön folkpark belägen vid Kävlingeån, vilken även är en viktig del av områdets unika karaktär och charm. Just nu befinner sig parken i ett skede där behovet av att skapa en tydligare identitet är stort, både för Kävlinges invånare och för besökare utifrån. Med en yta på cirka 3,3 hektar rymmer Silverforsen stor potential att utvecklas till en central plats för rekreation, gemenskap och kulturella aktiviteter. För att parken ska kunna nå sin fulla kapacitet krävs dock en genomtänkt och varsam gestaltning som tar tillvara på både det naturliga läget och de sociala möjligheterna.

En av de största utmaningarna med Silverforsen är parkens bristande funktionalitet och aktivitetsinslag. För att kunna skapa en plats som både är levande och funktionell men samtidigt behåller naturidentiteten, krävs en design som säkerställer att både naturen och människan kan samexistera utan att kännas påträngande eller för storskalig. Trots dessa utmaningar är Silverforsen en park med stor potential, både genom sitt befintliga naturliga landskap och genom det faktum att den används av både lokala invånare och besökare för olika fritidsaktiviteter.

Resultaten av analysen under platsbesöket

Under platsbesöket i Silverforsen låg fokus på att observera de visuella element och intryck som definierar parkens identitet, samt att identifiera aspekter som kan förstärkas för att göra området mer tillgängligt och attraktivt för besökare i alla åldrar. I det följande redovisas den tredje delen av analysen, med fokus på parkens visuella element. Varje avsnitt kompletteras med reflektioner från platsbesöket, och avslutningsvis ges en sammanfattande bedömning av helhetsintrycket.

3. Analys av visuella element

3.1 Rumsliga strukturer och siktlinjer

Identifiera öppna och slutna rum i parken.

Gräsytan kring flaggstängen utgör ett öppet rum, inramat av parkens omgivande trädkrans. Det saknas buskage, staket eller andra strukturer som skapar avgränsade eller slutna rum. På vissa platser i parken bildar trädkronorna ett slags tak, men upplevelsen av rummet förblir öppen då fri sikt råder i alla riktningar även inom trädansamlingarna.

Analysera siktlinjer och vyer, vilka områden fångar blicken naturligt?

Vyn över Kävlingeån och ljudet av vattnet drar till sig uppmärksamhet i parken. Alléliknande trädstråk förstärker upplevelsen, särskilt från entrén vid vattnet där parkens siluett framträder redan på avstånd.

Finns det visuella barriärer (exempelvis buskage, byggnader) som kan begränsa eller främja orienteringen?

Scenbyggnaden ligger centralt i parken och fungerar som en visuell barriär snarare än en tydlig fokuspunkt, särskilt från alléperspektivet där den blockerar siktlinjen. Vidare skapar bilgaraget en tydlig gräns mot bostadsområdet, vilket markerar övergången mellan offentlig och privat yta.

Reflektioner

I parkens landskapliga utformning framträdde en tydlig koppling till naturen. Den skogsliknande karaktären som träddungarna skapar, i kombination med det öppna centrala partiet, utgör en betydande del av platsens identitet. Den öppna gräsytan fungerar som en naturlig samlingspunkt där människor kan mötas och umgås. Dock framstod denna yta som underutnyttjad i sin nuvarande form, då tillgängligheten var begränsad och tydliga vistelsemöjligheter saknades.

Ett annat viktigt inslag i parken är Kävlingeån, som rinner längs parkens utkant. Vattnets närvaro bidrar med lugn och en stark rekreativ kvalitet, men i nuläget är ån inte tillgänglig på ett sätt som motsvarar dess potential. Brist på gångvägar och sittmöjligheter längs vattnet gör att denna resurs inte integreras i besökarens upplevelse i någon större utsträckning.

Gångstråken i parken saknade ett sammanhängande flöde som uppmuntrar till att upptäcka hela området. Befintliga gångvägar bidrog inte tillräckligt till rörelse mellan olika delar av parken, och flera stigar slutade abrupt i gräsytor. På vissa platser hade besökare skapat egna upp trampade stigar, vilket indikerar ett behov av kompletterande eller alternativa gångstråk.

3. Analys av visuella element

3.2 Färg, material och form

Dokumentera vilka färger och material som dominerar i parken – smälter de in i omgivningen eller skapar de kontraster?

Naturmaterial och dova gröna färger på byggnaderna, samt brun-orangea nyanser på lekplatsen, gör att anläggningarna smälter in i parkens växtlighet. Obehandlade trädetaljer förstärker den naturliga karaktären.

Studera formernas karaktär – är de organiska eller geometriska?

Parkens organiska karaktär formas främst av de stora träderna och den slingrande ån. Även lekplatsens naturmaterial och mjuka former förstärker landskapskänslan. Samtidigt introducerar scenbyggnaden, glasskiosken, boulebanan och minigolfens staket en mer geometrisk struktur. Trots detta dominerar det organiska uttrycket, tack vare placeringen bland växtlighet och harmoniska material- och färgval.

Finns det tydliga designgrepp som skapar en enhetlig identitet?

Parkens identitet präglas i hög grad av en naturkänsla, vilket främst kan kopplas till åns närvaro, den dominerande växtligheten samt användningen av trä och naturliga färgskalor i parkens utrustning och materialval.

Reflektioner

Parkens materialval bestod främst av gräs och genomsläppligt grus, med trä som återkommande material i sittmöbler och staket. Träets naturliga kvaliteter harmoniserar väl med omgivningen, och det finns potential att använda detta material mer genomgående för att skapa en enhetlig och inbjudande helhet. Dock noterades variationer i färgsättning, där olika gröna nyanser skapade onödiga kontraster. En mer enhetlig färgpalett skulle kunna förstärka parkens harmoniska karaktär.

3. Analys av visuella element

3.3 Ljus och skuggor

Finns det mörka och otrygga platser, särskilt på kvällen?

Armatur

Parken är troligen mycket mörk kvällstid, då belysningen i dagsläget begränsas till en kort slinga kring glasskiosken och scenbyggnaden, och täcker endast en mindre del av området.

Hur kan belysning förstärka parkens upplevelse och funktion året runt?

Avsaknad av armatur

Avsaknad av armatur

Med belysning längs samtliga gångvägar hade parkens funktion kunnat stärkas under dygnets mörka timmar och årets mörkare perioder. Idag saknas ljus längs ån, vid huvudentrén samt kring boulebanan och sittytorna, vilket begränsar användningen till dagsljus.

Reflektioner

Belysningen i parken är en aspekt med utvecklingspotential. Flera områden saknade helt belysning, vilket kan bidra till att parken upplevs som otrygg under kvällstid. Avsaknad av belysning begränsar platsens användbarhet som social mötespunkt under dygnets mörkare timmar. En mer strategisk belysningsplan skulle kunna öka tryggheten och uppmuntra till användning året runt. Belysningen var dessutom oregelbundet placerad, ibland mitt på gräsytor snarare än längs gångvägar, vilket gav intrycket av en ofärdig struktur.

3. Analys av visuella element

3.4 Vegetation och årstidsvariation

Vilken typ av växtlighet dominerar? Är den lövfällande eller vintergrön?

Parken domineras av stora, äldre lövträd som ek, lind, lönn och bok. Några inslag av andra trädformer förekommer, som hängbjörk och flerstammiga träd, men pelar- och stamträd utgör den huvudsakliga strukturen.

Finns det inslag av säsongsblooming eller vintergröna växter som kan skapa en attraktiv park året runt?

Några vårblommor syntes i gräsyterna, men nästan inga vintergröna växter – endast ett exemplar av Ilex noterades. En kornell vid vattnet bidrog med vintervärde genom sina rosa-röda grenar.

Hur fungerar grönskan som rumsbildare och som stöd för ekosystemtjänster?

Parkens öppna gräsyta omgiven av en trädkrans skapar en sammanhängande rumslighet. Inne i traddungarna formas mindre rum av stammar och trädkronor. Kävlingeån och de många stora träden bidrar till viktiga ekosystemtjänster som luftrening, dagvattenhantering och biologisk mångfald, vilket förstärks av parkens genomsläppliga gräsytor.

Reflektioner

Parken domineras av lövfällande träd, vilket ger en stark visuell identitet. Samtidigt skapas en grön, lummig miljö där trädkronorna bildar rum och ger skugga. När löven faller blir platsen mer öppen och avskalad, vilket markerar årstidsskiftet. Det finns få vintergröna växter, vilket gör att parken kan kännas karg under vintern, även om vissa växter, som en korallkornell, tillför färg och struktur. Den öppna gräsytan omges av träd som ramar in snarare än avgränsar platsen. För att öka variationen vintertid finns potential att tillföra mer växtlighet med struktur och färg.

3. Analys av visuella element

3.5 Parkens upplevelsekvaiteter

Vilka områden känns inbjudande eller sociala?

Minigolf

Konstverk

Kävlingeån

Fågelliv

Området med minigolf, glasskiosk och lekplats upplevs som socialt och inbjudande, med lekfull färgsättning och aktiviteter för barn och familjer. Ån erbjuder en trivsamt promenadupplevelse med forsande vatten, fågelliv och konstverk längs strandlinjen.

Hur kan visuella element förstärka känslan av välkomnande och aktivitet?

Bänk

Huvudentré

En förbättrad skyltning vid parkens entréer skulle kunna bidra till en mer välkomnande upplevelse för besökare redan vid ankomst. Vidare lyfts behovet av fler bekväma sittplatser samt kompletterande funktioner som kan bidra till att skapa ett aktivt parkliv.

Finns det platser som upplevs som otrygga, ödsliga eller svårorienterade?

Parkens begränsade storlek bidrar till god överblick och orienterbarhet, men den otillräckliga belysningen och avsaknaden av avgränsningar vid vattnet kan ge upphov till en känsla av ödslighet och otrygghet, särskilt under kvällstid.

Reflektioner

Folkets park rymmer flera kvaliteter som bidrar till en trivsamt vistelsemiljö. Området med minigolf, lekplats och glasskiosk upplevs som socialt tillgängligt och barnvänligt, medan ån tillför ett naturnära och estetiskt värde genom både fågelliv och konstinslag. Parkens lilla skala underlättar orientering och skapar överblickbarhet.

Samtidigt finns brister som påverkar upplevelsen negativt. Otillräcklig belysning och bristande avgränsningar mot ån kan skapa en otrygg stämning, särskilt under kvällstid. En mer inbjudande entré, förbättrad skyltning och fler sittplatser skulle kunna förstärka parkens attraktionskraft och stödja ett mer aktivt parkliv.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis framkom en tydlig bild av Silverforsens kvaliteter och utmaningar. De naturliga elementen, träden, ån och det öppna landskapet, är bärande för platsens karaktär, men den övergripande strukturen behöver förstärkas. Detta inkluderar förbättrad belysning och orientering, tydligare vägvisning och skyltning, samt mer konsekventa material- och färgval. En stor potential ses i att genomföra ett gestaltungsförslag för Silverforsen Folkets Park som stärker parkens samhörighet med naturen och samtidigt skapar en mer levande mötesplats för besökare och invånare.

Analyskisser

Med utgångspunkt i de insikter som samlades in under platsbesöket togs enkla handritade skisser fram. Skisserna baserades på observationerna och analyserna från parken och fungerade som ett första steg i att visuellt undersöka möjliga lösningar. Fokus i skissarbetet låg på att identifiera barriärer i landskapet, definiera öppna och slutna rumsliga strukturer samt kartlägga befintliga gångvägar och biofiliska inslag (Se: *figur 8, 9, 10*). Skisserna användes också för att testa alternativa utformningar av gångsystem och rörelseflöden mellan parkens olika funktioner, vilket lade grunden för fortsatt konceptutveckling i designen.

Figur 8: Analys av platsens rumslighet.

Figur 9: Analys av gångar och rörelseflöde på platsen.

Figur 10: Analys av platsens biofiliska inslag och siktlinjer.

Referensbesök & analys av Malmö Folkets Park

För fullständig visuell analyslista, se bilaga 1.

Referensbesök i Malmö Folkets Park 18 februari 2025.

Malmö Folkets Park är Sveriges äldsta folkpark, invigd 1891, och har en lång och rik historia som en central mötesplats för stadens invånare (Malmö stad, 2025). Parken har genomgått flera omvandlingar genom åren men har alltid bevarat sin identitet som en levande och dynamisk plats för alla åldersgrupper. Malmö kommun köpte parken 1991, vilket säkerställde parkens fortsatta utveckling och tillgång för allmänheten. Med sin storlek på omkring 2,4 hektar och sina många attraktioner, inklusive lekplatser, grönområden och evenemangsområden, erbjuder parken en bredd av aktiviteter som gör den till ett nav för malmöbor och besökare från hela regionen (Malmö stad, 2025). En av parkens styrkor är dess förmåga att kombinera traditionella element med moderna inslag, vilket gör att den både bevarar sina historiska rötter och samtidigt är relevant för dagens besökare.

Den mångsidighet som parken erbjuder är en viktig anledning till att denna park valdes att studeras. Malmö Folkets Park är en plats där det alltid finns något nytt att upptäcka, samtidigt som den behåller ett antal återkommande attribut. Det konstaterades som centralt för parkens attraktionskraft, då besökare kan komma tillbaka gång på gång för att leka på lekplatserna eller använda parkens fasta faciliteter, samtidigt som det finns nya evenemang och aktiviteter att utforska under året. Det är en plats där tradition och innovation möts, vilket skapar en balans mellan permanenta och tillfälliga inslag som gör parken levande och relevant för olika målgrupper och under hela året.

Trots de stora skillnaderna i storlek, placering och besöksfrekvens mellan Malmö Folkets Park och Silverforsen i Kävlinge, sågs värdet i att studera denna välbesökta mötesplats. Malmö Folkets Park planeras och underhålls dessutom av Malmö stad, där Silverforsen är en ideell förening, vilket även skapar olika ekonomiska förutsättningar. Men Malmö Folkets park ger en viktig inblick i hur en folkpark kan fungera som en levande mötesplats, en funktion som önskas uppnås i Kävlinge, även om förutsättningarna är annorlunda.

Resultaten av analysen under referensbesöket

Under referensbesöket i Malmö Folkets Park låg fokus på att hämta inspiration till vår egen gestaltning genom att studera hur platsens visuella och funktionella kvaliteter samverkar för att skapa en levande och inkluderande miljö. Särskilt intresse riktades mot hur parken balanserar traditionella element med samtida inslag, och hur detta bidrar till att den förblir relevant och attraktiv för en bred målgrupp året runt. I det följande redovisas den tredje delen av analysen, med utgångspunkt i reflektioner från referensbesöket, och med syftet att identifiera principer och idéer som kan tillämpas i utformningen av Silverforsen.

3. Analys av visuella element

3.1 Rumsliga strukturer och siktlinjer

Identifiera öppna och slutna rum i parken.

Parken präglas överlag av en öppen och över-skådlig struktur. På utvalda platser har vegeta-tion använts för att avgränsa ytor och definiera rumsligheter, vilket bidrar till en varierad miljö utan att skapa en känsla av instängdhet eller otrygghet.

Analysera siktlinjer och vyer, vilka områden fån-gar blicken naturligt?

Parken innehåller flera tydliga siktlinjer som vägleder besökaren genom området och förstärker den visuella överblicken. Särskilt de siktlinjer som utgår från entréerna bidrar till en upplevelse av en välstrukturerad och välkomnande plats.

Finns det visuella barriärer (exempelvis buskage, byggnader) som kan begränsa eller främja ori-enteringen?

Restaurangerna och uteserveringarna i parken är vanligen avgränsade för att markera att ytorna är avsedda för betalande gäster. Detta tydliggör gränsdragningen mellan offentliga och privata delar av parken, vilket underlättar orienteringen för besökare. Även vegetation och låga murar har placerats strategiskt längs breda gångstråk för att visuellt vägleda rörelsemönster inom parkområdet.

Reflektioner

En framträdande observation under platsbesöket var hur naturen, i synnerhet de gamla träden med varierande strukturer, spelar en central roll för parkens identitet. Träden bidrar till att skapa rumsliga upplevelser och fungerar både som visuella riktmärken och naturliga vägvisare för besökare. Det blev tydligt hur trädens placering leder genom parken och skapar kontraster mellan öppna ytor och mer intima, lummiga stråk.

En annan iakttagelse rörde parkens tydliga rumsliga struktur. Gångvägar och siktlinjer framstod som noggrant planerade för att ge en lättöverskådlig och intuitiv miljö. Vid de stora entréerna skapades raka siktlinjer som underlättade orienteringen. Dessa entréer hade en stark visuell närvaro och spelade en viktig roll för att definiera parkens identitet. Utformningen gav ett intryck av att besökare möttes av en välkomnande och tydligt markerad ingång, en aspekt som lyfts som särskilt betydelsefull även för entréerna till Silverforsen Folkets Park. Entréernas utformning fungerar därmed inte bara funktionellt, utan också som ett första karaktärgivande möte med platsen.

3. Analys av visuella element

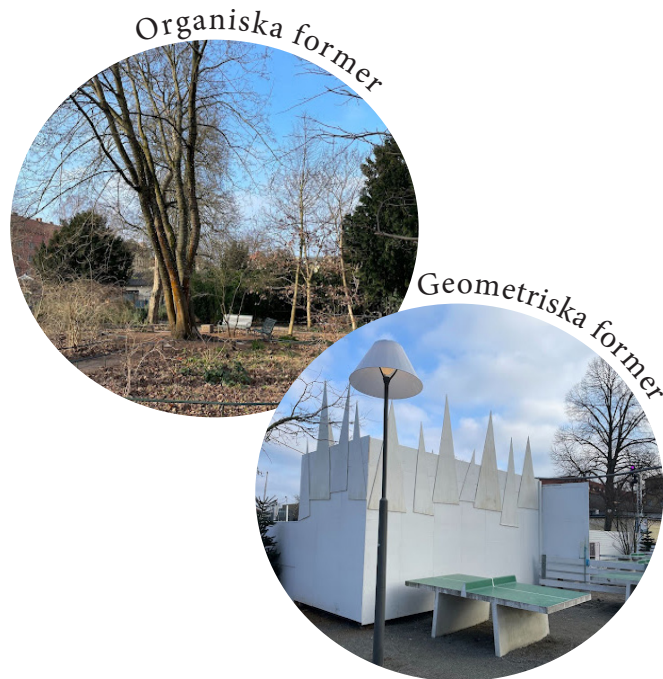
3.2 Färg, material och form

Dokumentera vilka färger och material som dominerar i parken – smälter de in i omgivningen eller skapar de kontraster?

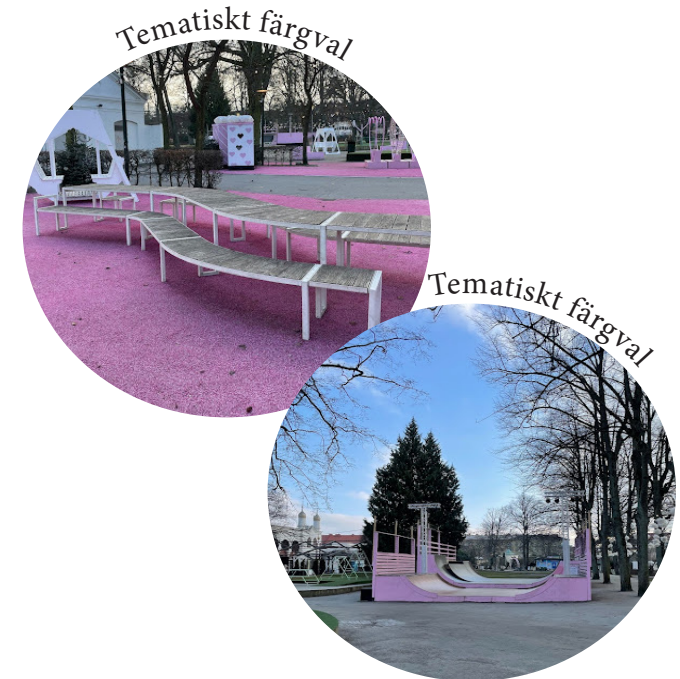
Lek- och aktivitetsområdena kännetecknas av starka färgkontraster i förhållande till den omgivande miljön. Utrustning i stål och andra lekredskap är målade i klara färger såsom gult, blått och rosa. Även byggnader och kiosker i parken har distinkta färgsättningar, där trädetaljer ofta är målade i gula nyanser.

Studera formernas karaktär – är de organiska eller geometriska?

Parkens gångstråk och planteringar har övervägande organiska former, medan lek- och aktivitetsytor samt utrustning ofta utformas med geometriska strukturer. Vegetationen uppvisar en varierad karaktär; träden är placerade både i alléer och mer fritt i landskapet, medan buskar förekommer som såväl friväxande som formklippta häckar.

Finns det tydliga designgrepp som skapar en enhetlig identitet?

De flesta aktivitetsrelaterade element, såsom lekutrustning, skyltar och lekytor, har färgsättningar som kontrasterar mot landskapets och vegetationens i övrigt naturliga toner. Inom lekområdena används dessutom olika färger för att tydligt särskilja de olika funktionsytorna från varandra.

Reflektioner

Parkens färg- och materialval noterades som centrala för upplevelsen. En kombination av naturmaterial, ståldetaljer och konstgräs förstärkte den gröna känslan och skapade en harmonisk och tillgänglig miljö. I områden avsedda för barn och aktiviteter användes lekfulla färginslag, vilket gav platsen en livlig och stimulerande atmosfär.

3. Analys av visuella element

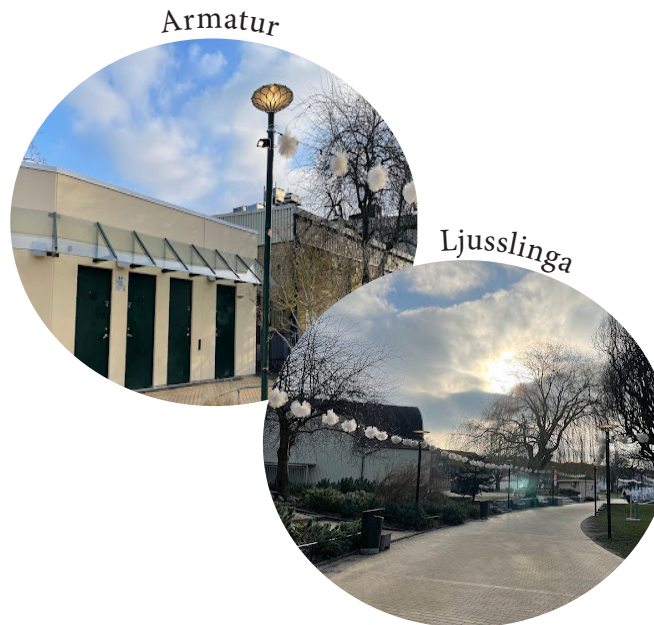
3.3 Ljus och skuggor

Finns det mörka och otrygga platser, särskilt på kvällen?

Parken är i stort sett exponerad för solljus under hela dagen, då omkringliggande bebyggelse inte skymmer solens bana. Samtidigt bidrar den omfattande förekomsten av uppvuxna träd till skuggade partier på marknivå, vilket skapar en varierad ljusmiljö.

Hur kan belysning förstärka parkens upplevelse och funktion året runt?

Ljusslingor längs gångstråk och byggnader, tillsammans med punktbelysning och belysta träd, bidrar till en effektiv och inbjudande ljussättning av parken under dygnets mörkare timmar.

Reflektioner

Ljus och belysning visade sig vara ytterligare en viktig aspekt. Belysningen förstärkte parkens välkomnande karaktär under kvällstid, med exempelvis lampslinor längs gångvägar och punktbelysning vid centrala aktivitetsytor. Denna lösning är särskilt relevant under vinterhalvåret när dagsljuset är begränsat.

3. Analys av visuella element

3.4 Vegetation och årstidsvariation

Vilken typ av växtlighet dominerar? Är den lövfällande eller vintergrön?

Parken uppvisar en rik variation av strukturer, både vad gäller form och färg. Trädens mångfald är särskilt påtaglig, med inslag av pelformade, hängande, flerstammiga, småvuxna och storskaliga arter, samt både vintergröna och lövfällande sorter.

Finns det inslag av säsongsblooming eller vintergröna växter som kan skapa en attraktiv park året runt?

Planteringarna i parken innehåller vinterblommande växter samt lökväxter som observerades vara på väg upp vid platsbesöket. Därtill finns en påtaglig mångfald av vintergröna buskar och träd, vilket bidrar till parkens visuella värde även under den kalla årstiden.

Hur fungerar grönskan som rumsbildare och som stöd för ekosystemtjänster?

Grönskan fungerar som en tydlig rumsbildare i parken genom att träd och buskar avgränsar olika områden och skapar rumslighet, exempelvis i form av skuggiga mötesplatser under stora bokar eller lektytor inramade av vegetation.

Samtidigt stödjer grönskan flera ekosystemtjänster, bland annat genom regnvattenhantering via genomsläppliga ytor och växtlighet kring dammen, samt genom att bidra till biologisk mångfald och klimatreglering via ett varierat och kontinuerligt förnyat växtbestånd.

Reflektioner

Variationen av vegetation i parken bidrar till en dynamisk och visuellt intressant siluett, särskilt under vintermånaderna då trädens grenverk blir mer framträdande. Även om lövfällande vegetation tycks dominera, är förekomsten av vintergröna växter påtaglig och bidrar till parkens visuella kvalitet året om.

3. Analys av visuella element

3.5 Parkens upplevelsekvalliteter

Vilka områden känns inbjudande eller sociala?

De ytor som upplevs som mest inbjudande och sociala områdena är den centrala multifunktionella ytan som anpassas efter säsong, gräsmattan med de stora bokträden och fontänen, samt kioskerna och uteserveringarna som lockar både barn och vuxna.

Hur kan visuella element förstärka känslan av välkomnande och aktivitet?

Informativa skyltar med regler bidrar till en ökad känsla av ansvar och trygghet. Omgärdade ytor med exempelvis murar, vegetation eller stängsel markerar övergången till olika zoner och kompletteras ofta med skyltar som förklarar aktivitet och förhållningsregler. Välplacerade och rymliga sopkärl förebygger nedskräpning och bidrar till en trivsamt miljö. Tillgång till underhållna och tillgängliga toaletter är också avgörande för parkens funktion och besökskomfort.

Finns det platser som upplevs som otrygga, ödsliga eller svårorienterade?

Gångpassagen mot Kristianstadsgatan upplevs som mindre tilltalande, med bristande belysning och en utformning som ger ett ödsligt intryck. Entrén framstår som mindre omhändertagen i jämförelse med parkens övriga, mer uttrycksfulla entréer. Även grillplatserna upplevs som enklare och mindre engagerande än de färgstarka och lekfulla aktivitetsområdena. Parkens placering i stadsrummet kan dessutom innebära begränsad tillgänglighet och upplevd otrygghet för yngre barn som vistas där utan vuxet sällskap.

Reflektioner

Parkens utformning uppmuntrar till både spontan samvaro och trygg vistelse. Den centrala ytan, fontänen och gräsmattan under bokträden skapar naturliga mötesplatser som lockar olika åldrar och aktiviteter. Kiosker och uteserveringar förstärker den sociala atmosfären. Samtidigt bidrar tydliga zonindelningar, skyltar och omsorgsfull skötsel till en känsla av ordning och ansvar. Kombinationen av estetiska, funktionella och informativa element gör att platsen upplevs som både levande och välkomnande.

Sammanfattning

Referensbesöket gav inte bara insikter om parkens fysiska utformning, utan även om dess sociala funktion. Parken visade på en lyckad kombination av fasta installationer, som lekytor, och tillfälliga säsongsbundna inslag, vilket bidrog till att platsen upplevdes som dynamisk och ständigt föränderlig. Skyltning med tydlig information, vägvisning och ordningsregler bidrog dessutom till en känsla av trygghet och underlättade orientering, vilket förhöjde upplevelsen för besökare i alla åldrar.

Besöket väckte också reflektioner kring vad som inte skulle överföras till gestaltningsförslaget för Silverforsen. Den färgstarka paletten och det stora antalet materialkombinationer som observerades i Malmö, särskilt de starka nyanserna av gult, rosa och blått i lekområdena, upplevdes inte som förenliga med visionen för Kävlinge. I stället eftersträvas en mer enhetlig och naturinspirerad identitet, där färg- och materialval harmonierar med landskapet. Detta är mer i linje med Silverforsens övergripande filosofi, att låta naturen stå i centrum och att utformningen i sin tur ska kännas subtil, lugn och förankrad i platsens kontext.

Intervju med Silverforsen

För intervjufrågor, se bilaga 2.

Intervju på plats i Silverforsen 14 februari 2025.

Intervjun med ordföranden och projektledaren/vaktmästaren för Silverforsens Folkets Park gav både insikt i både parkens framtida visioner, samt en god översikt av hur folkparken fungerar och bidrar till Kävlinges kultur- och nöjesevenemang idag. Silverforsen är en av Kävlinges mest historiska parker, och den har en stark förankring i både lokalhistoria och dagens samhälle som grönområde. Projektledaren berättade att parkens ursprung sträcker sig tillbaka till 1904, när arbetare i området började skapa en plats för gemenskap och självförsörjning under svåra tider. Sedan dess har parken utvecklats till en viktig kulturell mötesplats, även om den idag kämpar med ett antal utmaningar.

Parken erbjuder en rad aktiviteter och evenemang, från barnteater och loppisar till midsommarfirande och kulturella aktiviteter. Trots dessa arrangemang pekade ordföranden på att parkens besökande ännu inte har återhämtat sig fullt ut efter coronapandemin, och den nuvarande besöksfrekvensen ligger långt under potentialen. I dagsläget har parken cirka 10 000 besökare mellan maj och september, men behovet skulle vara mellan 20 000 och 30 000 besökare för att den ekonomiska och kulturella verksamheten skulle

Silverforsen är dock fortsatt en lovande framtida plats där ambitionen är att utveckla parken till en attraktiv och hållbar mötesplats för både invånare och besökare. Projektledaren betonade att parkens grunduppgift är att vara en tillgänglig och inbjudande plats för alla, samtidigt som målet är att skapa en levande utomhusmiljö med aktiviteter året runt. Parken ska kunna tillgodose olika målgrupper, från barnfamiljer till äldre besökare.

Parkens utveckling & framtid

När det gäller parkens framtida utveckling, påpekas det att föreningen i dagsläget arbetar med att ta fram långsiktiga utvecklingsplaner, även om dessa inte var färdiga vid intervjutillfället. Det är dock tydligt att det finns ett stort fokus på att skapa en hållbar och funktionell park med mångsidiga användningsområden. Båda nämnde att landskapet runt parken kommer att få mer uppmärksamhet i framtiden, där föreningen särskilt vill fokusera på att förlänga säsongen och skapa en inbjudande miljö även under de kallare månaderna. Parken ska vara en plats där människor kan njuta av naturen och vara aktiva och sociala, oavsett väder. För att parken ska vara funktionell hela året och under längre tid över dagen så krävs exempelvis även bättre belysning och sittmöjligheter i framtiden, nämner båda vidare i intervjun.

Vikten av att bevara Silverforsens historiska och kulturella arv samtidigt som föreningen ser till att skapa en långsiktig ekonomisk bättre stabilitet är även viktigt säger projektledaren. Ordföranden betonade behovet av att kombinera kulturella och affärsmässiga aktiviteter för att säkra parkens framtid. Förutom de kulturella aktiviteterna som teater, loppisar och musikframträdanden, behöver Silverforsen också ha en fortsatt form av affärsverksamheter, exempelvis genom kolonister och kiosker som idag, för att kunna finansiera verksamheten på lång sikt.

Parkens styrkor & svagheter

Projektledaren lyfte fram parkens styrka som en mångsidig plats för alla åldersgrupper, där föreningen strävar efter att skapa en inkluderande och trygg miljö. Även dess starka kulturella engagemang och den historia den bär med sig, från arbetarrörelsens tidiga dagar till nutidens lokala gemenskap. Styrkorna består också i parkens närhet till naturen, vilket gör det möjligt att utveckla en naturlig och rofylld miljö för besökare. Projektledaren berättade vidare att under sina år i området hade barn ofta setts cykla runt i parken och bygga egna hopp att cykla över, vilket båda tyckte kändes som en rolig sak att följa upp i gestaltningen.

En av de största utmaningarna för Silverforsen är de ekonomiska begränsningarna. Ordföranden påpekade att parkens ekonomi fortfarande är känslig och att den ännu inte har lyckats återhämta sig helt efter pandemin. Även om de har stöttats ekonomiskt är parkens ledning beroende av att hitta egna inkomstkällor för att kunna säkerställa parkens långsiktiga överlevnad. Den ekonomiska osäkerheten har också inneburit att parkens utveckling har varit långsammare än önskat.

Målgrupper & aktiviteter

Silverforsen riktar sig främst till familjer och lokala invånare, men även externa besökare lockas av de kulturella evenemang som arrangeras. Ordföranden nämnde att en av parkens främsta målgrupper är barnfamiljer som kommer för att delta i barnteater, loppisar och andra familjeorienterade aktiviteter. Samtidigt finns det också aktiviteter för äldre och yngre vuxna, exempelvis musikframträdanden och midsommarfiranden. Det finns en stor vilja att bredda parkens utbud och att erbjuda aktiviteter året runt, särskilt för att kunna hålla verksamheten levande även under de kallare månaderna.

Parken har även ambitionen att skapa en miljö där spontana aktiviteter kan ske utöver evenemangen, vilket också innebär att Silverforsen vill tillgodose behovet av att kunna vara kreativ och aktiv på egen hand. En utmaning är dock att balansera mellan strukturerade aktiviteter och ytor

för spontan lek, för att inte begränsa fantasin och möjligheten att skapa egna upplevelser.

Hållbarhet & ekologiska principer

Hållbarhet är en grundläggande aspekt av Silverforsens utveckling, och projektledaren betonade att alla förändringar i parken sker med hänsyn till både ekologiska och ekonomiska faktorer. En viktig del i arbetet är att skapa en park som är hållbar på lång sikt, både i sin utformning och i hur den används. Ekologiska designprinciper, såsom att använda lokala material och bevara naturen, är centrala för att skapa en park som både är funktionell och miljövänlig.

Tillgänglighet & användbarhet

Tillgänglighet är en annan viktig aspekt i parkens utveckling. Enligt ordföranden finns det en medvetenhet om att skapa en plats där människor i alla åldrar och från alla bakgrunder kan känna sig välkomna. Ordföranden påpekade även att det är viktigt att skapa en säker och trygg miljö där barn kan leka och vuxna kan delta i aktiviteter utan att känna sig oroliga för säkerheten.

Enligt projektledaren har tillgängligheten till parken förbättrats över tid, men det finns fortfarande behov av att utveckla den fysiska miljön för att möta framtida behov. Särskilt behovet av att skapa mer permanenta och väderbeständiga utrymmen för aktiviteter,

som en året runt-byggnad, lyftes fram av båda. I framtiden är tanken att skapa mer hållbara lösningar för att parkens verksamhet ska kunna bedrivas oberoende av väderförhållanden. Även mindre inslag som fler sittplatser och bättre belysning är av vikt för att förbättra användbarheten i parken, påpekas även.

Ekonomiska & praktiska begränsningar

En annan ekonomisk utmaning som nämndes är att parkens storlek och de resurser som krävs för att upprätthålla och utveckla parken kan vara begränsande. Projektledaren påpekade att ekonomiska faktorer påverkar utvecklingen av nya funktioner och aktiviteter. Samtidigt arbetas det kontinuerligt med att balansera budget och ambitioner för att skapa den bästa möjliga upplevelsen för alla besökare.

Inspiration till gestaltungsförslaget

Intervjun med Silverforsen gav flera värdefulla insikter som kan tas med i det fortsatta gestaltungsarbetet.

En tydlig lärdom från både intervjun och det tidigare platsbesöket i Silverforsen är vikten av att skapa en miljö som är levande och funktionell året runt. Parken har möjlighet att dra nytta av detta genom att utvecklas till en mångfunktionell plats som rymmer aktiviteter under både sommar- och vinterhalvåret.

Arbetet med hållbarhet i såväl Silverforsen som Malmö Folkets Park har också varit en inspirationskälla. I utvecklingen av Silverforsen planeras användning av naturliga material och designinslag som harmoniserar med platsens omgivande naturmiljö.

Både Silverforsen och Malmö Folkets Park har betonat vikten av att vara en inkluderande plats för alla besökare. Denna insikt ligger till grund för utformningen av en mötesplats som tilltalar olika åldersgrupper och intressen, med ett varierat utbud av aktiviteter.

Parken har dessutom en stark koppling till sin historia och kulturella ursprung, vilket är en aspekt som lyfts fram och bevaras i det kommande gestaltungsarbetet. Genom att integrera historiska element och designinslag hämtade från folkparkens traditioner stärks parkens identitet och kulturarv lyfts på ett respektfullt sätt.

Intervju med Malmö Folkets Park

För E-mailintervju, se bilaga 3.

Korrespondens via mail mellan 27 februari och 10 mars 2025.

I skriftliga intervjun med den områdesansvarige för Malmö Folkets park, framkom flera viktiga perspektiv om parkens nuvarande funktion och framtida utveckling. Folkets park är en av Malmös mest populära och mångsidiga parker, och den spelar en viktig roll för stadens invånare och besökare. Den ansvarige förklarade att parkens grunduppdrag är att vara en tillgänglig, inbjudande och välvårdad allmän park, men den har också blivit ett nav för kulturella och sociala aktiviteter med ett brett utbud av evenemang.

Parken erbjuder allt från musikframträdanden, loppisar och matfestivaler till vinterarrangemang som exempelvis senaste temat, ”Vinterdröm”. En särskild stolthet är de två stora lekplatserna som lockar många barnfamiljer. Andra populära aktiviteter i parken för olika åldrar inkluderar Amiralen, Nöjesteatern, mini-golfbanan, samt restauranger och barer som Moriskan och Far i hatten. Sammanfattningsvis ses Folkets park som en levande mötesplats för en bred målgrupp över hela året.

Parkens utveckling & framtid

När det gäller parkens framtida utveckling påpekas det att Malmö stad för närvarande arbetar med att ta fram långsiktiga utvecklingsplaner, men dessa var ännu inte offentliga när intervjun genomfördes. Det är tydligt att den historiska karaktären av parken är central i alla utvecklingsplaner, där fokus ligger på att bevara äldre träd och byggnader som är viktiga för parkens identitet.

Parkens styrkor & svagheter

De största styrkorna enligt den ansvarige är parkens popularitet och dess förmåga att vara en mångsidig plats för alla åldersgrupper, från små barn till äldre. En av parkens största svagheter är dess storlek i relation till den höga besöksfrekvensen, och en större park skulle kunna ge plats för fler aktiviteter och fler besökare.

Målgrupper & aktiviteter

Parken lockar en stor variation av besökare. Den ansvarige nämnde särskilt att många barnfamiljer kommer på grund av de välutrustade lekplatserna, men att det också finns aktiviteter som attraherar äldre målgrupper, särskilt på grund av de kulturella och sociala arrangemangen som hålls under hela året. När det gäller specifika aktiviteter som parkens ansvarige anser saknas, nämndes inget: parkens utbud ansågs vara mycket omfattande och välanpassat till de behov som finns.

Hållbarhet & ekologiska principer

Hållbarhet är en grundläggande del i Malmö stads arbete, och alla förändringar i parken bedöms med tanke på miljöpåverkan, tillgänglighet och kulturhistoriska värden. Vid renovering av vissa delar av parken, som den historiska muren nära Amiralén, har faktorer som hållbarhet, bevarande och design beaktats.

Tillgänglighet & användbarhet

Enligt den ansvarige finns det inga större problem med parkens tillgänglighet för nuvarande besökare. Däremot påpekas det att föreningen arbetar kontinuerligt med förbättringar för att möta nya behov och utmaningar.

Ekonomiska & praktiska begränsningar

En av de största begränsningarna för parkens framtida utveckling är, som tidigare nämnts, parkens storlek. Med fler kvadratmeter skulle det finnas fler möjligheter att utveckla parken och rymma fler besökare. Men i övrigt påpekades det att de ekonomiska och praktiska aspekterna i hushållsakter hanteras genom ett bra samarbete mellan olika förvaltningar och kollegor som utvärderar alla förändringar noggrant.

Inspiration till Silverforsens gestaltning

Utifrån intervjun drogs flera lärdomar som inspirerade i utvecklingen av Silverforsen Folkets Park i Kävlinge. Nedan följer några centrala insikter som legat till grund för gestaltningen.

Malmö Folkets Park betonade vikten av att vara en plats för alla. Denna princip har varit vägledande i utformningen av Silverforsen, med ambitionen att skapa en inkluderande miljö som tilltalar både yngre och äldre. Gestaltningen har fokuserat på mångsidighet, från lektytor för barn till stillsamma platser för vila och reflektion.

Ett annat viktigt perspektiv från Malmö var vikten av att bevara historiska element som gamla träd och byggnader. Detta har tillämpats i Silverforsen genom att integrera lokala kulturarv och naturliga strukturer, vilket bidrar till parkens unika identitet och förankring i platsens historia.

En ytterligare lärdom handlade om betydelsen av ett levande aktivitetsutbud året om. För att Silverforsen ska kunna fungera som mötesplats oavsett årstid har gestaltungsförslaget tagit höjd för flexibla ytor som möjliggör allt från musikanterangemang till konstutställningar och säsongsbaserade evenemang.

Hållbarhet har också varit en central aspekt i utvecklingsarbetet. Med inspiration från Malmö Folkets Park kan ekologiska principer tillämpas, såsom användning av lokalt anpassad växtlighet, återbrukade material och energieffektiva lösningar. På så sätt skapas en park som förenar funktion, estetik och miljöhänsyn.

En praktisk insikt från Malmö gällde hur en begränsad yta kan nyttjas effektivt genom multifunktionella lösningar. Eftersom den del av Silverforsen som omgestaltas har liknande storlek, har zoner för olika typer av aktiviteter utvecklats. Det möjliggör ett varierat utbud av användningsområden, utan att parkens lugna och naturnära karaktär går förlorad.

Sammanfattningsvis har inspirationen från Malmö Folkets Park bidragit till ett genomtänkt gestaltungsförslag för Silverforsen, där rumsliga strukturer, belysning, materialval och aktivitetsytor samspelar. Ett särskilt fokus har lagts vid att skapa en park som fungerar året runt, inte bara som en sommardestination. Genom att även planera för ett nytt flexibelt inne/ute-utrymme för Silverforsen kan besökarnas behov tillgodoses under hela året, även när vädret inte tillåter utomhusaktiviteter.

Del 04.

01.

02.

03.

05.

06.

Gestaltning

Del 4 redovisar designprinciperna och det koncept vilket utgör en del av det övergripande arbetet som lett fram till det färdiga designförslaget för Silverforsen. Här presenteras även insikterna från litteraturstudien, platsbesöken och intervjuerna som har använts för att informera och forma våra designlösningar. Förslaget förklaras och illustreras därefter genom en illustrationsplan och i mindre områden innefattandes sektion-, detalj- och perspektivskisser med tillhörande moodboard och växtlista.

Gestaltning

Designprinciper

Med utgångspunkt ifrån litteraturstudier har valda principer grundats i etablerad forskning och teoribildning inom landskapsdesign. I arbetsprocessen har ett antal centrala designprinciper varit vägledande för att säkerställa ett förslag som är attraktivt, funktionellt, hållbart och inbjudande.

Hållbarhet

Hållbar landskapsdesign innebär skapande av miljöer som skyddar och bevarar naturresurser, främjar biologisk mångfald och uppvisar långsiktig resiliens. Landskapet utformas i samklang med omgivningen och bevarar både ekologiska och estetiska värden över tid.

Tillgänglighet & inkludering

Landskapsmiljöer ska vara tillgängliga för samtliga individer, oavsett fysiska förutsättningar, målgrupp eller ålder. Utformningen möjliggör att alla användare kan tillgodogöra sig och uppskatta utemiljön.

Funktionalitet & användbarhet

Designen uppfyller användarbehov genom att tillhandahålla funktionella och praktiska utrymmen anpassade för exempelvis social interaktion, rekreation eller avkoppling.

Estetik & visuellt sammanhang

Estetiskt tilltalande utformning bidrar till positiva och inspirerande upplevelser. Visuell harmoni eftersträvas i relation till kulturella och naturliga kontexter för att skapa en autentisk och engagerande miljö.

Platsens kontext

Utformningen förankras i platsens historia, kultur och natur, vilket stärker identitet och funktion. Genom förståelse för platsunika egenskaper skapas en gestaltning som respekterar och förstärker platsens värde.

Rumslighet & flöde

Rumsliga kvaliteter och rörelsemönster påverkar hur människor interagerar med landskapet. En strukturerad utemiljö med varierade zoner möjliggör naturliga flöden och mångsidiga upplevelser.

Social interaktion & gemenskap

Landskapsdesignen ska främja sociala relationer och stärka gemenskap genom skapande av mötesplatser och gemensamma ytor.

Flexibilitet & mångfunktionalitet

Flexibel utformning möjliggör anpassning till varierande aktiviteter och behov samt vidareutveckling över tid, vilket bidrar till långsiktig hållbarhet och funktion.

Koncept

Levande mötesplatser

Utifrån genomförda studier och relevant teoretisk kunskap har ett designkoncept med fokus på att skapa levande mötesplatser utvecklats. Konceptet grundar sig i utformning av utemiljöer som är funktionella och dynamiska, med utrymme för samvaro, interaktion och aktivitet under årets alla säsonger. En central aspekt är att utformningen inte begränsas till ett specifikt användningsområde eller en viss tidpunkt, utan anpassas efter skiftande behov och årstidsvariationer.

Mötesplatser betraktas som levande när både sociala och individuella behov tillgodoses. Genom varierade rumsliga upplevelser, inklusive ytor för egen tid och vila, samspel, fysisk aktivitet och naturkontakt, ges varje del av parken en funktion med potential att tilltala olika individer och målgrupper. En sådan mångfald förutsätter en flexibel utformning där användningen av ytor kan förändras över tid. Detta åskådliggörs i en rumslig disposition (Se: *figur 11*) och en aktivitetsgradient (Se: *figur 12*). Tillsammans illustrerar de hur funktioner och aktivitetsnivåer har fördelats över parken efter analyser, för att minska konflikter och främja ett harmoniskt samspel mellan olika användarbehov.

En levande mötesplats präglas av en icke-statisk design. Utemiljön bör främja interaktion samtidigt

som rekreation möjliggörs genom integrering av biofiliska element som stärker relationen mellan människa och natur. Betydelsen av variation är central för att skapa en miljö som lämpar sig för både egen tid, spontana möten och planerade aktiviteter. Genom en sådan struktur bibehålls användbarhet och relevans året om.

Konceptet bygger på värden kopplade till rekreation, aktivitet och funktionalitet, med målsättningen att bidra till en utveckling av Silverforsen som en attraktiv och levande plats för social gemenskap och naturnära upplevelser.

Figur 11. Rumslig disposition av aktivitetsytor.

Figur 12. Aktivitetsgradient som redovisar parkens mest intensiva aktivitetsområden till de mest stillsamma

Gestaltningsförslag

Gestaltningsförslaget grundar sig på en sammanslagning av intervjuer, plats- och referensbesök, litteraturstudie, design- och skissprocessen samt designprinciperna och konceptet. Insikterna har legat till grund för gestaltningen av att stärka Silverforsen Folkets Park som en inbjudande, funktionell och levande mötesplats – året runt och för en bred målgrupp.

Följande avsnitt presenterar den färdiga gestaltningen i en illustrationsplan (Se: *figur 13*) samt en redovisande text av parkens utveckling. Slutligen presenteras designförändringarna uppdelat i olika områden genom illustrationer.

Kamerornas placering anger den vinkel ur vilken illustrationerna senare kommer att visas.

Framtidens mötesplats

En park för alla säsonger & åldrar

Silverforsen Folkets Park har genom detta gestaltungsförslag potential att utvecklas från en plats med tydlig sommarprägel till en året-runt-mötesplats. Längs arbetets gång framträdde vikten av att skapa en park med en stark aktivitetsbaserad och social variation, där olika åldersgrupper och intressen får plats. Den framtida parken utformas för att erbjuda både lugna och aktiva mötesplatser, vilket möjliggör för spontana såväl som organiserade aktiviteter och möten.

Förutsättningar att åter aktivera platsen genom både privata aktiviteter i de olika områdena, och organiserade aktiviteter skapas i det nya förslaget av Silverforsen. De intervjuade i Silverforsen betonade behovet av att få platsens själ, kopplad till kultur, dans, musik och samling, att bli mer levande igen. Därför föreslås en ny multifunktionell inomhus-/ utomhusrotunda som kan fungera som scen, danspaviljong eller samlingspunkt, beroende på säsong och behov. Den nya rotundan omges av ett trädäck, och byggnaden är försedd med öppningsbara partier som möjliggör en integrerad ute- och inomhusmiljö, vilket skapar en flexibel yta för såväl spontana som planerade aktiviteter. För inspiration till hur rotundan kan se ut, se: *figur 14*.

Utemiljön i parken har en central roll i att möjliggöra konceptet om att skapa levande mötesplatser. Den utformas med olika zoner som stödjer allt från lugn återhämtning till gemensamt skapande och rörelse. Naturbaserade oprogrammerade inslag kombineras med mer planerade ytor för aktivitet, vilket ger flexibilitet och tillgänglighet för olika typer av användare och aktiviteter.

I gestaltungsförslaget för Silverforsen skapas sociala miljöer för olika åldrar. För barn och ungdomar har bland annat en cykelslinga planerats i parkens skogsparti, inspirerad av berättelsen från Silverforsens intervju om de hopp som ungdomar själva byggt förr. Ett inplanerat område för kojbygge med naturliga material som stenar, stockar, löv och pinnar tillgodoser barns behov av fri, kreativ och naturinspirerad lek. Det är också en resursbesparande lösning eftersom naturmaterial från underhåll i parken kan återanvändas på plats, och utgör även viktiga affordances inom naturlek.

För barn och ungdomar finns utöver de befintliga ytorna i parken nu även en multiyta för sport, sällskapsspel och social samvaro, samt ett område med hoppkudde och fikamöjligheter. Designen stödjer både fysiskt aktiva och stillsamma aktiviteter, med möjligheter för olika grupper att mötas och interagera.

För vuxna och äldre har vi planerat inbjudande och tillgängliga platser att sitta, promenera och socialisera vid. Blandade sittplatser och bänkar, vissa med bord, rygg- och armstöd, har placerats i både sol och skugga, med god anslutning till gångsystemet. Ett torgområde har skapats för att fungera som en samlingspunkt, omgiven av de andra aktivitetsytorna och växtligheten. Den planerade konstrundan längs vattnet bjuder in till kulturella upplevelser och möjlighet till reflektion och samtal. Grillytan vid vattnet skapar en samlingspunkt för hela familjen som både ger rekreationsmöjligheter och chans till aktiviteter.

Design med affordances & naturen i fokus

Parkens nära relation till naturen och vattnet är en av dess största tillgångar. Naturliga material och biofilisk design har varit en prioritet i arbetet för att smälta samman med platsens naturidentitet. Det innebär att parkens träd, sträckan längs ån och det befintliga landskapet integreras i gestaltningen. Aktivitetsytor och mötesplatser placeras med hänsyn till landskapets naturliga form, vilket skapar variation i upplevelsen, från öppna gräsytor till intima skogspartier. Designen tillåter därmed besökare att välja mellan att vistas i öppna sociala ytor eller mer intima, naturpräglade miljöer, något som både stödjer identitetsupplevelse och rekreation, vilket forskningen visar är centralt för parkers attraktionskraft.

Kävlingeån lyfts fram som en central naturkvalitet i parkens gestaltning, både som ekologisk resurs och som upplevelseelement. Genom att skapa nya mötesplatser nära vattnet och koppla gångvägar till ån öppnas både sociala och reflekterande rum. Interaktionen med vattnet har förstärkts genom att bevara det befintliga öppna vattenbrynet, samtidigt som belysning, sittplatser och mötesplatser längs med vattnet förbättrar användbarheten och gör området mer tillgängligt.

En viktig del av designen är även att skapa affordances, och i Silverforsens design gestaltas olika objekt och ytor som inbjuder till användning på ett naturligt sätt. Till exempel, de stora stenarna, stockarna och varierande naturmaterial i områdena erbjuder möjligheter för besökarna att utforska och utveckla motorik genom fysisk aktivitet. På samma sätt inbjuder gångvägar och mötesplatser att vistas och reflektera, vilket ger en intuitiv känsla av hur rummet kan användas utan att behöva förklaras.

De nya växtvalen i parken är utvalda för att skapa en inbjudande och levande miljö året runt. Genom att addera en kombination av vårlökar, buskar, vintergröna växter, klätterväxter och träd som blommar vid olika tidpunkter eller har säsongsbundna värden, förstärks upplevelsen av platsen över tid och ger liv över alla årstider. Blomningen sprids över året, vilket inte bara gynnar pollinerande insekter utan även ger varje del av parken en unik karaktär oavsett säsong. Den biologiska mångfalden stärker inte bara ekosystemet utan bidrar också till en djupare koppling mellan människan och naturen, vilket är en viktig del inom biofilisk design.

Parkens skogspartier lämnas relativt oplanerat, då även har beaktat vinteraktiviteter som ”vinterbad” i den lugnare delen av parken, vilket enligt forskning har en positiv inverkan på välmående. Inplanerade vintergröna växter tillsammans med ljussättning som ljusslingor eller annan ljussättning förstärker designen. Detta bidrar till att göra parken attraktiv även under kallare och mörkare årstider, vilket ökar dess funktionalitet och lockar besökare året om.

Den gestaltade designen i Silverforsen har dessutom formats med stöd i de genomförda klimatanalyserna som belyser parkens unika förutsättningar. Jordanalysen visar att markens sammansättning varierar, vilket kräver ett anpassat växtval som fungerar i både torra och fuktiga mikroklimat. Solanalysen har hjälpt till att identifiera soliga respektive skuggade områden, vilket har påverkat placering av aktivitetsytor, växter, sittplatser och belysning. Översvämningsanalysen pekar ut lågt liggande områden nära Kälingeån som riskzoner, vilket har styrt bort större känsligare infrastrukturrella inslag från dessa platser och i stället öppnat för flexibla mindre strukturer. Ett tillägg i den befintliga vegetationen, med dess nya varierade struktur och säsongsvariation, har utgjort en viktig grund för den biofiliska designen. Tillsammans har analyserna gett förutsättningar för en gestaltning där naturens villkor integreras i utformningen, för en ökad funktionalitet och upplevelsequalität året runt.

En park för framtiden – multifunktionell & användbar

Ett nyckelbegrepp i gestaltningen är multifunktionalitet, att varje del av parken ska kunna användas på flera sätt och av olika grupper. Det handlar inte bara om att erbjuda många aktiviteter, utan om att resurser används smart. Ett exempel är hur naturmaterial från trädvård kan återanvändas i lekytor eller hur samma yta kan fungera som picknickplats på dagen och evenemangsyta på kvällen.

Gestaltningen bygger även på principen om tesselerad multifunktion, där parken delas in i zoner med olika syften: aktivitet och lek, lugn och rekreation. Det möjliggör att olika användare kan vistas i parken samtidigt utan att störa varandra. En aktivitetsgradient löper genom parken, från den mest aktiva zonen med hoppkudde och multiyta, vidare till mer stillsamma ytor vid vattnet.

Silverforsen är även planerad som en park som inte bara är till för alla, utan också användbar för alla. Det innebär ett fokus på tillgänglighet i materialval och utformning av gångvägar, viloplatser och orientering. Den upplevda gångbarheten har stärkts genom jämna ytor, god belysning och tydliga kopplingar mellan parkens delar.

Rumslig struktur, orienterbarhet & trygghet

Utformningen har även kopplats till trygghet på platsen. En öppen struktur, tydliga entréer, siktlinjer och växtval som inte skymmer sikten skapar en tryggare plats. Därav är buskage sparsamt gestaltade och endast placerade i avgränsade områden för rumslighet eller barriärer mellan olika aktivitetsnivåer, medan de stora siktlinjerna från entréerna ner till ån hålls fria.

Silverforsens naturidentitet har försökts bevarats i gestaltningen, samtidigt som den tydliggjorts genom ett nytt gångsystem med förstärkta siktlinjer. Gångvägarna förbinder entréer, mötesplatser, aktivitetsytor, sittplatser och naturliga inslag som Kävlingeån, och skapar ett socialt nätverk genom hela parken. Detta system leder inte bara mellan funktionella platser utan erbjuder också möjligheter för informella möten vid bänkar, skyltar och konstverk. Genom att ge utrymme för både ensamhet och gemenskap, främjar gångsystemet en inkluderande parkmiljö.

De tydliga siktlinjerna bidrar till en känsla av orienterbarhet och trygghet utan att bryta parkens gröna karaktär. Gräsytan i parkens mitt fungerar som ett öppet torg, som inbjuder till både arrangerade och spontana aktiviteter samt möten. För att öka tryggheten och tillgängligheten under kvällstid och vid mörkare årstider har ny belysning placerats längs gångvägar, vid entréer och kring aktivitetsytor, vilket förstärker rörelsestråk och skapar en välkomnande atmosfär. En öppen struktur, tydliga entréer, siktlinjer och växtval som inte skymmer sikten skapar även en tryggare plats. Planerade buskage är få och placerade i avgränsade områden för rumslighet eller gröna barriärer mellan olika aktivitetsnivåer, medan de stora siktlinjerna från entréerna ner till ån hålls fria.

Gångsystemet erbjuder olika slingor och tempo-växlingar, vilket gör det möjligt att röra sig mellan aktivitetsområden och lugnare promenader längs vattnet. Belysning, bänkar och kulturella inslag längs gångarna kompletterar systemet och förstärker dess sociala funktion, vilket gör parken både sammanhängande och inbjudande. Både det sociala och psykologiska klimatet stärks genom en design när den har flera aspekter i åtanke.

Gestaltning med historisk & lokal förankring

Parkens unika karaktär har varit en central utgångspunkt i gestaltningen. Från platsbesöket och intervjun framkom att naturen, med sina gamla träd, Kävlingeån och den öppna gräsytan, utgör en stark identitetsbärare. I enlighet med bland annat den designprincip som betonar platsens kontext, har parkens historia och naturmiljö bevarats och förstärkts genom en rad design-inslag och val.

Silverforsen har en lång historia som folkpark och har varit en viktig plats för dans, gemenskap och samling, och det finns en strävan att återknytta till platsens natur- och kulturvärden. I gestaltningen har vi valt att bevara och förstärka denna identitet, och har därför återinfört en entréport till huvudentrén och en rotunda som funnits på platsen historiskt. Den nya torgytan blir en plats för samling, och den flexibla scenlösningen som trädäcket utanför rotundan ger tillåter både planerade och spontana framträdanden.

Parken i ett större sammanhang

I utformningen har hänsyn tagits till Silverforsens placering i den bredare urbana kontexten, vilket tydliggjordes genom den målpunktsanalys som genomförts. Parken utgör en viktig resurs i Kävlinges nätverk av grönområden och fungerar som en nod i det rekreativa landskapet längs Kävlingeån, en betydelsefull biofilisk upplevelsemiljö. För att stärka parkens roll i stadens grönsystemer har nya element införts som bidrar till hela å-promenadens attraktivitet, såsom trivselhöjande belysning, sittplatser, skyltning och ny vegetation längs parkens vattennära delar. Dessutom tillförs en konstrunda längs ån som ger mervärde både för parkbesökare och förbipasserande, vilket förstärker Silverforsens koppling till stadens kulturella och gröna kontext.

Med stöd i målpunktsanalysen har också nya flöden in till parken identifierats, vilket resulterat i att en ny entré föreslås i parkens sydvästra hörn. Här möter entrén en gångväg från det angränsande kolonilottsområdet, och genom att öppna upp parken i denna riktning skapas ett naturligt inflöde som förstärker parkens tillgänglighet och sammanlänkning med närområdet.

Parkens huvudentré i norr behålls och förstärks med designinslagen som tidigare nämnts, då den fungerar som en tydlig port in till området för besökare som anländer via gång, cykel eller fordon från stadens centrala delar. Vid analys-skisserna identifierades dessutom parkens främsta siktlinjer ner mot vattnet även från denna huvudentré, vilket stärker entréns roll som inbjudande ingång. Genom att betona entréns utformning och orienterbarhet förstärks Silverforsens funktion som en destination inom Kävlinges grönsystem, samtidigt som dess relation till det omgivande landskapet tydliggörs.

Avslutningsvis sammanfattar gestaltningen för Silverforsen en vision där värden bevaras och förstärks för att skapa en levande och inbjudande plats för alla. Genom att tillämpa studier om parkers utformning, som multifunktionalitet, estetik, historisk förankring och en stark koppling till naturen, kan parken utvecklas och därigenom stärka Silverforsens identitet. Detta görs genom att skapa en levande plats som både hyllar och förnyar parkens kulturarv och naturidentitet, samtidigt som den bjuder in till rekreation och gemenskap året om.

Inspirationsbild för rotunda i Silverforsen Folkets Park

*Figur 14. Inspirationsbild lånad av:
<https://arenavarberg.se/moten-pa-arena-varberg/>*

Gestaltningens områden

Nya Silverforsen

Gestaltningen för Silverforsen har resulterat i ett gestaltungsförslag som kombinerar funktionalitet, estetik och hållbarhet med en stark förankring i platsens naturidentitet och historia. Genom en flexibel och mångsidig utformning av mötesplatser, aktivitetsytor och gångsystem skapas en park som är inbjudande för alla, året om. Designen integrerar både sociala och individuella behov, med en särskild betoning på biofiliska element och den unika naturen vid Kävlingeån. Silverforsen kan därför komma till att bli en levande mötesplats, där människor i alla åldrar kan samlas, leka, reflektera och umgås i en miljö som speglar både platsens tradition och dess framtid som folkpark.

I det följande redovisas känslan för parken i en moodboard, därefter presenteras de nya områdena med en beskrivning och tillhörande illustration.

Moodboard

Moodboarden uttrycker den känsla och identitet som gestaltungsförslaget för nya Silverforsen vill förmedla: en plats där naturen får vara både ram och innehåll. Med hängpilarna längs ån, vårens första blommor, parkens stora träd och gräsmattor, och höstens sprakande lövhögar formas en visuell berättelse om en park i ständig förändring. Samtidigt bär platsen en tydlig, biofilisk karaktär som består över tid. De jordnära färgskalorna, inspirerade av naturens skiftningar och åns blå nyanser, bygger en palett som harmonierar både med platsens historia och framtid.

Träets struktur och färg återkommer som ett bärande materialval, naturligt, varmt och tidlöst. Ljusslingorna i bilden symboliserar hur belysningen inte bara bidrar till trygghet och orientering, utan också till en inbjudande atmosfär, särskilt under årets mörkare månader. Tillsammans formar elementen en park som bjuder in till rekreation, gemenskap och naturinteraktion oavsett årstid, och där växtlighet, vatten, ljus och material skapar en helhet som känns både vilsam och levande.

Växtlista

Växtligheten i gestaltungsförslaget är noggrant utvald för att spegla parkens säsongsvariationer och förstärka platsens naturliga identitet. Fokus ligger på att skapa en rik och varierad upplevelse genom året, med inslag som markerar övergångarna mellan årstiderna och tillför både färg, struktur och sinnesintryck.

Dvärgsyren - *Syringa meyeri* 'Palibin'
Häggmispel - *Amelanchier spicata*
Nordmannsgran - *Abies Nordmanniana*
Klättervildvin - *Parthenocissus quinquefolia*
Kaskadpil - *Salix x pendulina f. salamonii* 'Chrysocoma'
Japanskt prydnadskörbär - *Prunus serrulata* 'Kanzan'
Påsklilja - *Narcissus pseudonarcissus*
Krokus - *Crocus vernus*
Scilla - *Scilla forbesii*
Snödroppe - *Galanthus nivalis*
Vitsippa - *Anemone nemorosa*

Cykelslingan

Cykelslingan utgör en integrerad del av parkens skogslandskap och är utformad för att främja fysisk aktivitet och motorisk utveckling hos besökarna. Den slingrar sig genom skogen och skapar en naturlig och lekfull miljö där exempelvis barn kan utforska sin balans och koordination. Med olika hinder längs vägen uppmuntras barnen att utmana sig själva och utveckla sina cykelfärdigheter i en stimulerande och trygg omgivning. För att ytterligare förstärka känslan av naturlek har stora stenar placerats ut i skogsmiljön, vilket erbjuder affordances i form av spontana lekmöjligheter och taktila upplevelser som främjar kreativt utforskande.

Områdets utformning bidrar även till att stärka kopplingen mellan lek och natur, vilket kan främja både fysisk hälsa och en ökad förståelse för skogsmiljön. För att ge området karaktär året om har vintergröna granar placerats ut i skogspartiet, vilket skapar struktur och visuell kontinuitet även under de kallare månaderna. Under våren kompletteras detta med en variation av vårlökar som tillför färg, doft och en tidig naturupplevelse, vilket ytterligare förstärker årstidsväxlingarna i besökarnas lek- och aktivitetsmiljö.

Huvudentrén

Huvudentrén till Silverforsen utgör ett välkomnande och symboliskt första steg in i parkens rika kulturhistoriska och natursköna värld. För att bevara och lyfta fram Silverforsens historia har en ny entréport placerats på platsen, en gest som återspeglar den historiska entréstruktur som en gång fanns på platsen. Gjutjärnsvalvet med sin tidlösa design, fungerar som en hyllning till parkens ursprung och skapar en autentisk och vacker port in till den livfulla mötesplats som Silverforsen utgör.

Entrén är utformad för att vara både iögonfallande och inbjudande. Den ska omedelbart förmedla känslan av att här händer något - en plats för människor att samlas, umgås och uppleva. Genom sin placering och design skapar valvet en tydlig inramning, som ger besökarna en känsla av att de har kommit till en plats av gemenskap och aktivitet. Valvet fungerar även som en startpunkt för en siktlinje som leder ner mot Kävlingeån, vilket ger en naturlig förbindelse mellan parkens sociala ytor och den omgivande naturen. På så sätt förstärks upplevelsen av parken som en sammanhängande helhet, där historia, kultur och natur smälter samman på ett harmoniskt sätt.

Konstrundan

Längs vattnet har en konstrunda skapats där olika konstverk placeras för att berika den naturliga miljön och skapa en inspirerande upplevelse för besökarna. Konstundan erbjuder en plattform för lokala konstnärer att ställa ut sina verk, vilket främjar både det lokala kulturlivet och interaktionen mellan konst och natur. Genom att integrera konstverk i landskapet skapas en dynamisk och estetiskt tilltalande promenad där besökare kan uppleva och reflektera över konsten i en naturskön omgivning.

Stråket längs ån utgör också en viktig rekreationsmöjlighet, där människor kan njuta av både den omgivande naturen och konstverken. Längs promenaden finns det flera möjligheter till sociala möten och gemenskap, då andra aktiviteter och områden dyker upp längs gångens framfart. Detta skapar en naturlig förbindelse mellan konst, natur och gemenskap, och stärker kopplingen mellan kultur och friluftsliv. Konstverkens placering ger inte bara en visuell och estetisk upplevelse, utan bidrar också till att göra konst mer tillgänglig för en bredare publik, samtidigt som det främjar interaktion och samvaro.

Boulebanan

Boulebanan, en redan etablerad funktion i parken, har omgestaltats för att bli en mer social och inbjudande plats. En ny pergola med klättervildvin sträcker sig över banan och skapar ett grönt tak som ger en naturlig och levande känsla. Intill boulebanan har sittplatser med bord tillkommit för att främja umgänge och ge besökare möjlighet att koppla av och socialisera mellan spelomgångarna.

För att skapa en harmonisk rumslighet har ny växtlighet planerats in, med häggmisplar, syrener och vintergröna granar som bidrar med struktur, färg och doft under året. Dessa fungerar som subtila gröna avgränsare mellan aktivitetsområdena utan att störa översikten i parken.

Boulebanan har även knutits samman med grillytan genom en gemensam grusyta. Detta skapar ett sammanhang mellan aktiviteterna och gör det möjligt för olika grupper att nyttja platsen samtidigt. Gångstråken från övriga delar av parken, inklusive konstrundan längs vattnet, passerar genom området och binder samman boulebanan, grillytan och konsten till att bli ett nav för både spontana och planerade möten. Utformningen uppmuntrar till gemenskap, där olika aktiviteter samexisterar i en öppen och levande miljö.

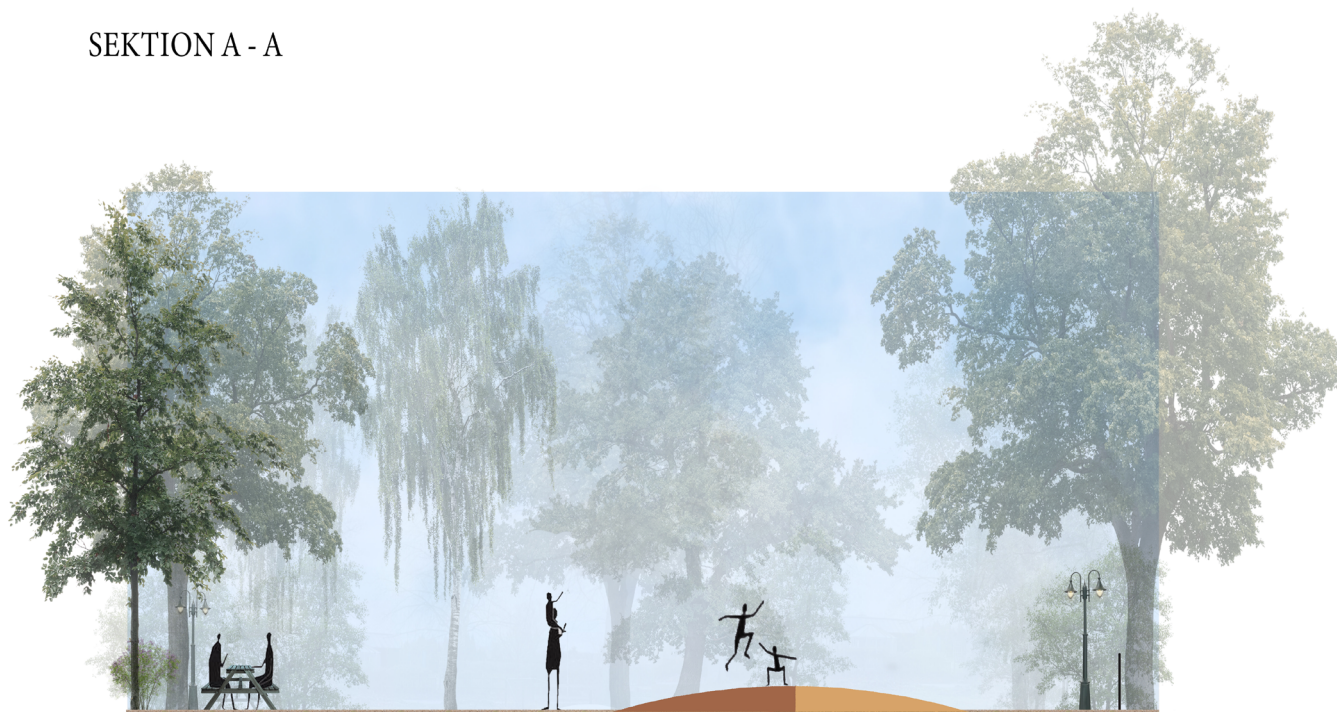
Hoppkudden

Hoppkudden är ett livfullt inslag i Silverforsens utbud av aktivitetsytor, utformad för att uppmuntra fysisk rörelse, lek och social interaktion. Inspirerat av referensbesöket har en stor uppblåsbar hoppkudde integrerats centralt i området. Kudden fungerar som ett tydligt nav inom parkens aktivitetsgradient, där den höga aktivitetsnivån skapar en energifyllt och inbjudande atmosfär för besökare.

Runt hoppkudden finns även sittplatser som gör det möjligt för familjer att slå sig ner, fika och samlas kring aktiviteterna. Området är därmed inte bara en plats för rörelse utan också ett socialt rum för samvaro över generationer. För att säkerställa lång livslängd och hållbar användning kan kudden tas bort under vinterhalvåret, vilket gör platsen flexibel och tillgänglig för säsongsanpassade aktiviteter. Under de kallare månaderna kan ytan exempelvis förvandlas till en mindre isbana, ett trädäck, vinterscen eller som yta för foodtrucks och andra tillfälliga funktioner eller evenemang.

Ett lågt buskage av syrener planteras för att skapa rumslighet utan att skymma sikten mot omgivande ytor, och är utformat för att underlätta överblick och trygghet, särskilt för familjer med barn som rör sig i parken.

SEKTION A - A

För skalenlig ritning, se bilaga 5.

Rekreatiomsområdet

Rekreatiomsområdet erbjuder en avkopplande och stillsam miljö där besökare kan strosa genom eller stanna till vid, bort från de mer aktivare delarna av parken. Området består av ett naturskönt landskap med skogsmiljö, ett intilliggande fiskeläge samt den rogivande åsträckan som slingrar sig genom Silverforsen. Den något kuperade terrängen skapar även en naturlig barriär mellan åsträckan längs vattnet och några utplacerade vindskydd i trä, vilket ger en känsla av avskildhet och ro. Här har särskild hänsyn tagits till att skapa en plats för tystnad, eftertanke och lugn, där naturen får stå i fokus.

Vindskydden ger besökare möjlighet att söka skydd och vistas i en fridfull omgivning under olika väderförhållanden, medan den naturnära miljön vid ån inbjuder till reflektion och stillhet. Genom att hålla området fritt från större aktiviteter eller intensiva funktioner, blir rekreatiomsområdet en fristad för de som söker ro eller en enklare kontakt med naturen. Placeringen av detta område i den avlägsna delen av parken förstärker dess funktion som en lugn oas, där parkens mer dynamiska delar inte stör den naturnära upplevelsen.

SEKTION B - B

För skalenlig ritning, se bilaga 6.

Multiytan

Multiytan är en del i parken som ska fungera som en inkluderande plats för lek, samvaro och naturkontakt. Området är utformat för att erbjuda varierade aktiviteter för besökare i olika åldrar, såsom bordtennis, memoryspel, schack och fia med knuff i storformat samt gungor. Efter önskemål från föreningen själv så har även ett fotbollsplan planerats in. Planket behöver inte användas endast till bollspel, utan kan även utgöra en flexibel yta för konst eller annan information vid inplanerade evenemang i Silverforsen. Parallellt skapas sittmöjligheter som gör det möjligt för barnfamiljer att stanna och fika, vilket också bidrar till att platsen blir en social mötespunkt.

Utformningen har strävat efter att bevara och förstärka platsens befintliga skogskaraktär. Denna aspekt är central för att stimulera barns naturkontakt, lekfulla utforskande och sensoriska upplevelser, vilket också har ett dokumenterat värde för barns kognitiva och emotionella utveckling. Prydnadskörsbär, granar, syrener och vårlökar planteras in kring området och längs gångsystemet för en nära naturkontakt med olika säsongsvärden, blomning och dofter. Den nya vegetationens roll har funktionen att dels rama in platsen och skapa tydlig rumslighet och ett flöde, dels att bidra till biologisk mångfald genom blommande växtlighet.

Genom att kombinera lekfunktioner med naturpräglade färger, material och designslag inplacerade i det befintliga landskapet, skapas en miljö där barn och vuxna kan mötas, vistas och interagera. Denna typ av biofilisk gestaltning bidrar till ökad livskvalitet i stadsnära grönområden och stödjer både en social och aktiv utevistelse.

Grillytan

Grillytan är utformad som en social och funktionell mötesplats med syfte att främja gemenskap, naturkontakt och en god vistelsekvalitet. Centralt på platsen finns en eldstad omgiven av bänkar i cirkelform samt en grillstuga som erbjuder skydd vid regn samtidigt som stugans öppna väggar säkerställer visuell öppenhet, orienterbarhet och trygghet. Utformningen strävar efter att balansera behovet av skydd samtidigt som den bevarar parkens karaktär av öppenhet och tillgänglighet.

Sittplatser har placerats strategiskt i landskapet med hänsyn till siktlinjer och närhet till Kävlingeån, med mål att förstärka platsens koppling till naturen och möjliggöra avkoppling i en naturnära miljö. En stämningsfull belysning i form av ljusslingor löper runt platsen för att bidra till en trivsamt atmosfär även under dygnets mörkare timmar. Längs Kävlingeån har nya pilar planterats för att successivt ersätta den åldrande trädraden och säkerställa det landskapsmässiga uttrycket. Bakom grillstugan har en gran etablerats i syfte att förstärka platsens rumslighet, skapa visuell grönska under vinterhalvåret samt fungera som ett vindskydd.

Grillytan är gestaltad med omsorg om både funktionella behov och platsens identitet. Genom att skapa en mångfunktionell miljö som uppmuntrar till utevistelse och social interaktion, stärker platsen sin roll som ett levande inslag i parkens helhet och bidrar till dess sociala och rumsliga värden.

Del 05.

01.

02.

03.

04.

06.

Diskussion

Den sista delen sammanfattar och analyserar de viktigaste insikterna som uppkommit under gestaltningsprocessen av Silverforsen. Här förs en reflektion över de valda metoderna samt de fynd och eventuella riskerna med design som identifierats längs vägen. Genom att knyta an till de vägledande begreppen som varit återkommande i arbetet diskuteras det hur gestaltningen kan förstås utifrån användarnas behov, platsens karaktär och naturens roll som resurs i en samtida folkpark. Diskussionen belyser även hur teori och praktik har samverkat, samt hur resultatet kan bidra till en funktionell och inbjudande gestaltning av framtida mötesplatser i ett nordiskt klimat.

Diskussion

Reflektion & metodvalen

Under arbetets gång blev det tydligt att en enskild intervju inte var tillräcklig för att bygga ett välgrundat gestaltungsförslag. Intervjun från Silverforsen Folkets Park gav visserligen viktig lokal förankring och historisk inblick, men ur ett designperspektiv krävdes ytterligare referenser för att bredda förståelsen för vad en folkpark i samtida kontext kan erbjuda. Behovet av bredare referensmaterial ledde till att en kompletterande intervju genomfördes med Malmö Folkets Park, en folkpark med högre besöksfrekvens och större variation i sin utemiljö för att inspireras till nya designinslag.

En kompletterande intervju bidrog till att nansera förståelsen av hur en folkpark kan fungera som levande och inbjudande mötesplats året runt. Den gav även ett bredare perspektiv på utformningsprinciper för en offentlig park, vilket inte hade varit möjligt att få enbart genom insikterna från Silverforsen. Samtidigt var det av stor betydelse att behålla den lokala förankringen och informationen från Silverforsen som gav en djupare förståelse för platsens historik, användning och identitet, vilket även var avgörande för att skapa ett förslag som respekterade parkens ursprung och behov.

Ett konkret exempel på hur det lokala materialet påverkade gestaltningen var tillgången till arkivmaterial från Silverforsen. Den historiska bildmappen som delades av föreningen visade bland annat bilder på en nedbrunnen dansrotunda samt en borttagen entréport. Dessa element inspirerade delar av det framtida gestaltungsförslaget, där både en ny rotunda och ett entrévalv föreslogs för att återkoppla till platsens historia. På detta sätt kunde det samtida designförslaget förankras i ett historiskt sammanhang och förstärka platsens identitet som folkpark.

En viktig insikt under arbetets gång var däremot den begränsade tid som fanns till förfogande för att genomföra en mer fördjupad historisk analys av Silverforsen, eller av folkparker i ett bredare perspektiv. Undersökningen av platsens historia utgick därför främst från den information som föreningen själva delade via sin hemsida, samt ett mindre urval av historiska bilder. Den historiska kontexten bedöms spela en central roll för förståelsen av både platsens identitet och dess potentiella framtida funktioner, särskilt eftersom Silverforsen är en folkpark med den kulturella och sociala betydelse en sådan plats bär på.

Att gestalta en plats av detta slag utan att fullt ut kunna förankra sig i dess historiska djup innebär en viss begränsning, men tiden räckte inte till för att parallellt genomföra en bredare studie av folkparkernas samhälleliga roll, dess historia och förändring över tid, samtidigt som övriga faktorer som låg till grund för gestaltningen analyserades. Att omgestalta en plats som Silverforsen har varit komplext, då det har krävt en balansakt mellan att bevara och respektera platsens historiska värden, samtidigt som den anpassats för att möta framtiden. Gestaltningen har därmed behövt både blicka bakåt och framåt, vilket periodvis utgjorde en utmaning i att skapa en sammanhängande helhet i designen.

Ytterligare en metodisk avgränsning gjordes gällande observation och användarmedverkan. Inledningsvis övervägdes observationer eller enklare enkäter för att undersöka hur invånare upplever platsen idag och vilka önskemål som fanns inför parkens framtida utformning. Eftersom platsbesöken genomfördes under de kallare månaderna, då parken i stort sett stod tom, insågs det snabbt att observationer inte skulle ge några tillförlitliga resultat. Samtidigt saknade föreningen ett etablerat sätt att nå ut till kommunens invånare, vilket försvårade möjligheten att distribuera exempelvis digitala frågeformulär inom arbetets tidsram.

Ur ett metodperspektiv fattades även beslutet att stryka ett planerat platsbesök till en annan mindre folkpark. Folkparken bedömdes ha liknande förutsättningar som Silverforsen, men med ännu färre aktiviteter och med ett fokus på inomhusevenemang snarare än utemiljöer. Då projektet hade fokus på gestaltning av en ny utemiljö, fanns en risk att ett sådant besök inte skulle bidra med relevanta nya perspektiv. Resurserna lades istället på att fördjupa analysen med det nya valet av folkpark, där Malmö Folkets Park representerade en mer utvecklad version av det Silverforsen strävade mot, och därmed kunde ge konkret inspiration för hur en flexibel, social och attraktiv utemiljö kunde utformas.

Metodvalet, som kombinerade lokala insikter med bredare erfarenheter från etablerade parker, visade sig vara avgörande för att skapa ett optimerat gestaltungsförslag för Silverforsen. Genom att sammanföra intervjudata, historiskt material och platsanalyser skapades en omfattande kunskapsbas, där den lokala förståelsen integrerades med lärdomar från mer utvecklade parkmiljöer. Detta tillvägagångssätt möjliggjorde en djupare och mer nyanserad förståelse för både platsens unika behov och de framgångsfaktorer som kännetecknar levande, funktionella offentliga utemiljöer.

De metoder som valdes bedöms som lämpliga för att besvara arbetets frågeställningar, och resultatet visar att arbetet på ett relevant sätt adresserar både vad som skapar levande mötesplatser året runt och hur dessa insikter kan tillämpas i utvecklingen av Silverforsen Folkets Parks identitet.

Design- och skissprocessen

Ett återkommande tema under hela design- och skissprocessen har varit vikten av att förhålla sig flexibel och öppen för förändring. Genom olika analyser och återkopplingar framkom nya insikter som i flera fall förändrade den initiala riktningen för gestaltningen. Ett tydligt exempel på detta var den initiala tanken att tillföra buskage som ett rumsligt mellanskikt. Vid ett första besök föreslogs detta från vårt håll för att skapa variation och rumslighet i parken, men efter platsanalys och skissarbete omvärderades idén. Det konstaterades att insynen och öppenheten i parken var viktiga kvaliteter för att bevara känslan av trygghet och visuell överblick. En rumslig struktur valdes i sin tur som definieras mer genom "tak" än "väggar", där träd används för att rama in utan att skapa för stora barriärer.

Denna förändring i gestaltungsbeslut illustrerar hur betydelsefullt det är att arbeta just iterativt, att kontinuerligt testa, utvärdera och omformulera idéer. Skissandet i kombination med platsanalysen blev avgörande verktyg för att kunna bedöma både praktiska funktioner och den känslomässiga upplevelsen av platsen. Det visade också vikten av att inte fastna i en specifik idé för tidigt i processen, utan att istället låta förståelsen för platsen växa fram genom flera lager av analys.

Vid ett inledande möte med Silverforsen framkom även flera av de utmaningar som föreningen upplevde i den befintliga miljön. Dessa berörde bland annat brist på tydlig struktur, låg användning av vissa ytor och svårigheter med orienterbarhet i vissa delar av parken under vissa säsonger på grund av dålig belysning bland annat. Dessa insikter fick stor betydelse för den fortsatta utvecklingen av gestaltungsförslaget, då de konkretiserade användarnas behov och parkens svagheter, något som annars kan vara svårt att utläsa enbart genom en eller enskilda observationer just där och då.

En annan väsentlig aspekt i reflektionen över arbetet avser beslutet att tillämpa en aktivitetsgradient som en del av designen. Det visade sig vara ett effektivt sätt att skapa en balans mellan lugnare och mer aktiva zoner, samtidigt som det möjliggjorde en bättre anpassning efter olika målgrupper och behov. En sådan zonindelning, där olika intensiteter och funktioner placeras strategiskt, stärker inte bara parkens användarvänlighet utan också dess identitet och koncept som en levande mötesplats. Målet har också varit att skapa en design som känns harmonisk, både visuellt och känslomässigt, att undvika en rörig eller "plottrig" upplevelse där olika funktioner är slumpmässigt utplacerade. I stället har designen arbetats fram med ambitionen att uppnå ett naturligt flöde, där varje område har en sömlös plats i helheten.

Samtidigt har det varit centralt att bevara och lyfta fram parkens naturidentitet. En risk med att arbeta in många funktioner är att platsen kan uppfattas som överdesignad, där inslagen känns påklistrade snarare än integrerade. Därför har vikt lagts vid att inslagen i parken ska smälta in i den befintliga miljön, både visuellt och materiellt. Inga större landskapsförändringar har genomförts, och inslagen har i sin tur placerats in i den redan existerande naturen. Genom val av naturliga material,

färgsättning och en rumslig fördelning som följer platsens logik har ambitionen varit att skapa en park där design och natur går hand i hand. På så sätt förstärks inte bara Silverforsens funktioner utan också dess identitet som en grön oas och naturlig mötesplats.

Under processen uppmärksammades även vikten av att skapa samband mellan olika delar av parken. Genom analyser och skissarbete av siktlinjer och rörelseflöden identifierades brister i den nuvarande strukturen som kunde åtgärdas genom ett tydligare gångsystem, flöden och rumsstrukturer. Denna typ av insikt uppstod först efter att flera designalternativ testats i skissform, och understryker vikten av att arbeta praktiskt och visuellt för att förstå hur en plats verkligen fungerar.

Gestaltningen

Gestaltningförslaget för Silverforsen är slutprodukten av en process där både teori och praktik vävts samman för att skapa en plats som både förvaltar parkens historiska och naturpräglade identitet, och samtidigt möter samtida behov. Designprinciperna har här varit viktiga komponenter att luta sig mot i utformningen, och som även konkretiserades i konceptet om levande mötesplatser.

Att arbeta med och reflektera över ett sådant koncept innebär att se parken som något mer än en fysisk plats, den är ett socialt landskap, där relationen mellan människa och miljö formas genom tid, användning och årstidsväxlingar. I gestaltningen har detta tagit sig uttryck i hur funktioner placerats i samspel med landskapet, där naturens form och egenskaper inte endast respekterats, utan även använts som drivkraft för utformningen.

Designprincipen om flexibilitet har även visat sig central, både att teoretisk förhålla sig till under processen och som ett konkret gestaltungsgrepp. Att exempelvis tänka, planera och arbeta med tessellerad multifunktion och skapa utrymmen som kan förändras över tid har varit ett sätt att framtidssäkra parkens användning. Det innebär att parken inte är färdig i ett fast tillstånd, utan snarare erbjuder strukturer som möjliggör nya aktiviteter och förändrade behov, vilket är särskilt relevant i en tid av klimatförändringar och urbanisering.

Även att använda affordances och biofilisk design som ”tankemodell” har varit vägledande i gestaltningen. Affordancebegreppet har styrt hur platsens element utformats för att intuitivt bjuda in till användning, snarare än att styra den, särskilt i lek- och rekreationsområden där naturmaterial och terräng ger utrymme för tolkning och rörelse. Samtidigt har tanken på biofilisk design bidragit till att förankra parken i sin naturmiljö, med målet att skapa en miljö som främjar välbefinnande och stärker människors koppling till platsen. Tillsammans har dessa begrepp och teorier varit ett stöd för att landa i en för platsen så optimal gestaltning som möjligt, särskilt när design- och utformningsvalen har känts abstrakta eller för många att välja mellan.

Konceptet, de olika begreppen och teorierna har utgjort ett värdefullt stöd i utformningen av platsen. Under hela processen har de bidragit med vägledning i arbetet med att skapa en så genomtänkt och platsanpassad gestaltning som möjligt. Särskilt i de skeden där design- och utformningsvalen har upplevts som abstrakta eller överväldigande, har de erbjudit struktur och riktning. Detta har inte bara underlättat beslutsfattandet, utan även stärkt helhetsintrycket i den slutgiltiga utformningen.

Genom hela arbetsprocessen har teoretiska och praktiska studier återkommande kopplats till syftet och frågeställningarna om Silverforsens framtida gestaltning. De insikter som har styrt utformningen av Silverforsen har inte bara bidragit till en platsanpassad och funktionell park, utan även svarat på hur parken kan utvecklas till en levande året runt-mötesplats med en stark identitet.

Utmaningar och gestaltungsrisiker

Att arbeta med multifunktionella ytor i ett designförslag som detta innebär flera potentiella fördelar såsom ökad användning, flexibilitet och möjlighet till inkludering av olika åldersgrupper. Men det finns också betydande utmaningar kopplade till detta arbetssätt. Som Sundevall och Jansson (2020) lyfte i litteraturstudien, kan alltför täta eller icke-zonindelade funktioner inom en parkmiljö skapa konflikter mellan olika användargrupper. Exempelvis kan barns behov av vildvuxen vegetation för lek stå i kontrast till äldres önskan om mer strukturerade och estetiskt ordnade miljöer. Liknande krockar kan uppstå mellan behov av lugn och behov av rörelse, mellan spontana aktiviteter och organiserade evenemang.

Dessa insikter har varit centrala att beakta i gestaltningen av Silverforsen, där målet varit att skapa en inkluderande miljö utan att förlora den lugna, naturpräglade karaktär som platsen redan har. En stor risk med att addera för många designslag är att miljön kan upplevas som splittrad eller överstimulerande, ett scenario där parken förlorar sin naturkänsla och i stället antar karaktären av ett nöjesfält. För att motverka detta har gestaltungsarbetet syftat till att skapa en balans mellan rekreativa och aktivitetsbaserade ytor inom de gradvisa zoner, eller mötesplatser som etablerats genom appliceringen av aktivitetsgradienten.

Reflektion om framtiden

En annan aspekt värd att lyfta i denna diskussion är den inneboende osäkerhet som finns i varje gestaltungsprocess, det faktum att det är svårt att helt förutsäga hur en plats kommer att upplevas och fungera efter att den fysiskt omgestaltats. I teorin kan en lösning framstå som balanserad och välvägd, men i praktiken kan platsens känsla, rörelsemönster eller användningsfrekvens förändras på oväntade sätt. Detta innebär att varje designbeslut i grunden är en kvalificerad förutsägelse snarare än ett garanterat resultat.

Här blir hela arbetsprocessen, från analys av platsens historia och befintliga förutsättningar, till förståelse för användarbehov och människans grundläggande behov i utemiljöer, en avgörande grund för att försöka minimera dessa risker. Att ha en välförankrad metodik och insamlad kunskap är ett sätt att utforma med omsorg och respekt för både plats och användare. Samtidigt är det viktigt att erkänna att inga designbeslut är helt säkra, och platsens karaktär avgörs i slutändan av hur den tas emot och används av dem som rör sig i den.

I denna kontext blir det också tydligt att landskapsarkitektur är ett långsiktigt arbete som kräver flexibilitet och öppenhet för justeringar över tid. En parkmiljö är inte statisk, utan något som förändras med årstider, användarmönster och samhällsutveckling, vilket gör det än viktigare att arbeta med hållbara och skalbara lösningar snarare än att försöka möta alla behov samtidigt.

Med den ökande urbaniseringen blir tillgången till kvalitativa grönområden som Silverforsen allt viktigare, både nu och än mer i framtiden. Samtidigt som städer förtätas och befolkningen växer, riskerar människors dagliga kontakt med naturen att minska, vilket kan påverka både det psykiska och fysiska välbefinnandet negativt. Nohl (2001) menar i litteraturstudien att vistelser i naturpräglade miljöer inte bara kan motverka urbaniseringens negativa effekter, utan även främja en känsla av samhörighet med naturen och andra människor. Detta gör att gröna miljöer som Silverforsen inte enbart bör ses som platser för rekreation, utan också som strategiskt viktiga komponenter i framtidens hållbara stadslandskap.

Med detta perspektiv blir det avgörande att parker inte utformas enbart för kortsiktig funktionalitet eller specifika ändamål, utan att de får ett bredare värde som inkluderar både ekologiska, kulturella och sociala aspekter. För att uppnå detta är det också viktigt att tänka på hur dessa gröna mötesplatser fungerar under hela året, särskilt i länder och regioner med stora säsongsvariationer, som i vårt fall med kalla vintrar och växlande klimat. När vi designar för dessa miljöer får vi inte förlora fokus på att skapa funktionella och inbjudande platser även under de kalla månaderna.

I kalla klimat kan de fysiska förhållandena ofta sätta gränser för hur utemiljöer används. Därför är det viktigt att skapa mötesplatser som erbjuder komfort, attraktivitet och funktion även när temperaturen sjunker. Genom att integrera element som sittplatser med skyddande strukturer, belysning som ger en inbjudande atmosfär även under vintermörka månader, samt naturmaterial som ger en varm och naturlig känsla, kan parker och grönområden bli attraktiva och funktionella året om.

I framtidens planering bör gröna mötesplatser som Silverforsen få en ännu tydligare roll som vardagsnära resurser för återhämtning, rörelse, lek, nöjen och gemenskap, men också som en motvikt till det urbana livets ständiga tempo. Att skapa möjligheter som med detta arbete för människor att återknyta till naturen i staden är inte bara en estetisk ambition utan en samhällsnödvändighet framöver. Genom att utforma dessa mötesplatser med tanke på åldersgruppers olika behov och under de olika årstiderna, kan vi skapa levande mötesplatser som erbjuder välmående och samhörighet året om. En levande mötesplats som Silverforsen, kan helt enkelt vara avgörande för människors välbefinnande i våra framtida städer.

Del 06.

01.

02.

03.

04.

05.

Referenser

Den sista delen tar upp de referenser som använts i arbetet, uppdelade efter tryckt material, elektroniskt material samt sidor & annat material. Vidare bifogas bilagor på mallarna som använts vid analys, intervjuer, samt en skalenlig nulägesplan redovisas.

Referenser

Tryckt material

May, T. (2001). Samhällsvetenskaplig forskning. Lund: Studentlitteratur AB. 1a upplagan. ISBN: 9789144011431.

Murphy, M.D. (2016). Landscape Architecture Theory. Washington, DC: Island Press. (Kapitel: Design Process, 185-215). ISBN: 9781610917513.

Elektroniskt material

Akpinar, A., Barbosa-Leiker, C., & Brooks, K. R. (2016). Does green space matter? Exploring relationships between green space type and health indicators. *Urban Forestry & Urban Greening*, 21, 102–115. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2016.10.013>

Antink-Meyer, A., Lorschebach, A. W. and Brown, R. A. (2024). Children's nature play: access to the outdoors and interactions with biodiversity. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, pp. 1–17. <https://doi.org/10.1080/14729679.2024.2420316>

Ayala-Azcárraga, C., Diaz, D., & Zambrano, L. (2019). Characteristics of urban parks and their relation to user well-being. *Urban Forestry & Urban Greening*, 41, 23-32. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2019.04.005>

Barton, H., & Grant, M. (2006). A health map for the local human habitat. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, 126(6), 252-253. <https://doi.org/10.1177/1466424006070466>

Barton, J., Bragg, R., & Pretty, J. (2016). *Green exercise: Linking nature, health, and well-being*. 1st ed. London: Routledge. eBook ISBN 9781315750941. <https://doi.org/10.4324/9781315750941>

Barton, J., & Pretty, J. (2010). What is the best dose of nature and green exercise for improving mental health? *Environmental Science & Technology*, 43(10), 3942-3948. <https://doi.org/10.1021/es903183r>

Beatley, T., & Newman, P. (2013). Biophilic cities are sustainable, resilient cities. *Sustainability*, 5(8), 3328-3345. <https://doi.org/10.3390/su5083328>

Beute, F., & de Kort, Y. A. W. (2013). Let the sun shine! Measuring explicit and implicit preference for environments differing in naturalness, weather type and brightness. *Journal of Environmental Psychology*, 36, 162-178. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2013.07.016>

Bielinis, E., Takayama, N., Boiko, S., Omelan, A., & Bielinis, L. (2018). The effect of winter forest bathing on psychological relaxation of young Polish adults. *Urban Forestry & Urban Greening*, 29, 276-283. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2017.12.006>

Bowler, D. C., Buyung-Ali, L. M., Knight, T. M., & Pullin, A. S. (2010). A systematic review of evidence for the added benefits to health of exposure to natural environments. *BMC Public Health*, 10, 456. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-10-456>

Chen, T. Y., & Janke, M. (2012). Gardening as a potential activity to reduce falls in older adults. *Journal of Aging and Physical Activity*, 20, 15–31. <https://doi.org/10.1123/japa.20.1.15>

Cui, Q., Tan, L., Ma, H., Wei, X., Yi, S., Zhao, D., Lu, H., & Lin, P. (2024). Effective or useless? Assessing the impact of park entrance addition policy on green space services from the 15-min city perspective. *Journal of Cleaner Production*, 467, 142951. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.142951>

Gao, M., & Zhu, X. (2025). Reclaiming winter: How visual, thermal, and acoustic comfort shape psychological restoration in severe cold urban parks. *Building and Environment*, 271, 112597. <https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2025.112597>

Gebel, K., Bauman, A., & Owen, N. (2009). Correlates of non-concordance between perceived and objective measures of walkability. *Annals of Behavioral Medicine*, 37, 228-238. DOI: 10.1007/s12160-009-9098-3

Gibson, J.J. (1979). *The Ecological Approach to Visual Perception*. Boston: Houghton Mifflin. Tillgänglig som e-bok (utgiv. 2014): eBook ISBN 9781315740218. <https://doi.org/10.4324/9781315740218>

Gobster, P. H., Nassauer, J. I., Daniel, T. C., & Fry, G. (2007). The shared landscape: What does aesthetics have to do with ecology? *Landscape Ecology*, 22(7), 959-972. <https://doi.org/10.1007/s10980-007-9110-x>

Grahn, P., Tenngart Ivarsson, C., Stigsdotter, U. & Bengtsson, I.-L. (2010). Using affordances as a health-promoting tool in a therapeutic garden. I: C. Ward Thompson, P. Aspinall & S. Bell, red. *Innovative approaches to researching landscape and health*. Open Space: People Space 2. New York: Routledge, s. 116–154. https://www.researchgate.net/publication/234074457_Using_affordances_as_a_health-promoting_tool_in_a_therapeutic_garden

Hartig, T., Mitchell, R., de Vries, S., & Frumkin, H. (2014). Nature and health. *Annual Review of Public Health*, 35, 207-228. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-032013-182443>

Heft, H. (1988). Affordances of children's environments: A functional approach to environmental description. *Children's Environments Quarterly*, 29-37. <https://www.researchgate.net/publication/284394521>

Herrington, S. (2016). *Landscape Theory in Design*. London: Taylor & Francis Ltd. ISBN 9780415705950. eBook ISBN 9781315470771. <https://doi.org/10.4324/9781315470771>

Herrington, S., & Lesmeister, C. (2006). The design of landscapes at child-care centres: Seven Cs. *Landscape Research*, 31(1), 63-82. <https://doi.org/10.1080/01426390500448575>

Heynen, N., Perkins, H. A., & Roy, P. (2006). The political ecology of uneven urban green space. *Urban Affairs Review*, 42(1), 3-25. <https://doi.org/10.1177/1078087406290729>

- Hidalgo, A. K. (2021). Mental health in winter cities: The effect of vegetation on streets. *Urban Forestry & Urban Greening*, 63, 127226. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127226>
- Hoffmann, A.R. (2019). *Sketching as design thinking*. Routledge. eBook ISBN9780429508042. <https://doi.org/10.4324/9780429508042>
- Humpel, N., Owen, N., & Leslie, E. (2002). Environmental factors associated with adults' participation in physical activity: A review. *American Journal of Preventive Medicine*, 22(3), 188-199. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(02\)00400-0](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(02)00400-0)
- Kaczynski, A., & Henderson, K. A. (2007). Environmental Correlates of Physical Activity: A Review of Evidence about Parks and Recreation. *Leisure Sciences*, 29(4), 315-354. <https://doi.org/10.1080/01490400701394865>
- Kellert, S.R. (2008). Part I. The Theory of Biophilic Design. Dimensions, elements and attributes of biophilic design. In: S. Kellert, J. Heerwagen & M. Mador, red. *Biophilic Design: The Theory, Science and Practice of bringing Buildings to Life*. Hoboken, New Jersey: Wiley, s. 3-19. https://www.researchgate.net/publication/284608721_Dimensions_elements_and_attributes_of_biophilic_design
- Kemperman, A., & Timmermans, H. (2014). Green spaces in the direct living environment and social contacts of the aging population. *Landscape and Urban Planning*, 129, 44-54. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2014.05.003>
- Kjellenberg, K. (2024). Physical Activity, Fitness, Screen Time, and Healthy Brain Functions in Adolescents. *Gymnastik- och idrottshögskolan*. Tryckeri: Universitetsservice US-AB, Stockholm. Distributör: Gymnastik- och idrottshögskolan. ISBN 978-91-988127-6-3. <https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1910311>
- Korkou, M. (2024). Multifunctionality in Urban Green Infrastructure: An integrated assessment and exploring the interactions between children and nature (Ph.D. thesis, University of Stavanger). University of Stavanger. <https://www.uis.no>
- Krenichyn, K. (2004). Women and physical activity in an urban park: Enrichment and support through an ethic of care. *Journal of Environmental Psychology*, 24(1), 117-130. [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00053-7](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00053-7)
- Kyttä, M. (2004). The extent of children's independent mobility and the number of actualized affordances as criteria for child-friendly environments. *Journal of Environmental Psychology*, 24(2), 179-198. [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00073-2](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00073-2)
- Laaksoharju, T., & Rappe, E. (2017). Trees as affordances for connectedness to place—a framework to facilitate children's relationship with nature. *Urban Forestry & Urban Greening*, 28, 150-159. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2017.10.004>
- Lawson, B. (2005). *How Designers Think*. Architectural Press, pp. 200-219. https://www.researchgate.net/publication/30872105_How_Designers_Think_-_The_Design_Process_Demystified
- Leslie, E., Saelens, B., Frank, L., Owen, N., Bauman, A., Coffee, N., & Hugo, G. (2005). Residents' perceptions of walkability attributes in objectively different neighbourhoods: a pilot study. *Health & Place*, 11(3), 227-236. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2004.05.005>
- Loebach, J., Sanches, M., Jaffe, J., & Elton-Marshall, T. (2021). Paving the way for outdoor play: examining socio-environmental barriers to community-based outdoor play. *International journal of environmental research and public health*, 18(7), 3617. <https://doi.org/10.3390/ijerph18073617>
- Lepczyk, C. A., Aronson, M. F. J., Evans, K. L., Goddard, M. A., Lerman, S. B., & Macivor, S. (2017). Biodiversity in the City: Fundamental Questions for Understanding the Ecology of Urban Green Spaces for Biodiversity Conservation. *BioScience*, 67(9), 799-807. <https://doi.org/10.1093/biosci/bix079>
- Maas, J., Verheij, R. A., de Vries, S., Spreeuwenberg, P., Schellevis, F. G., & Groenewegen, P. P. (2006). Morbidity is related to a green living environment. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 63(12), 967-973. <https://doi.org/10.1136/jech.2008.079038>
- Mitchell, D., Jönsson, E., & Pries, J. (2021). Making the People's landscape: Landscape ideals, collective labour, and the People's parks (Folkets Parker) movement in Sweden, 1891-present. *Journal of Historical Geography*, 72, 23-39. <https://doi.org/10.1016/j.jhg.2020.11.002>
- Moore, R. C., & Cosco, N. G. (2007). What makes a park inclusive and universally designed?: A multi-method approach. In C. W. Thompson & P. Travlou (Eds.), *Open space: People space* (pp. 157-182). Taylor & Francis. eBook ISBN9780203961827. <https://doi.org/10.4324/9780203961827>
- Nijhuis, S. (2011). Visual research in landscape architecture. *Research in Urbanism Series*, 2(1), 103-145. <https://doi.org/10.7480/rius.2.209>
- Niska, A., Henriksson, M., Anund, A., Eriksson, J., Ihlström, J., Svedberg, W., Wallén Warner, H., & Wehtje, P. (2017). *Cykling bland barn och unga – en kunskapssammanställning (VTI rapport 958)*. Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI). <https://www.vti.se>
- Nohl, W. (2001). Sustainable landscape use and aesthetic perception—preliminary reflections on future landscape aesthetics. *Springer*. 54(1), 223-237. [https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(01\)00138-4](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(01)00138-4)
- Oloumi, S., Mahdavinjad, M., & Namvarrad, A. (2012). Evaluation of outdoor environment from the viewpoint of children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 35, 431-439. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.02.108>
- Owen, N., Humpel, N., Leslie, E., Bauman, A., & Sallis, J. F. (2004). Understanding environmental influences on walking: Review and research agenda. *American Journal of Preventive Medicine*, 27(1), 67-76. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2004.03.006>
- Pretty, J., Peacock, J., Sellens, M., & Griffin, M. (2005). The mental and physical health outcomes of green exercise. *International Journal of Environmental Health Research*, 15(5), 319-337. <https://doi.org/10.1080/09603120500155963>

Ribe, R. G. (1989). The aesthetics of forestry: What has empirical preference research taught us? *Environmental Management*, 13, 55-74. <https://doi.org/10.1007/BF01867587>

Rishbeth, C. (2010). Ethno-cultural representation in the urban landscape. *Journal of Urban Design*, 9(3), 311-333. <https://doi.org/10.1080/1357480042000283878>

Rivera, E., Timperio, A., Loh, V. H. Y., Deforche, B., & Veitch, J. (2021). Important park features for encouraging park visitation, physical activity and social interaction among adolescents: A conjoint analysis. *Health & Place*, 70, 102617. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2021.102617>

Sandseter, E.B.H. (2009). Affordances for Risky Play in Pre-school: The Importance of Features in the Play. *Early Childhood Educ J.* 36, 439-446. <https://doi.org/10.1007/s10643-009-0307-2>

Sugiyama, T., & Ward Thompson, C. (2007). Older people's health, outdoor activity, and supportiveness of neighbourhood environments. *Landscape and Urban Planning*, 83(2), 168-175. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2007.04.002>

Sun, P., Liu, P., & Song, Y. (2024). Seasonal variations in urban park characteristics and visitation patterns in Atlanta: A big data study using smartphone user mobility. *Urban Forestry & Urban Greening*, 91, 128166. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2023.128166>

Sundevall, E. P., & Jansson, M. (2020). Inclusive Parks across Ages: Multifunction and Urban Open Space Management for Children, Adolescents, and the Elderly. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(24), 9357. <https://doi.org/10.3390/ijerph17249357>

Swaffield, S (2017). Chapter 7: Case studies I: Brink, A. Bruns, D. Tobi, H. Bell, S. Research in landscape architecture: Methods and methodology. Taylor & Francis Group. S. 105-119. ISBN 9781138020931. eBook ISBN 9781315396903. <https://about.proquest.com/en/products-services/ebooks-main>

Tsunetsugu, Y., Lee, J., Park, B.-J., Tyrväinen, L., Kagawa, T., & Miyazaki, Y. (2013). Physiological and psychological effects of viewing urban forest landscapes assessed by multiple measurements. *Landscape and Urban Planning*, 113, 90-93. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2013.01.014>

Ulrich, R. S. (1984). View through a window may influence recovery from surgery. *Science*, 224(4647), 420-421. DOI:10.1126/science.6143402

Van Puyvelde, A., Deforche, B., Mertens, L., Rivera, E., Van Dyck, D., Veitch, J., & Poppe, L. (2023). Park features that encourage park visitation among older adults: A qualitative study. *Urban Forestry & Urban Greening*, 86, 128026. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2023.128026>

Veitch, J., Ball, K., Flowers, E., Deforche, B., & Timperio, A. (2021). Children's ratings of park features that encourage park visitation, physical activity and social interaction. *Urban Forestry & Urban Greening*, 58, 126963. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2020.126963>

Wales, M., Mårtensson, F., Hoff, E., and Jansson, M. (2022). Elevating the Role of the Outdoor Environment for Adolescent Wellbeing in Everyday Life. *Frontiers in Psychology* 13. DOI: 10.3389/fpsyg.2022.774592

Whyte, W.H. (1980). *The Social Life of Small Urban Spaces*. Project for Public Spaces. Paperback. ISBN: 9780970632418. PDF tillgänglig: https://streetlifestudies.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/06/1980_whyte_small_spaces_book.pdf

Wilson, E. O. (1984). *Biophilia* (1st ed.). Harvard University Press. ISBN: 9780674074422. eBook ISBN: 9780674045231. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/slub-ebooks/detail.action?pq-origsite=primo&docID=3300337>

Woolley, H, Lowe, A. (2013). Exploring the relationship between design approach and play value of outdoor play spaces. *Landscape Research*, 38 (1), pp. 53-74. <https://doi.org/10.1080/01426397.2011.640432>

Hemsidor & annat material

Boverket. (2010). Plats för trygghet [pdf]. Tillgänglig på: https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/plats_for_trygghet.pdf. [Hämtad 6 februari 2025].

Folkets Hus och Parker (2025). Riksorganisationen Folkets Hus och Parker. Tillgänglig på: <https://www.folketshusochparker.se/om-oss/> [Hämtad 6 februari 2025].

Kävlinge Folkets park. (2025). Historia. Tillgänglig på: <https://www.silverforsen.se/silverforsen/historia-1> [Hämtad 6 februari 2025].

Kävlinge kommun. (2024). Ur arkivet: Silverforsen brinner ner 1993. Tillgänglig på: <https://www.kavlinge.se/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv-allmant/2024-05-24-ur-arkivet-silverforsen-brinner-ner-1993> [Hämtad 6 februari 2025].

Malmö stad. (2025). Folkets Park. Tillgänglig på: <https://malmo.se/Folkets-Park.html> [Hämtad 6 februari 2025].

Pehrsson, P-J. (2022). Stadsparkerna i Malmö- levande kulturminnen. Kultur miljö vård. Nummer: 5 -6/1990. Riksantikvarieämbetet. Tillgänglig PDF: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1707240/FULLTEXT01.pdf> [Hämtad 20 februari 2025] Ej säker att denna ligger rätt, verkar vara från en tidning? - vi får kolla upp, lägger här som "annat material" så länge

World Health Organization (WHO). Regional Office for Europe. (2016). Urban green spaces and health. Tillgänglig på: <https://iris.who.int/handle/10665/345751>. [Hämtad 6 februari 2025].

Moodboard

Bild 1, 2 & 3: Nerladdade från <https://openverse.org/> under licens: <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>
Bild 4: Bild lånad från Silverforsen Folkets Park privata bildarkiv.

Bilagor

Bilaga 1

VISUELL ANALYS AV FOLKETS PARK

1. Syfte och frågeställningar

Syftet med analysen är att identifiera de visuella kvaliteterna och utmaningarna i Folkets Park för att skapa ett designförslag som ökar parkens attraktivitet och användning under hela året.

Frågeställningar:

Vilka rumsliga strukturer och visuella element påverkar upplevelsen av parken?
Hur fungerar siktlinjer, skuggor och ljus i parken under olika tider på dygnet och året?
Vilka material, färger och former dominerar och hur påverkar de parkens identitet?
Vilka platser upplevs som inbjudande eller otrygga?
Finns det visuella barriärer som begränsar tillgängligheten eller orienteringen i parken?

2. Datainsamling

För att genomföra en djupgående analys kan följande material samlas in:
Fotografier från olika vinklar, årstider och tider på dagen.
Kartor och flygbilder för att analysera parkens struktur i sin helhet.
Historiska bilder för att jämföra nuvarande och tidigare design.
Observationer av besökarens rörelsemönster och användning av olika ytor.
Ljusanalyser genom att observera hur naturligt ljus påverkar platsen under dygnet.

3. Analys av visuella element

3.1 Rumslig struktur och siktlinjer

Identifiera öppna och slutna rum i parken – finns det områden som känns instängda eller för blottade?

Analysera siktlinjer och vyer – vilka områden fångar blicken naturligt?
Finns det visuella barriärer (exempelvis buskage, byggnader eller murar) som kan begränsa orienteringen?

3.2 Färg, material och form

Dokumentera vilka färger och material som dominerar i parken – smälter de in i omgivningen eller skapar de kontraster?
Studera formernas karaktär – är de organiska eller geometriska?
Finns det tydliga designgrepp som skapar en enhetlig identitet?

3.3 Ljus och skuggor

Hur förändras ljuset i parken under dagen?
Finns det mörka och otrygga platser, särskilt på kvällen?
Hur kan belysning förstärka parkens upplevelse och funktion året runt?

3.4 Vegetation och årstidsvariation

Vilken typ av växtlighet dominerar? Är den lövfällande eller vintergrön?
Finns det inslag av säsongsblooming eller vintergröna växter som kan skapa en attraktiv park året runt?
Hur fungerar grönskan som rumsbildare och som stöd för ekosystemtjänster?

3.5 Parkens upplevelsekvantiteter

Vilka områden känns inbjudande eller sociala?
Finns det platser som upplevs som otrygga, ödsliga eller svårorienterade?
Hur kan visuella element förstärka känslan av välkomnande och aktivitet?

4. Sammanställning och tolkning

Skapa kartor och diagram över siktlinjer, barriärer, ljusförhållanden och vegetation.
Analysera konflikter och möjligheter – exempelvis var nya funktioner kan placeras för att aktivera parken.

Identifiera styrkor och svagheter i parkens visuella uttryck.

5. Koppling till designförslag

Utifrån analysen kan slutsatser dras om hur parken kan förbättras, exempelvis:
Förstärkning av siktlinjer för att göra parken mer öppen och lättorienterad.
Belysningsförbättringar för att öka tryggheten under kvällstid.
Anpassad växtlighet för att skapa en attraktiv miljö även på vintern.
Tydligare materialval för att skapa en starkare identitet och rumslighet.
Tillägg av funktioner för att öka besöksfrekvensen och skapa ett mer levande parkrum året runt.

Bilaga 2

Intervjufrågor Silverforsen Folkets Park Kävlinge

Intervju med ordföranden & projektledare/vaktmästare för Silverforsen Folkets Park Kävlinge 14/2 - 2025.

Övergripande vision och mål:

1. Vad är era roller i föreningen och vad är era bakgrunder?

Fri text:

2. Vilka sitter i föreningen och vad är deras uppgifter och bakgrund?

Fri text:

3. Kan du beskriva Silverforsens övergripande vision för parken på lång sikt? Vad vill ni att folkparken ska representera för både Kävlinges invånare och besökare?

Fri text:

4. Vilka specifika mål har ni för parkens utveckling de kommande åren, och hur ser ni på identiteten av/och parken i relation till Kävlinges övriga offentliga platser?

Fri text:

5. Vad tycker ni är parkens största styrkor och svagheter idag?

Fri text:

Målgrupper och användning:

6. Vilka åldersgrupper eller målgrupper ser ni som parkens primära besökare? Vem besöker parken idag? Finns det några grupper som ni tycker inte tillgodoses på bästa sätt idag?

Fri text:

7. Vilka typer av aktiviteter och arrangemang tycker du att parken behöver för att bli en mer levande mötesplats för alla åldersgrupper, året runt?

Fri text:

Design och funktion:

8. Hur viktig är den historiska karaktären av Silverforsen för er? På vilket sätt vill ni bevara och integrera detta i framtida förändringar?

Fri text:

9. Finns det några specifika fysiska eller kulturella attribut i parken som ni tycker bör bevaras eller framhävas mer i gestaltningen?

Fri text:

10. Vad tänker ni om att inkludera nya biofiliska eller ekologiska designprinciper, som naturliga element och hållbarhet, i parkens framtida utveckling?

Fri text:

11. Hur ser ni på tillgängligheten i parken idag? Finns det några områden eller funktioner som skulle kunna förbättras för att bättre tillgodose alla besökare?

Fri text:

Samarbete och implementering:

12. Hur ser samarbetet ut mellan er som förening och Kävlinge kommun i frågan om parkens utveckling? Finns det några specifika samarbetsområden ni skulle vilja se utvecklas vidare eller har ni inga framtida planer på samarbete?

Fri text:

13. Finns det några specifika begränsningar vi ska tänka på, både ekonomiska och praktiska, som ni står inför när ni tänker på parkens framtida utformning?

Fri text:

14. Vad är viktigast för er när det gäller att ta emot och implementera externa förslag eller designidéer för parken? Vad ser ni som nyckelfaktorer för att dessa förslag ska bli genomförbara?

Fri text:

15. Har ni fått in några specifika förslag från föreningen eller invånarna som de saknar i parken idag?

Fri text:

Slutfråga:

16. Vad hoppas ni att den framtida gestaltningen av Silverforsen ska uppnå och innehålla för både parken, besökare och invånare?

Fri text:

Bilaga 3

Intervjufrågor Malmö Folkets Park

Skriftlig intervju med områdesansvarig för Malmö Folkets Park, korrespondens via mail mellan 27/2- 10/3 2025.

Vad är din yrkesbakgrund? Vad är din roll på Folkets park i Malmö?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Kan ni beskriva Malmö Folkets park övergripande vision för parken på lång sikt? Vad vill ni att parken ska representera för Malmös invånare och besökare?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Vilka specifika mål har ni för parkens utveckling de kommande åren, och hur ser ni på parken i relation till Malmös övriga offentliga platser?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Vad tycker du/ni är parkens största styrkor och svagheter idag?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Vilka åldersgrupper eller målgrupper ser ni som parkens primära besökare? Vem besöker parken idag? Finns det någon/några grupper som ni tycker inte tillgodoses på bästa sätt idag?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Vilka typer av aktiviteter och arrangemang tycker ni att parken har, alternativt behöver, för att vara/bli en mer levande mötesplats för alla åldersgrupper, året runt? Om det finns, ta gärna upp både har och behöver.

Svar:

Fri text/andra tankar:

Hur viktig är den historiska karaktären av Malmö Folkets park för er? På vilket sätt vill ni bevara och integrera detta i framtida förändringar?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Finns det några specifika fysiska eller kulturella attribut i parken som ni tycker bör bevaras eller framhävas mer i gestaltningen?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Vad tänker ni kring att inkludera fler och nya biofiliska eller ekologiska designprinciper, som naturliga element och hållbarhet, i parkens framtida utveckling?

Svar:

Fri text/andra tankar:

Hur ser ni på tillgängligheten/användbarheten i parken idag? Finns det några områden eller funktioner som skulle kunna förbättras för att bättre tillgodose alla besökare? Kanske även hur ni tänker kring multifunktionalitet i parken/områden/funktioner.

Svar:

Fri text/andra tankar:

Finns det några specifika begränsningar, både ekonomiska och praktiska, som ni står inför när ni tänker på parkens framtida utformning? Alternativt även underhåll etc.

Svar:

Fri text/andra tankar:

Får ni in några specifika förslag från Malmö stad eller invånarna som de saknar i parken idag? Kanske något återkommande som påpekas.

Svar:

Fri text/andra tankar:

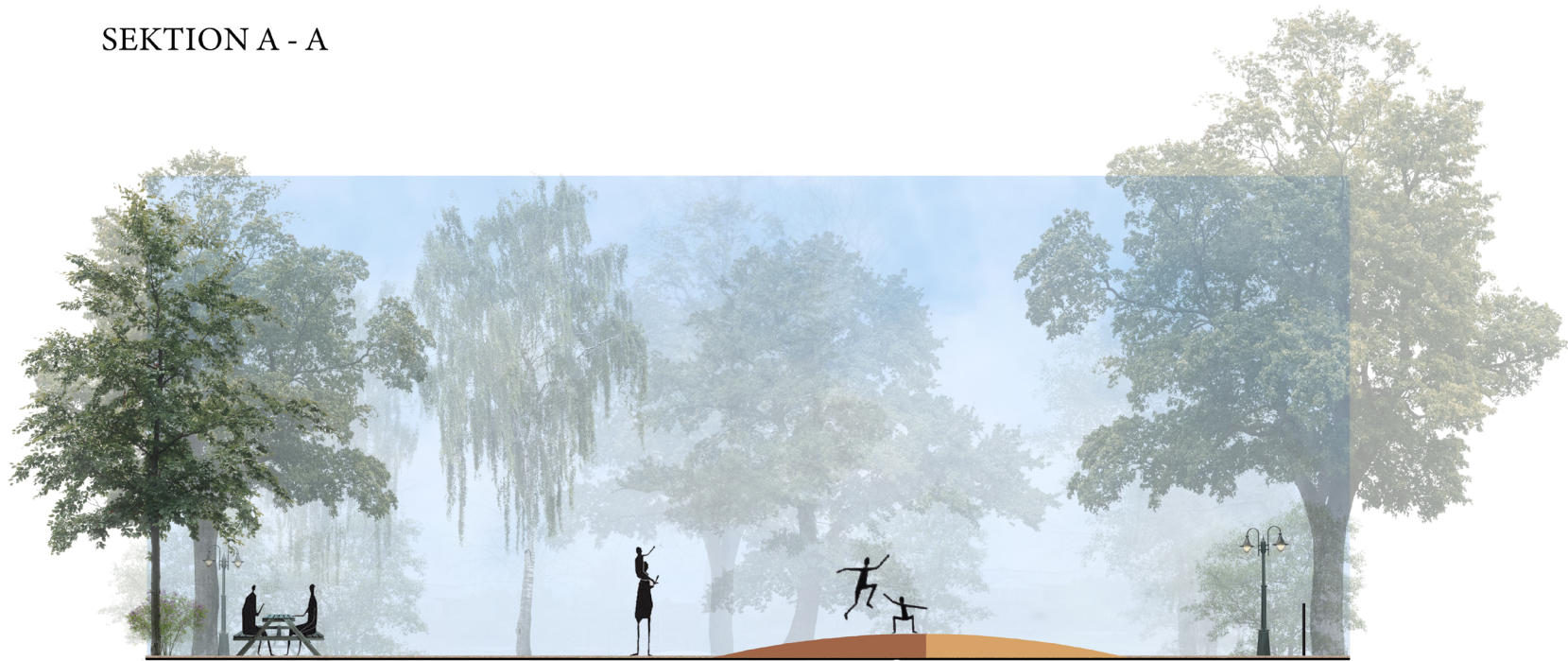
Vad hoppas ni att framtida förändringar i Malmö Folkets park ska uppnå och innehålla för både parken, besökare och invånare?

Svar:

Fri text/andra tankar:

SEKTION A - A

SEKTION B - B

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

<https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

Alla författare till arbetet måste kryssa i sitt godkännande. Ta bort eller lägg till rader beroende på antalet författare. Ta bort den här texten när den inte längre behövs.

☒ JA, jag, Evelina Hellertz har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Karoline Klingborg har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.